

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Mars Di Bartolomeo, Président

2. 7056 - Projet de loi relatif aux établissements hospitaliers et à la planification hospitalière, et portant modification: 1. du Code de la sécurité sociale; 2. de la loi modifiée du 21 novembre 1980 portant organisation de la Direction de la santé; 3. de la loi modifiée du 16 juillet 1984 relative aux laboratoires d'analyses médicales; 4. de la loi du 19 décembre 2003 portant création de l'établissement public «Centre national de rééducation fonctionnelle et de réadaptation»; 5. de la loi du 7 août 2012 portant création de l'établissement public «Laboratoire national de santé»; 6. de la loi du 24 juillet 2014 relative aux droits et obligations du patient; 7. de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État

- Rapport de la Commission de la Santé, de l'Égalité des chances et des Sports: Mme Cécile Hemmen

- Discussion générale: M. Jean-Marie Halsdorf (interventions de M. Gast Gibéryen et Mme Josée Lorsché), M. Georges Engel (interventions de M. Marc Spautz, Mme Octavie Modert et M. Jean-Marie Halsdorf), M. Edy Mertens (interventions de M. Gast Gibéryen et Mme Viviane Loschetter), Mme Josée Lorsché, M. Gast Gibéryen, M. Marc Baum, Mme Martine Mergen (interventions de Mme Viviane Loschetter et M. André Bauler), M. Alexander Krieps (interventions de M. Mars Di Bartolomeo et M. Gast Gibéryen)

- Prise de position du Gouvernement: Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé (question de M. Jean-Marie Halsdorf)

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

3. 7075 - Projet de loi portant création d'un Observatoire national de la qualité scolaire

- Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse: M. Claude Lamberty

- Discussion générale: Mme Martine Hansen, M. Lex Delles, M. Georges Engel, M. Claude Adam, M. Fernand Kartheiser, M. Claude Adam (interventions de M. Gast Gibéryen et M. Fernand Kartheiser), M. David Wagner

- Prise de position du Gouvernement: M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (interventions de M. Claude Wiseler et M. Fernand Kartheiser)

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

4. 7076 - Projet de loi portant sur le développement curriculaire de l'Éducation nationale et modifiant

1° la loi modifiée du 4 septembre 1990 portant réforme de l'enseignement secondaire général;

2° la loi modifiée du 7 octobre 1993 ayant pour objet 1. la création d'un Service de coordination de la recherche et de l'innovation pédagogiques et technologiques; 2. la création d'un «Centre de gestion informatique de l'éducation»; 3. l'institution d'un Conseil scientifique;

3° la loi modifiée du 6 février 2009 portant organisation de l'enseignement fondamental

- Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse: M. Claude Lamberty

- Discussion générale: Mme Martine Hansen, M. Claude Haagen, M. Claude Adam, M. Fernand Kartheiser, M. David Wagner

- Prise de position du Gouvernement: M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (question de Mme Martine Hansen)

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Etienne Schneider, Vice-Premier Ministre; Mme Lydia Mutsch et M. Claude Meisch, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.03 heures)

1. Ouverture de la séance publique

► M. Mars Di Bartolomeo, Président.- Gudde Mëtteg! D'Sëtzung ass op.

Ech froen direkt d'Regierung, ob se eng Kommunikatioun ze maachen huet.

► M. Etienne Schneider, Vice-Premier Ministre.- Neen, Här President.

► M. Mars Di Bartolomeo, Président.- Merci, Här Vizepremier.

Da géife mer direkt zum Plat de résistance vun de Mëtteg iwwergoen. Dat ass de Projet de loi 7056, de sougenannte Spidolsplang oder dat neit Spidolsgesetz. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht. D'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice, d'Madamm Cécile Hemmen. Si huet d'Wuert.

2. 7056 - Projet de loi relatif aux établissements hospitaliers et à la planification hospitalière, et portant modification: 1. du Code de la sécurité sociale; 2. de la loi modifiée du 21 novembre 1980 portant organisation de la Direction de la santé; 3. de la loi modifiée du 16 juillet 1984 relative aux laboratoires d'analyses médicales; 4. de la loi du 19 décembre 2003 portant création de l'établissement public «Centre national de rééducation fonctionnelle et de réadaptation»; 5. de la loi du 7 août 2012 portant création de l'établissement public «Laboratoire national de santé»; 6. de la loi du 24 juillet 2014 relative aux droits et obligations du patient; 7. de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État

cembre 2003 portant création de l'établissement public «Centre national de rééducation fonctionnelle et de réadaptation»; 5. de la loi du 7 août 2012 portant création de l'établissement public «Laboratoire national de santé»; 6. de la loi du 24 juillet 2014 relative aux droits et obligations du patient; 7. de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État

Rapport de la Commission de la Santé, de l'Égalité des chances et des Sports

► Mme Cécile Hemmen (LSAP), rapportrice.- Merci, Här President. Fir d'Éischt kann ee sech natierlech d'Fro stellen: Firwat eigentlech en neit Spidolsgesetz?

Et muss ee wëssen, dass mer e Spidolsgesetz hu vun 1998, wat deemno zwanzeg Joer al ass a wou bis dato haaptsächlech Modifikatiounen virgeholl goufen: 2010 mat dem Gesetz iwwert d'Reform vum Gesondheetssystem, wou eng Partie Dispositiounen vun der Sécurité sociale modifizéiert goufen, a mam Gesetz 2014 iwwert d'Patienterechter.

2015 huet de Statsrot e Projet vun engem groussherzogleche Reglement ënnerbreet kritt, deem

den drëtten Spidolsplang sollt definéieren, esou wéi et schonn 2001 an och 2009 de Fall war.

A sengem Avis vum Mee 2015 ass dat Reglement och aviséiert ginn, mä de Statsrot huet eng Kritik geäussert, wat dëst juristescht Instrument ubelaangt, an huet drop higewisen, dass de Spidolsplang misst iwwer e Gesetz adoptéiert ginn. Allerdéngs ass et net esou einfach, fir d'Reglementatiounen eent zu eent an e Gesetz ze iwwerhuelen, well dëst awer eng Partie Emännerunge vu gesetzlechen Dispositiounen mat sech bréngt. Och waren d'Akteuren um Terrain Demandeur, fir an dësem neie Gesetz e gutt Stéck méi wäit ze goe wéi dat, wat an dem groussherzoglechen Reglement stoung.

Ee Joer drop, am Januar 2016, huet de Regierungsrat du säin Accord de principe gi fir den Avant-projet de loi iwwert de Spidolsplang an doropshi kruten dunn och direkt déi verschidde Gremien, Institutiounen a Berufsskummeren den Avant-projet fir Avis. An dat waren zu deem Zäitpunkt: de Collège médical, d'CNS, d'Chambre des Salariés, d'FHL, den OGB-L, d'AMMD an d'CPH, also d'Commission permanente pour le secteur hospitalier.

Den 13. Juli huet de Regierungsrat dunn den Avant-projet de loi ugeholl. De Gesetzesprojekt gouf de 7. September 2016 an der Chamber deposéiert an dunn u verschidden Institutiounen weidergereecht, fir aviséiert ze ginn. Dat waren de Statsrot, d'Chambres professionnelles, de Collège médical, de Conseil supérieur des professions de santé an d'Chambre des Salariés.

An der Kommissiounssëtzung vum 14. September 2016 gouf ech dunn als Rapportrice vun dësem Gesetz 7056 ernannt. De 17. Januar, gläich am Ufank vun den Aarbechten an esou wéi d'Procédure législative et virgesäit, huet d'Majoritéit vun de Membere vun der Kommissioun dunn och decidéiert, fir déi dräi an der Procédure législative virgesinnene Organer, dat heescht d'Vertreider vum Collège médical, vum Conseil supérieur des professions de santé an der Chambre des Salariés, an d'Kommissioun ze invitieren.

Mir hunn an iwwer 30 Sätzungen un dësem Gesetz geschafft. Et sinn dräimol Amendementen un de Statsrot weidergereecht ginn. A fir ganz komplett ze sinn, kann ech lech och nach soen, dass dëst Gesetz aus 60 Artikelen besteet an aus dräi Annexen.

Wat ass dann elo d'Zil vun dësem Gesetz?

Abee, dëst Gesetz ass e Kadergesetz, fir eis Spideeler ofzesécheren a fir d'Zesummespill tëschent de Spideeler ze verbesseren, fir se gutt opzestellen fir d'Zukunft a fir dem Patient déi beschtméiglech Prise en charge ze garantéieren. Et ginn endlech iwwerfällig Upassungen am Spidolsweise gemaach doduerch, dass d'Spidolslandschaft moderniséiert gëtt, andeems der demografescher Entwécklung vun eiser Gesellschaft an dem medezinneschen Fortschritt Rechnung gedroe ginn.

An den Avisen, déi opgrond vun der breeder Preconsultatioun tëschent de villen Akteuren erakomm sinn, ass gefuerdert ginn, dass awer net nëmmen um Niveau vun der Organisatioun tëschent de Spideeler sollt nogebessert ginn, mä och um Niveau vun der interner Organisatioun a vun der Gestiou vun de Spideeler. A grad am Punkt vun der Gouvernance sollt et dann awer am Laf vun der Zäit, wéi jiddweree vun lech dat matkritt huet, zu gréisseren Ausenansetzungen kommen, déi och zolidd iwwert d'Medien ausgedroe goufen.

Et muss een awer un dëser Plaz drun erënneren, dass, och wann d'Doktere sech vill zum Gesetzestext geäussert hunn, si, genee wéi vill aner Akteuren och, wuel e ganz wichtegen Piller si vun eisem Gesondheetssystem an och Spidolsweisen, mä si sinn awer net den eenzegen. Och all déi aner Akteure sinn um Wuel vum Patient interesséiert, dat ënnert dem Stréch ëmmer am Mëttelpunkt muss stoen.

Merci vun hei aus der Ministesch, dass si ëmmer eng oppen Dier hat an eis an der Kommissioun an aller Transparenz iwwert d'Gesprächer informéiert huet.

Ech kommen awer nach ganz kuerz op déi offiziell Avisen zrëck, déi mer am Virfeld vun den Aarbechte kruten.

De Collège médical huet sech am Ufank éischter zu der Gouvernance geäussert an huet seng Ängschten ausgedréckt, dass d'Doktere mat dësem Gesetz géife risquéieren, hiert Mat-sproocherecht ze verléieren. Dëst Gesetz wär ze vill rigid, et géif de Spideeler et net erlaben, fir sech kuerzfristeg de Changellementer an de Besoine vun der Bevëlkerung unzepassen.

D'Chambre des Salariés gesäit zum engen, dass d'Donnéeën vun der Carte sanitaire vläicht net esou fiabel wieren. Se gesäit et gradesou kritesch wéi hir Vertreider, (veuillez lire: Gradesou kritesch sinn hir Vertreider) wat elo de Virage ambulatoire ubelaangt. An des Weideren hu si och d'Plus-value vun de Kompetenzreseauen a Fro gestallt.

Dem Conseil supérieur des professions de santé louch et um Häerz, dass seng Delegéiert an och seng Leit natierlech aus de Spideeler an den Direktiounen an och soss an de Gremien misste vertruede sinn. D'Finanzéierung vun de medezinneschen Equipementen an ënner anere och d'Froer ronderëm de Virage ambulatoire waren och weider Punkten a sengem Avis.

De Statsrot huet et begréisst, dass d'Dispositiounen zu der Publikatioun (veuillez lire: Planifikation) dem groussherzoglechen Reglement och entsprechen, esou wéi et vun der héijer Kierperschaft jo och gefrot gouf. Et gëtt och ervirgestrach, dass, wat d'Finanzéierung ubelaangt, an dësem Gesetz quasi keng Modifikatiounen ufalen.

Ee weidere Punkt, deem de Statsrot ervirgehuewen huet, ass och de Virage ambulatoire, wou ugezweifelt gëtt, dass deem iwwert dëst Gesetz esou kann ëmgesat ginn. E mengt, dass iwwert d'CNS Kontrolle solle virgesi gi bei eventuell net berechtigter Klinikopenthalter.

Mä komme mer elo bei d'Gesetz u sech!

Véier grouss Kategoriën vun Etablissementen ënnerleien dësem Gesetz: Fir d'Éischt emol d'Spideeler, an dorënner falen déi haiteg véier Centres hospitaliers, an och déi spezialiséiert Etablissementen wéi den CHNP, den INCCI, de Centre François Baclesse an d'Stengeforter Spidol, de Rehazenter an och Kolpech.

Déi zweet Kategorie ass d'Etablissement fir d'Personnes en fin de vie. Hei an dësem Fall ass dat d'Haus Omega. Et ass och d'Etablissement fir Thermalkuren zu Mondorf. An déi véiert Kategorie ass den Diagnostikzenter, eigentlech den LNS.

D'Terminologie wéi „Spidol“, „Klinik“ oder awer „Diagnostikzenter“, déi stinn a Relatioun mat de reglementéierte Professionen, déi do ausgeübt ginn, a wäerten iwwert dëst Gesetz dann och geschützt ginn.

Fir déi national Besoine vun der Bevëlkerung a puncto Gesondheetswiesen - wéi elo d'Unzel vun de Spideeler, de Kompetenzreseauen, de Spidolsservicer an d'Unzel vun de Better - beschtméiglech ze definéieren, gëtt am Zweejoresrhythmus eng Evaluatioun opgestallt unhand vun der Carte sanitaire. Heifir ginn Donnéeën gesammelt, wéi zum Beispill déi demografescher Entwécklung vum Land, déi gekuckt gëtt, de globale Gesondheetszoustand an de Verglach mam Ausland.

Fir d'Auswärtung an d'Projektiounen spillen awer nach vill aner Informatiounen och eng Roll, déi vun de Spideeler musse geléiwert ginn. An dat geet zum Beispill vun der Unzel an de Motiver vun den Hospitalisatiounen bis hi bei d'Waardezäiten oder awer den Inventar vun den Equipementen.

Déi ambulant Versuergung, de sougenannte Virage ambulatoire, ass e ganz wichtegen an och en neit Element vum Spidolsplang. Dofir ass iwwert dëst Gesetz virgesinn, dass all Spidol esou Dagesstrukture soll kréien, an déi si souwuel am chirurgeschen Beräich wéi och an deenen anere Beräicher, wéi zum Beispill der Psychiatrie oder der Geriatrie, definéiert.

Komme mer elo bei d'Spidolsservicer!

Iwwert dëst Gesetz si bis elo véier Centres hospitaliers autoriséiert, déi op maximal dräi Sitte kënnen exploitéiert sinn, an an all Centre hospitalier muss sech mat engem Site un den Urgencé bedeelegt ginn. All Centre hospitalier muss ronn 19 Basisservicer garantéieren. Ech ziele kuerz déi eng oder aner op: wéi zum Beispill d'Kardiologie, wéi zum Beispill e Röntgeservice, wéi zum Beispill d'Pneumologie, wéi d'Urgencen, wéi d'Urologie, wéi d'Médecine interne an esou weider. An dat ass, fir dass all Bierger am Land, egal wou e wunnt, gerecht a qualitativ héichwärtig behandelt ginn.

Ech invitieren lech hei, fir d'Annex 2 vum Gesetz am Detail ze kucken, wat souwuel d'Definitioune wéi och déi maximal autorisabel Servicer ugeet.

Do dernieft ginn et awer och Servicer, déi autoriséiert kënne ginn, mä net mussen autoriséiert ginn. An et gi Spezialisatiounen, déi just an engem eenzege Spidol kënne geneemegt ginn, déi sougenannt „Services nationaux“.

Gäre wéilt ech heifir e puer relevant Beispiller ervirhiewen. Déi spezialiséiert Pédiatrie zum Beispill ass esou e Service national. Dat heescht, dass op enger eenzeger Plaz all déi noutwendeg a spezialiséiert Kompetenzen an Equipementer sinn, fir eng komplex a sécher Kannerbetreuung ze leeschte fir Kanner vun 0 bis 16, jee nodeems souguer bis 18 Joer.

Do dernieft soll awer iwwerall am Land d'Méiglechkeet bestoen, iwwer sougenannte Pédiatries de proximité an all Spidol ausserhalb vun der Stad och de Kanner vun 0 bis 16 respektiv jee nodeem och hei bis 18 Joer eng Prise en charge ze garantéiere mat engem Openthalt bis zu 48 Stonnen. De Pédiateur ass disponibel an der Woch vu moies 8 bis owes 8 a jee no Organisatioun vum Spidol a vun der Disponibilitéit vun de Pédiateur kann de Service sech och un de Gardé bedeelegen.

Eng Konventioun mam Service national, also der Pédiatrie spécialisée, regelt, ënner wéi enge Konditiounen d'Kanner mat méi schlimme Pathologie kënnen transferéiert ginn.

Zu de Spezialisatiounen, déi nëmmen an engem eenzege Spidol kënnen autoriséiert ginn, gehéiert och zum Beispill d'Nephrologie, och wann all Spidol e Basisservice vun der Dialyses muss garantéieren. All Spidol kann och e Service neurovasculaire Niveau 1 oder, méi verständlech, eng Stroke Unit Niveau 1 assureieren, fir déi ganz dréngend a wichteg Prise en charge bei engem Hireschlag ze garantéieren. Et ass awer just eng eenzeg an national Stroke Unit Niveau 2 autoriséiert mat bis zu zweielef Better. An déi muss esou équipéiert sinn, fir d'Prise en charge vu komplizéierte Fäll vun Hireschlag ronderëm d'Auer ze behandelen an och ze garantéieren.

Iwwert déi verschidden national Spidolsservicer eraus ginn den Häerzchirurgiezentrum, den Zenter fir Radiotherapie, de Centre Hospitalier Neuro-Psychiatrique, de Rehazenter an den Hôpital Intercommunal vu Stengefort, fir just déi ze nennen, an der Definitioun och un hir Missioun adaptéiert a si ginn als sougenannt Etablissements hospitaliers spécialisés définiert. De Centre de Convalescence Kolpech kritt och eng nei Missioun an der Réhabilitation physique a postoncologiquement.

Eng weider Neierung am Gesetz ass d'Aféierung vun de sougenannte Kompetenzreseauen. Hei geet et drëms, fir verschidde Kompetenzen a Servicen ze konzentrieren an der Optik vun „net alles iwwerall“. Et läit awer un de Spideeler an un de spezialiséierten Etablissements, fir d'Initiativ ze ergräifen, fir de Projet fir e Kompetenzreseau eranzerechen a fir ze decidéieren, wéi si sech wellen zesummendinn. D'Lëscht vu méigleche Krankheetsbiller betrëfft ënner anere de chronesch Schmärerz, d'Obesitéit, den Diabète bei Kanner an Erwuessenen zum Beispill.

Den Häerzzenter INCCI grad wéi de Radiotherapiezentrum, de Centre François Baclesse, déi behalen opgrond vun där gudder Erfahrung, déi se matbruecht hunn, hiren autonome Statut.

Wat elo d'Unzuel vun de Better ugeet, do gouf sech op d'Donnéen vun der Carte sanitaire vun 2015 an awer och op Previsiounen vun der demografescher Entwécklung baséiert. Deemno ass d'Hypothes vu 650.000 Residenten bis 2025 zréckbehale gi fir de Spidolspang. Wat d'Attributioun vun de Spidolbetter ubelaangt, sou gëtt hei eng gewësse Flexibilitéit an d'A gefaasst an et geet am Gesetz och jee weils rieds vun enger maximal méiglecher Unzuel vu Better pro Service a vun enger Gesamtunzuel pro Kategorie vun Etablissements.

Alles an allem muss een awer wëssen, dass d'Unzuel vun de Better an d'Luucht geet. Et sinn der elo 3.107, déi virgesi sinn, wou déi meeschten Akutbetter dropfalen, mat 2.350 Stéck. Fir de moyen Séjour sinn et der 670. Dorënner falen och déi geriatresch Rehabilitatiounsbetter mat neierdengs 310. An dann déi ganz nei Kategorie, d'Laangzäitbetter, déi Better, déi fir Patiente geduecht sinn, déi iwwer eng länger Zäit am Spidol mussen behandelt ginn, duerfir gi 87 Stéck virgesinn.

Fir den Detail heivunner invitéieren ech Iech, d'Annex 1 vum Gesetz ze kucken. Déi exakt Zuel vu Better gëtt iwwerens fir all Spidol a senger Autorisation d'exploitation och festgehalten.

D'Gouvernance vun de Spideeler gouf jo vill diskutéiert an der Preparatiounsphas vun de-

sem Gesetz. D'Kompetenze vun den Direktiounen an hir Relatioun mat de Spidolsdoktere ginn an deem Gesetz präziséiert, ouni - an ech betounen „ouni“ - awer, dass eng Direktioun an dem Dokter seng therapeutesch Fräiheet agräife kann. En Organigramm, deen ech als Pièce bei mä Rapport bäigefügt hunn, weist en gros, wéi d'Organisatioun vun de Spideeler eigentlech ausgesäit: zum engen d'Zusammestellung vun der Direktioun vun de Spideeler, dann de Conseil médical an och de Modèle de gestion vun de Kompetenzreseauen.

Ech huelen awer gläich virewech, dass de Commissaire du Gouvernement aux hôpitaux iwwer dëst Gesetz weider Kompetenz kritt an do-uerch an de Verwaltungsreit vun alle Spideeler soll derbäi sinn. Hien huet e suspensiv Veto-recht, wann e Verwaltungsrot eng Entscheedung hält, déi d'Legalitéit net respektéiere géif.

E Spidol kann nëmme vun engem Gestionnaire exploitéiert ginn. Duerch dëst Gesetz ass de Conseil médical mat op d'mannst enger Deliberativer an enger konsultativer Stëmm am Verwaltungsrot vertrauen. An datselwecht gëllt am selwechten Ausmooss fir d'Vertrieder vun der Personaldelegatioun.

De Generaldirekter gëtt vum Verwaltungsrot ernannt, soll eng Autorisatioun hunn, fir am medezinnesche Beräich ze schaffen, och soll en eng Formatioun hunn an der Gestion hospitalière an e soll och zwee Joer Erfahrung opweisen. Him ënnerstinn den Directeur des soins, den Directeur médical an den Directeur administratif et financier.

All Spidol huet och säi Conseil médical, deen d'Dokteren, d'Spidolspadikter an d'Cheffe vun de Spidolslaboratoire vertrëtt. Dëse Conseil huet vill Attributiounen an ass opgefuerdert, a ganz ville Beräicher säin Avis ofzeginn. Iwwert dëst Gesetz gëtt de Conseil nach verstärkt a senger Kompetenz, andeems en en Avis renforcé kann ofginn, zum Beispill bei der Nominatioun vun medezinneschen Direkter. Solt de Vott net zefriddestellend sinn, da kënn et zu weidere Schrëtt: fir d'Éischt e Concertationsversuch mam Verwaltungsrot an duerno dann de Wee bei e Mediateur.

Wat d'Kompetenzreseauen ugeet, sou kommen déi nëmmen zustanen, wéi ech et scho gesot hunn, wann op d'mannst zwee Spideeler dee Projet ënnerbreeden, an e gëtt iwwer e Comité de gestion interhospitalière geleet. An deem Comité sinn nieft véier Memberen aus der Direktioun vun de Spideeler ënner anere och zwee Vertrieder vun de Conseils médicaux an zwee vun de Gesondheetsberuffer. De Commissaire du Gouvernement aux hôpitaux hält als Observateur un dëse Reuniounen deel.

Wéi an der Vergaangenheet behält all Spidol säin Ethikkomité an d'Gesetz hält och fest, dass all Spidol e Spidolslaboratoire muss behalen.

Zu der Modifikatioun vum Gesetz iwwert d'Direktioun vun der Santé hiewen ech hei just dee Punkt eraus, dass den Direkter punktuell duerch säin Directeur adjoint kéint ersat ginn.

D'Analysen an der Anatomopathologie grad wéi an der Genetik bleiwen eng Exklusivitéit vun dem Diagnostikzentrum, deemno dem Statslabo, dee jo duerch seng intern Reorganisatioun gutt Resultater opgewisen huet, wat de Volume an och den Délai vu sengen Aarbechten ugeet.

Domat hätt ech eigentlech elo schonn e grafen Iwwerschlag gemaach iwwer e Gesetz, wat d'Jalonen am Spidolswies soll setze fir déi nächst zéng Joer. Am Résumé kann ee soen, dass d'Reform dra besteet, dass nei Servicer a méi Better geschaaft goufen an dass d'Spidolsdoktere e méi staarkt Matsproocherecht kritt hunn.

Vill Adaptatiounen an Neierungen hunn zum Zil, dass all Bierger Zougang huet zu der beschtméiglecher Gesondheetsversuergung, egal ob et e kleng Bobbo ass oder eng schwéier Krankheet, egal wou en am Land wunnt an egal aus wéi enger sozialer Schicht e kënnt.

Dëst Spidolsgesetz ass e wichtegt Gesetz fir eist Land, fir d'Patienten, fir d'Dokteren, fir d'Flegepersonal a fir d'Spideeler. Dës Verbesserungen am Gesondheetswies si mat Investitiounen an och mat Spuermesur verbonden. Méi Better, méi Personalkäschten, méi Servicer hunn hire Präis. Et gëtt deemno net gespuert, mä et gëtt am Interêt vun engem bessere Gesondheetsystem investéiert. An eis LSAP-Gesondheetsministesch hat de Courage, fir dës ominösen an net einfachen Dossier unzegoen.

Et bleiwe mer nach e puer Sekonnen, fir wichteg Mercie lasszeginn: Merci de Memberen aus der Santékommissioun fir hir ugeregten Diskussiounen. An och wa se net ëmmer an dëselwecht Richtung gefouert hunn, esou ass awer ëmmer den néidegen Driff an och den néidege Respekt bestoe bliwwen. Merci duerfir.

An dann e globale Merci nominativ trotzdeem der Madamm Sonnetti, eiser Attachée, dem Här Zanotelli, dem Direkter Dokter Schmit, der Madamm Dokter Berthet fir hir wichteg Assistenz am Laf vun eise Kommissiounsséizungen. Merci awer och der Press, dass si eis iwwert dat annerhalft Joer gutt begleet huet a sech ganz dacks an déi wichteg an och ganz héich technesch Dossier an och Artikelen huet missen eraschaffen.

An net zuallerlescht natierlech e ganz häerzleche Merci un eis Ministesch fir hir Präsenzen, hir Transparenz an hir Matdeelungen, déi se ëmmer no den Entrevuen un eis weidergereecht huet.

A vu mir perséinlech e grouse Respekt, Lydia, fir deng Ausdauer an deng Professionalitéit!

Et ass e bësse mat Emotioun verbonden, well mir hunn esou laang dru geschafft an haut ass et gedoen! An ech hoffen, dass mer et mat engem groussen a schéine Vott eriwuerkreien. Pardon fir d'Emotiounen!

A well et e ganz soziaalt Gesetz ass, ginn ech selbstverständlech mat vill Freed den Accord vun der sozialistescher Fraktioun.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci der Madamm Rapportrice. Den éischte Riedner, den Här Jean-Marie Halsdorf fir d'CSV, ass prett.

Discussion générale

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).** - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Härren, virewech wollt ech der Rapportrice Merci soen effektiv fir dee gudden mëndlechen an och schrëftleche Rapport.

D'Diskussiounen an der Kommissioun waren net ëmmer einfach an och alt emol kontrovers. Mä haut ass de Projet dann hei an der Plenié an esou steet dann haut deen drëtte Spidolspang op der Basis vum Spidolsgesetz vun 1998 zum Vott.

Et ass deen éischte Spidolspang als Gesetz, well déi zwee virdru ware jo op Basis vun engem Règlement grand-ducal geholl ginn. Domat kréie mer méi Rechtssécherheet an der Bedarfsplanung am Spidolswies. De Spidolsecteur kritt ee legale Kader, an deem d'Spideeler an d'Etablissements, déi e regelt, op gesetzlecher Basis autoriséiert ginn, wat jo fir e Parlamentarier e wichtegen Aspekt ass.

Fir e Parlamentarier ass et awer och wichteg, ze kucken beim Stëmme vun engem Gesetz, wéi d'Qualitéit vun deem ass, spréich, awéifern d'Objektiver vum Gesetz erreecht gi respektiv wéi et sech mat der Praktikabilitéit, also der Uwendbarkeet an Uwendung an der Realitéit verhält.

Wat sinn dann elo d'Objektiver vun deem Gesetz, wat jo net nëmmen en neie Spidolspang ass, mä och en neit Spidolsgesetz?

D'Objektiver ergi sech aus den Eegeschafte vum Lëtzebuurger Gesondheetsmodell. Esou steet am Gesetz: „All Bierger huet Recht op een equitabelen, universellen Zougang zu medezinneschen Leeschtungen. Dëst Gesetz huet den Usproch, dat ze garantéieren. Duerfir si regelméisseg Upassungen néideg weinst der demografescher Entwécklung, dem Gesondheetszoustand vun de Bierger an dem medezinneschen a wëssenschaftleche Fortschrëtt. Dëst Gesetz schreift sech an de Kader vun engem Gesondheetssystem, dee sozial, gerecht, solidairesch an effikass soll sinn, e System, dee sech un déi nei Bedierfnesser vun de Patienten upasst, awer finanziell viabel, also fonctiounsfäeg muss bleiwen. De Patient steet am Mëttelpunkt.“

Esou also den Objet vum Gesetz. Déi zentral Fro ass: Gi mat deem Gesetz dës Objektiver och erreecht?

Ech ënnerschreiwe mat zwou Hänn all dës Virsätz, mä ech stelle mer seriö Froen, ob mir dat hëkriien. Mir leie sécherlech an enger Kontinuitéit, wat d'Objektiver ugeet, well mir applizéieren nach ëmmer dëselwecht Kritäre wéi viru 25 Joer.

Sou hunn ech an engem Reflexiounspabeier vum Mee 1993, also vu viru 25 Joer, gelies, zum Beispill ee Saz: «Une nouvelle politique hospitalière pour le Grand-Duché de Luxembourg», dat war also deemools och schonn eng nei. Oder: «Le plan gouvernemental de politique hospitalière», da stoung do, «Réforme du plan hospitalier national de 1976».

An enger Nott vum Ministère de la Santé vum 8. Mäerz 1993 hunn ech gelies: «Le plan hospitalier sera un plan de transition vers un paysage hospitalier remodelé dans le sens de structures plus grandes avec des staffs médicaux plus étoffés, des services complémentaires en nombre réduit, fonctionnant plus tard sous des critères précis dans un nombre réduit d'établissements plus petits.» Also eng kloer Vue.

Deemools huet d'Regierung och decidéiert, eng Enveloppe vu 15 Milliarde Lëtzebuurger Frang, dat sinn 375 Milliounen Euro, iwwer zwanzeg Joer an déi nei Spidolinfrastrukturen ze steechen.

An ech konnt och nach liesen, akut Better sollten erofgesat ginn an d'Lits de soins, also d'Behandlungsbetter, sollten eropgesat ginn. Synergie sollten entstoen tëschent deene fréieren Hôpitaux lourds, Spezialkliniken sollten entstoen, fir dass d'Lëtzebuurger Patienten net sollten an d'Ausland goen. An och deemools gouf scho vun „qualité des soins, réduire les coûts, urgences vitales, urgences non vitales, normes applicables aux différents services“ geschwat an och geschriwwen.

An deem Kontext sollt ee vläicht och nach wëssen, dass déi Emverdeelung an de Bedarf u Behandlungs- an Akutbetter fir eist Land iwwer eng sougenannte SEMA-Etüd „Planification et financement des hôpitaux“ vum Dezember 1990 festgeluecht gi war. An deemools gouf et, am Joer 1989, 2.644 Akutbetter an 18 Spideeler. An deemools ass ëmmer gesot ginn: «On hospitalise trop et trop longtemps.»

An d'Spideeler hunn deemools geheescht „Hôpital de pointe“, „Hôpital général“, „Hôpital long séjour“. An och deemools ass et schonn e Manktum ginn u Laangzäitbetter.

Ech wollt einfach dës klengen Exkurs maachen, dës kleng Réckbléck, fir dass ee vläicht déi haiteg Diskussioun besser versteet a fir dass ee vläicht besser gesäit, wat sech verbessert huet, wat deemools thematiséiert gouf, wat réaliséiert gouf a wat net réaliséiert gouf.

Wat mat Sécherheet geschitt ass, oder wat ee mat Sécherheet gesäit, dat ass, dass déi aktuell Gesondheetsministesch nach ëmmer dëselwecht Sprooch schwätzt, deeselwechte Brëll undeet, fir de Secteur ze organiséieren, wéi deemools. An hei gesinn ech eben deen éischte Bemoll, wat dëst Gesetz an dës Plan hospitalier betrëfft.

An den 90er Jore war de Gesondheetssecteur hei zu Lëtzebuerg eng national, eng lokal Ugeleeënheet, géif ech bal soen. D'Spidol stoung am Mëttelpunkt, et war den A an O an der Patientebehandlung. Et gouf deemools nach keng Gesetzgebung fir grenziwwerschreidend Behandlungen. Et gouf och nach keng Patienterechtergesetzgebung op EU-Niveau.

Ech widderhuele mech: Deen aktuelle Projet läit an der Kontinuitéit, ass eng Weiterentwécklung vun den deemolegen Iwwerleeungen a Feststellungen, et ass e Spigelbild vun der deemoleger Welt.

Tatsaach ass awer haut, dass d'medezinnesch Leeschtungen iwwer eis Landesgrenz eraus eng Normalitéit gi sinn. De Patient huet gesetzlech Rechter a Flichten. Hei steet doduerch och gesetzlech am Mëttelpunkt vun dem medezinneschen Handeln. De Patient informéiert sech, de Patient freet an de Patient erhieft Uspréich, wann et ëm seng Gesondheet geet.

Do dernieft entwéckele sech déi medezinnesch Behandlungsmethoden rasant, an dat och am Spidol selwer, mä och besonnesch am Ambulatoire, also net méi am Spidol, wëssend och, dass e Spidol keng Entreprise ass, mä eng Servicegemeinschaft mam Patient am Mëttelpunkt.

All dës neie Fakten, ech wéilt bal soen, dës moderner Welt vun haut muss Rechnung gedroe ginn, wa mer weider eng héichwäerteg Medezinn hei zu Lëtzebuerg wëlle maachen; wa mer wellen, dass de Lëtzebuurger Modell iwwerliefert. Well de Maart ass op a mir mussen attraktiv bleiwen, fir dass déi Patienten, déi hei zu Lëtzebuerg wunnen, och vun eise Gesondheetssystem profitéieren.

A medezinnesch Leeschtungen kritt een net zum Nulltariff! Wat zielt, dat ass d'Qualitéit. A fir déi ze garantéieren, mussen fir de Medezinner déi richteg Viraussetzungen erfëllt ginn. Genuch Patiente mussen behandelt kënne ginn. An duerfir brauch een och nieft der néideger Apparatur, dat ass ganz wichteg, héich qualifizéiert Personal, an awer och virun allem e flexibelen a reaktive gesetzleche Kader.

Qualitéit heescht awer och déi beschtméigleche Behandlung fir all Patient, ob am Spidol oder ambulant. A grad dës Volet bleift mat deem Gesetz op der Streck. Jo, mir regelen de Spidolsecteur, mä mir iwwerloossen den Ambulatoire sech selwer. Mir setze kee Kader fir d'Basissversuergung an och d'Preventivmedezinn gëtt net vernetzt gekuckt. Mir brauchen ee globalt an horizontaalt Konzept fir d'Santé hei zu Lëtzebuerg, well dat eent eben an dat anert iwwergeet. E Plan santé, deen och de Regione Rechnung dréit, nom Prinzip: All Awunner zu Lëtzebuerg, egal wou hie wunnt, huet e Recht op dëselwecht medezinnesch Leeschtungen.

Dës Plan santé, wéi mir eis e virstellen, huet dann och e puer Standbeen. Éischstens, dann eben de Spidolspang, dee mer haut jo disku-

teieren, ee Basisversuerungsplang, dee mer net hunn, e Plang fir den ambulante Secteur, dee mer och net hunn, a schliesslech nach eng gesamt a vernetzt Approche fir d'Preventivmedezinn. An dës global Approche mécht eben dëst Gesetz net. Mir schafe vill méi Fakten duerch dëst Gesetz an engem Beräich, ouni déi aner Beräicher ze consideréieren, obwuel et ganz vill Iwwerschneidunge gëtt tëschent deene verschiddene Beräicher.

Ee Beispill, fir dat ze illustréieren, ass dat folgend. Ech hu mer d'Fro gestallt: Wéi kënnen mer landesiwweergreifend eise Bierger ee performante Service zum Beispill am IRM-Beräich garantéieren? Nun, déi aktuell Demarche... Ech muss elo houschten, ech muss eppes drénken.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Dir musst an d'Spidol goen.

► **Une voix**.- Très bien!

► **Mme Josée Lorsché** (d*éi gréng*).- Ambulatoire.

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (CSV).- Eng gutt Remark!

Ee Beispill: Also, déi aktuell Demarche, déi mécht, dass elo weider am Spidolssecteur operéiert gëtt. Et komme weider IRMen an déi véier Haaptspideeler. Mir schafen domat eng Situation de fait. Mir wëssen net: Geet dat elo duer mat den IRMen am Spidolsberäich oder net? Eppes ass kloer: Och wann d'Zuelematerial, wat mer aktuell hunn am Spidolssecteur, relativ dürfteg ass, eng global Analys vum Santéberäich kéint a géif eis vläicht eng méi kloer Iddi gi vun deem reelle Bedarf, wat d'IRM-Bedierfnesser sinn, am Sënn ebe justement vun enger qualitativ héichwäerteger Medezinn.

Mir kéinten och op déi Fro: Brauche mer IRMen ausserhalb vum Spidol? Solle privat IRMen zougelooos ginn?, op dës Fro kéinte mer eng Äntwert kréien, wa mer eben ee Gesamtbild an ee Gesamtkonzept hätten. An dat hu mer leider net.

An et ass och schwéier, ze verstoen, mengen ech éierlech, firwat een am Gesondheitsministère net, wéi am Fong geholl d'Spidolsgesetz op de Leescht geholl ginn ass, déi global Richtung gekuckt huet an déi global Richtung beduecht huet, wéi ech lech se elo grad hei virstellen, dass also net gesot ginn ass: Kommt, wa mer schonn un d'Spidolsgesetz ginn, da kommt, mer kucken och, wat dat fir den Ambulatoire heescht a wat dat fir déi aner Beräicher heescht!

Ech hätt mer also virgestallt, dass mindestens een Timing opgestallt gi wär, wéi mer an Etappen eise Lëtzeburger Gesondheitsmodell in globo attraktiv a virun allem fit maachen, fir den neien Erausforderunge vum 21. Jorhonnert gerecht ze ginn.

Ech kommen elo zum Projet selwer. Fir d'Éischt e puer Wieder zur Form, also am Fong geholl wéi dëst Gesetz entstanen ass. Hei stellt ee fest, dass ganz vill Avisé virlouchen an zwar op Basis vun engem Avant-projet de loi. De Projet de loi, deem an Regierungsrot ugeholl gouf, war sensiblement anescht wéi den Avant-projet de loi. D'Avisen, déi virlouchen, konnten dësen Ännerungen net Rechnung droen, wat am Fong geholl zu vill Onmutt geféiert huet. Et koumen dunn e puer nei Avisen. Mir hunn an der Kommissioun de Collège médical, d'Chambre des Salariés an de Conseil supérieur de certaines professions de santé empfangen.

Aner Akteure vum Terrain haten och gefrot, fir gehéiert ze ginn, wat mir och als CSV ënnerstëtzt hunn, wat awer net gemaach gouf. D'Relatioun tëschent der Madamm Ministesch an der AMMD ass mat dësem Gesetz net besser ginn, wat d'Fro och opwerft iwwert den Dialog mat de Leit um Terrain, wëssend, dass ee Gesetz nëmme gutt funktionnéiert, wann et mam Terrain ofgeschwat ass.

Mäi Fazit, eise Fazit: D'Form, wéi d'Gesetz entstanen ass, war net virbildlech.

Zum Inhalt vum Gesetz: Wat gouf mat dësem Gesetz geännert? E puer Punkten:

Mir féieren eng Documentation hospitalière an. D'Spidolsgesetz regelt soumat endlech d'Aart a Weis, wéi d'Spideeler dat, wat se leeschten, erfaasse mussen. D'Documentation hospitalière no der international gültiger ICD-10-Klassifikatioun wäert dann dozou féieren, dass d'Qualitéit vun eise Gesondheitsdonnéeën a soumat d'Carte sanitaire an der Zukunft besser ginn a mir méi zuverlässeg Aussoen zu der Entwécklung vun der Spidolsmedezinn kënnen maachen.

Mir kréie mat dësem Gesetz och verschidden Definitiounen betreffend d'Spideeler. Wat d'Ziel vun de Spideeler betrëfft, si mer bei véier bliwwen: Déi véier grouss Spideeler, déi aus de Fusione vum Ufank vun den 2000er Jore bis haut entstanen sinn, kréie mam Gesetz also eng legal Basis. Hei gëtt et also eng Aart, géif ech et nennen, Status quo am Sënn vun enger Navigation à vue.

D'Fro, wéi vill grouss Spideeler d'Land an Zukunft iwwerhaapt brauch, gouf a gëtt net opgeworf. D'Plaz vun der Ausbildung an der Fuerschung an de Spideeler gouf net diskutéiert. Grad elo, wou d'Universitéit e Bachelor an der Medezinn, muer vläicht souguer e ganze Medezinnstudium ubitt, grad elo, wou mer a verschidde Spezialisatiounen ufänken, Medezinner fir d'Land am Land auszebilden, do hätt d'Iddi vun engem neien, groussen Universitétsspidol, geografesch sënnavoll geleeën, op d'mannst missen ënnersicht ginn. Ganz besonnesch och an dëser Transitiounsphas vun eise System. Ganz besonnesch elo, wou mer geschwënn erëm iwwer vill Sue mussen decidéieren, déi an nei Spidolsbauten investéiert solle ginn.

De Moment fonctionnéieren d'Servicer an de Spideeler ouni Autorisatioun. Mat dem Gesetz ginn d'Autorisatiounen fir d'Spideeler an d'Servicer ageféiert. Dat heescht, mer kréien déi op Basis vu Kritären an Oplagen, déi ee muss erfëllen, fir eng Autorisatioun ze kréien.

Dat ass normal a richtig. Mä well et schwéier ass, den Duerchbléck ze kréien, wat, wéi a wou ënner wéi enge Konditiounen autoriséiert an net autoriséiert gëtt, ass de Risiko do, dass den zréckbehale Modell kontraproduktiv ass an zu Blocagé féiere kann, och well e sech net genuch un der Realitéit vum Terrain orientéiert.

Aner Fakte sinn: De Minister ass effektiv den Haaptakteur bei dësem Gesetz. D'Fédération des hôpitaux an d'Commission permanente pour le secteur hospitalier bleiwe weider Standbeenen an de Commissaire des hôpitaux kritt méi Moyenen, wat logesch ass a richtig ass, well jo Statsgelder am Spill sinn.

Mir begrëssen och, dass déi medezinnesch Basisaktivitéiten an de véier grouss Spideeler ausgeweit goufen. Dat war jo eng kloer Forderung vun der Kommissioun.

Effektiv ass eng Pédiatrie de proximité op de véier Sitte méi no bei der Realitéit an et ass richtig, fir an der Kannerklinik déi national Kompetenz ze bündelen. Et ass also eng richtig Decision.

Mir gesinn awer d'Afféierung vun de sougenannte Kompetenznetzwerker ganz kritesch. Hei muss all Réseau vun engem Conseil scientifique begleet ginn an de Comité de gestion interhospitalière muss favorabel aviseieren, fir dass d'medezinnesch Kompetenz an engem Netzwerk ka gebündelt ginn. Den Initiator sinn also d'Spideeler. Et mussen der op d'mannst zwee sinn, déi sech zesummendinn. D'Spidol steet hei am Mëttelpunkt.

Mir hätte léiwer gehat, de Patient géif am Mëttelpunkt stoen, wéi dat zum Beispill de Fall ass beim Netzwerk, dat mer hei zu Lëtzebuerg hu betreffend d'Parkinson-Krankheeten. Hei decidéiert de Patient zesumme mat sengem Dokter, fir dësem Netzwerk bäizetrieden, a kann esou vun der ganzer Kompetenz vum Réseau profitéieren. Mat dem Modell aus dem Spidolsgesetz gëtt dat Baroniedenken am Spidolssecteur, wat mer haut nach hunn, éischter gestärkt, wat sécher net am Sënn vum Patient ass.

Wann also de Patient bei engem Dokter ass, deem an engem Spidol ass, dat net an deem Réseau ass, dann ass de Patient och net am Réseau. An dat féiert an eisen Aen zu enger Zwouklassemmedezinn, déi et awer laut der Regierung net därf ginn.

Mir hätten also léiwer gehat, dass déi medezinnesch Aktivitéiten am Spidol no internationalen Normen akkreditéiert gi wäeren, also mat enger Akkreditatioun. Dat heescht, am Kader vun der Participatioun u Qualitéitsdemarché mat internationalen, regelméisseg kontrolléierte Qualitéitsreferenze kéinten da Spezialitéiten an engem Haus, an engem Spidol ugebuede ginn an d'Haiser ënnereneen, wéi och mat dem Extrahospitalier, kéinte vernetzt ginn. Dat wär in globo e ganz Konzept gewiescht.

An dës Approche, fir justement d'medezinnesch Kompetenz an Aktivitéit zu Lëtzebuerg ze regelen, wier méi einfach gewiescht, méi flexibel an dättelech méi no un der Realitéit vum Terrain.

Ech kommen zur Gouvernance vun de Spideeler, déi gëtt mat dësem Gesetz nei strukturéiert. De Verwaltungsrot gëtt méi responsabiliséiert, d'Zesummensetzung vum Conseil d'administration gouf och an déi richtig Richtung erweidert, well d'Leit vum Terrain Stëmmrecht kréien.

D'Ëmwelt vum Spidolsdokter a seng Relatioun mam Spidol ginn och nei geschriwwen. De Conseil médical kritt eng gesetzlech Basis a gëtt a senger Relatioun mam Spidol gestärkt. Et gëtt och ee Contrat type ageféiert. Hei muss an der praktescher Ëmsetzung allerdéngs gutt, gutt opgepasst ginn, dass d'Liberté thérapeutique vun Medezinner net ageschränkt gëtt.

Mat dësem Gesetz kritt och de Statslabo, den LNS, ee Monopol am Beräich vun der Genetik

an der Anapath, also der Anatomopathologie. D'Regierung wëllt den LNS mat Liewe fëllen, an dat och, well d'Reputatioun vun dësem Haus aus de leschte Joren net déi bescht ass. Dëst ass eng politesch Decisioun, déi mer novollzéie kënnen, déi mer esou awer net deelen. Et huet een dat am Fong geholl komme gesinn, also d'Iddi, fir d'Anapath monopolisteschesch ze maachen, well keng Nomenklatur fir d'Akten an deem Beräich agefouert gouf.

Fir verschidden Akten ze leeschten, brauch een natierlech eng Masse critique, also eng Ziel vun Analysen, déi grouss genuch ass, fir dass se sech justifiéieren. An dëst kann an ass och en Argument, fir se ze konzentréieren, an dësem Fall dann am Laboratoire national de santé.

Et muss een awer wëssen, dass de Käschtepunkt awer manifestement an d'Luucht geet duerch eng Monopoliséierung oder eng Monopolstellung. Well wann zu Lëtzebuerg 24 Milliounen fir d'Joer 2018 budgetiséiert sinn, ass dat een enorme Chiffer, wann ee bedenkt, dass a ganz Frankräich nëmmen 240 Milliounen fir déiselwecht Leeschtungen virgesi sinn. Dëse politesche Wee gëtt also dättelech méi deier, wéi wann eng Nomenklatur fir all Laboratoire ageféiert gi wär.

A wéi ass et dann elo mat der Qualitéit vun der Leeschtung? Bei engem Monopol gëtt et keng Vergläichsméiglechkeeten, well jo nëmmen een Akteur um Marché ass. Ee Critère de qualité kéint eng onofhängeg Akkreditéierung sinn. Mir brauche Kontroll vu baussen, wa mer éierlech vu Qualitéit wëlle schwätzen. Ee staatleche Monopol ass alles awer sécher kee Garant vun der Qualitéit.

Wann ech dann zum Beispill d'Anapath huelen, da kéint d'Zäit, déi ech op en zuverlässeg Resultat waarde muss, ee weidere Qualitéitskritär sinn. Wann ech zum Beispill Kriibs hunn, wëll ech als Patient gären esou séier wéi méiglech e Resultat vum Prelevement, dat geholl gouf.

Hei stellt sech dann och zum Beispill d'Fro: Wéi laang dauert et am Fong geholl am Labo selwer, wann en Echantillon erakënnt, bis de Bearbechtungsprozess ufänkt? Eng Zertifizéierung, déi et gréisstendeels nach net am Laboratoire national de santé gëtt - hei bleift also nach viles ze maachen -, kéint am Fong geholl eng Garantie derfir sinn. Duerfir hate mir och an de Kommissiounsdiskussiounen, fir gewësse Qualitéitsgarantien ze kréien an dësem Beräich, proposéiert, eng Dispositioun an d'Gesetz ze schreiwen, déi e qualitative Charakter vun der Leeschtung géif garantéieren an am Noutfall een Zréckgräifen op een anere Partner géif erméiglechen.

De Monopol misst am Fong geholl ënner verschiddenen Ëmstänn op d'mannst bedéngt kënnen opgebrach ginn, dat ëmsou méi, well et de Monopol an deem Sënn net gëtt, dass ganz oft en zweeten Avis gefrot gëtt an dësen och an d'Ausland geschéckt gëtt. D'Madamm Minister wollt eis Propos awer net an d'Gesetz schreiwen.

An och am Genetikberäich ass d'Realitéit um Terrain déi, dass och méi wéi eng kéier gefrot gëtt, fir zum Beispill eng Vaterschaftsanalys am Ausland ze maachen. Am Géigesaz zur Anapath gëtt et awer am Genetikberäich en Tarif, eng Nomenklatur. An trotzdem gëtt de Monopol agefouert. Elo kucke mer emol am nächste Joer, wat do derbäi erauskënnt.

Zu der Form vum Gesetz selwer wollt ech hei och nach ënnersträichen - et ass am Fong geholl scho bal e Fong -, dass et och wichteg gewiescht wär, wann d'Chamber Kenntnis gehat hätt vun deene ville Règlement-grand-du-callen, déi dëst Gesetz ëmsetzen. Mir hu keng Kenntnis vun dësen, wat ee bedauere muss, well den Däiweil läit am Detail an dëse ka bewierken, dass eng gesetzlech Dispositioun fonctionnéiert oder och net.

Aus all dësen Iwwerleeungen eraus stellt sech d'Fro: Awërfen an ënner wéi enge Konditiounen ass mat dësem Gesetz de Gesondheitsmodell am 21. Jorhonnert, eise Gesondheitsmodell am 21. Jorhonnert nach haltbar?

(Interruption)

Ideal wär et, wann de Gesondheitsminister d'Spideeler an hirer Evolutioun géif begleeden. Mir brauchen onbedéngt Referenzsystemer, déi d'Qualitéit objektiv moosse loosse. Dat ass awer praktesch onméiglech bei Monopolpositionen wéi där vum LNS. Beim Opstelle vun engem Gesondheitsmodell fir d'Zukunft ass et wichteg, den Terrain ze kennen an deementsprechend ze organiséieren.

Nun, zu Lëtzebuerg hu 54% vun den Assuréen eng Zousatzversicherung, ob dat elo d'Caisse médico-chirurgicale ass, d'DKV oder Mediciis oder anerer, a 35% vun den Assurée gi fir allerlee Behandlungen an d'Ausland, wat och een immens héije Chiffer ass. Aus deem Grond misst an engem Zukunftsmodell also och der Groussregioun Rechnung gedroe ginn, wat dëst Gesetz awer iwwerhaapt net mécht.

An an esou engem Modell, wéi mir eis e virstellen, ass och d'Akutbettenziel net méi déi Haaptspillwiss, mä déi ambulant Behandlungen an den Extrahospitalier, déi ëmmer méi u Wichtigkeet an Terrain kréien, mussen onbedéngt consideréiert ginn. An en Zukunftsmodell bëtonéiert net méi déi aktuell (veuillez lire: strukturell) Errungenschaften aus den 90er Joren, mä all Akteure behalen déi néideg Dynamik a Flexibilität, fir déi medezinnesch Errungenschaften schnellstméiglech hei zu Lëtzebuerg an an der Groussregioun anzeféieren.

Dëst Gesetz ass allerdéngs kee Gesetz vun der Zukunft. Et feelen de Wäitbléck an d'Visioun, fir eng modern Medezinn fir eis Bevëlkerung hei zu Lëtzebuerg méiglech ze maachen.

Duerfir, Här President, dëst Gesetz ass fundamental an der Vergaangenheet verankert. Et reflektéiert ee Konzept vun der Medezinn aus den 90er Joren an et konsolidéiert eng Gesondheitspolitik aus dem leschte Jorhonnert.

Lëtzebuerg brauch net en neit Spidolsgesetz an en neie Spidolsplang, Lëtzebuerg brauch ee Gesondheitsplang. D'Medezinn an d'Fleg gehéieren zu deenen dynameschesten Disziplinen iwwerhaapt. D'Digitaliséierung an d'Vernetzung, nei Technologie wéi d'Robotik an d'kënschtlech Intelligenz driewen de medezinnesche Fortschritt ëmmer méi séier an ëmmer méi wäit.

Behandlungen, déi fréier nëmme mat vill Opwand an enger spezieller Spidolsstruktur gemaach konnte ginn, sinn haut ambulant an doheem méiglech. Diagnosen, déi fréier komplizéiert ze stelle waren an oft laang gedauert hunn, ginn haut séier a vill méi präzis gemaach. A wa mer gëschter u Better an de grouss Spideeler geduecht hunn, mussen mer haut an och muer virun allem un Aktivitéit, Flexibilität an Accessibilité denken. D'Bedierfnesser vun eiser Bevëlkerung, déi séier wissst, aktiv ass an och dättelech méi al gëtt, verännere sech bestänneg. Op dës Verännerungen ass ee rigid Gesetz mat Beschränkungen um Niveau vun de Better an der Offer keng Äntwert.

Der Realitéit vum Gesondheitsalltag kann net eng onvollstänneg, an de Stee gemesselt Lëscht vu Servicer an de Spideeler entgéintgesat ginn. Dat geet net, well et feelen zum Beispill Servicer wéi d'Diabetologie, wéi d'Adikologie, wéi d'Psychosomatik oder d'Psychogeriatric. D'Begrëffer vun der ambulanter Chirurgie a Medezinn därfen net weider als eidel Schlagwierder benotzt ginn, mä mussen endlech mat Liewe geféilt ginn.

Lëtzebuerg brauch e Gesondheitsplang, deen allen Akteure vum Gesondheitssecteur Rechnung dréit, deen déi besteeënd Offer an Organisatioun als Ausgangsbasis hält, fir en neit, zukunftsfaeg an nohaltegt Konzept ze entwéckelen. E Konzept, an dat ass wichteg, dat déi schaarf Grenzen tëschent Spidol an ausserhalb dem Spidol ophieft an een natierlecht Gläichgewicht entstoe léisst.

An dezentrale Behandlungs- an Diagnostikzentere kann ee groussen Deel vun der moderner Medezinn ugebuede ginn. Dat ass no bei de Leit. Dat mécht den Zougang och a villen Hiische méi licht a ka gläichzäiteg een Deel vun eise chronischen, selwer gemaachte Problemer bei der IRM-Diagnostik an och bei den Urgenzen hëllefen ze léisen. An dat ass de Wee, op deem mer dee säit den 90er Joren ëmmer erëm zitzierte Virage ambulatoire maache kéinten.

De Spideeler hir Aufgab muss also folgend sinn: d'Versuerung vun Héichrisikopatienten an d'Duerchféierung vun deiere Behandlungen, déi en Asaz vun héich spezialiséierten Techniken an Technologie verlaangen. Hei schwätzt ee vun „high risk“, „high costs“ an „high tech“. Ech kann et och anescht soen: D'Spideeler konzentréiere sech op hiren „core business“

A wann déi Spidolslandschaft vu Lëtzebuerg sech grondleeënd geännert huet säit Ufank vun den 2000er Joren, da muss ee soen: Déi grouss Spidolsfusione sinn trotz an net dank de Spidolspläng vum 2001 an 2009 zustane komm. Dat ass och e kloer Bewäis derfir, dass d'Gesondheitspolitik vun den 90er Joren net an der Wirklechkeet vun haut ukomm ass an ee vun darselwechter Philosophie gedroent Spidolsgesetz an ee Spidolsplang eist Gesondheitswiese viru Problemer stellt, déi mer net brauchen an déi eis och net weiterbréngen.

D'Lëtzeburger Gesondheitswiese brauch net méi, mä manner Reglementéierung, wa se och kloer a präzis muss sinn. De Gesondheitssecteur brauch keng Bevormundung vu Ministèren, mä eng aktiv Begleedung vu senger Entwécklung duerch eng reaktiv a kompetent Re-

gierung mat hiren Direktiounen an Administratiounen.

D'Aart a Weis, wéi dëst Gesetz zustane komm ass, mat réckstännegen Iddien, ouni Zukunftskonzept an ouni eng grëndlech Consultatioun mat allen Akteure vum Terrain, wéi den iwverflässege Konflikt zum Beispill mat den Doktere bewisen huet, weist, dass dës Regierung och a Gesondheetssaache keng Inspiratioun méi huet. A well et héich Zäit ass, fir och am Gesondheetswiesen an an der Wierklechkeet vun der moderner Welt unzekommen, kann dëst Gesetz fir eis net ugeholl ginn. D'CSV stëmmt also dëse Spidolsplang, sprécht dëst Spidolsgesetz, net.

Ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président.* - Nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Georges Engel fir d'LSAP.

► **M. Georges Engel** (LSAP). - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, firwat brauche mer en neit Gesetz? Mir hunn eng Gesellschaft, déi evoluéiert, an deene leschte méi wéi 20 Joer émsou méi. Mir hunn eng demografesch Entwécklung an eiser Gesellschaft, wou mer eng Populatioun hunn, déi ëmmer méi al gëtt. Mir hunn och eng Entwécklung um Niveau vun eisem Gesondheetszoustand am Allgemengen. An et gëtt och e Progrès médical an och um wëssenschaftlechen Niveau, deem dem Patient soll zeguttkomme gelooss ginn.

Mir brauchen also ee sozialen, solidaren an effikasse Gesondheetssystem, deem ugepasst ass un d'Besoinne vun de Patienten. A wann dat an de leschten 20 Joer net geschitt ass, dann ass et héich Zäit ginn, datt et elo geschitt.

Et ass mer duerfir wichteg, nach eng Kéier op e puer Punkten anzegoen, nodeems d'Cécile Hemmen en exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport hei gemaach huet, awer och scho ganz vill Punkten hei opgezielt huet, déi wierklech derwäert waren, datt ee se enumeréiert huet an eng Kéier dorop agaangen ass.

Mat dësem Gesetz erhalte mer eise Gesondheetssystem fir déi zukünfteg Generatiounen. Dat ass e ganz wichteg Constat, deem ee muss maachen an dee fir eis haut wichteg ass, mä awer och fir déi nächst Generatioun vum muer. Et ass ee System, deem op d'Solidaritéit opbaut, deem de beschtméiglechen Accès op d'Gesondheet fir jiddweree garantéiert. An och dat ass fir eis ganz wichteg als LSAP. E léisst keng Zwouklassemédezzinn zou, anescht wéi elo viru d'Virriedner dat gesot huet.

D'Rechter an d'Erwaardunge vum Patient, déi änneren. An dat ass u sech de Paradigmewiesel vun dësem Gesetz. D'Rechter vum Patient gi gestärkt duerch ee kloert Recht op Informatioun, duerch e klore Patientendossier an duerch méi komplett Dossieren.

Wat gëtt dann elo alles besser duerch dat Gesetz?

Bon, d'Spideeler, dat si modern an héich komplizéiert Entreprises. Dozou gehéieren niewent der beschtméiglecher medezinnescher Versuergung och de verantwortungsvollen Émgang mam Patient. Et gehéiert awer och dozou, den Aarbechtsbedéngunge vun de Leit, déi do schaffen, Rechnung ze droen, gradesou wéi d'Qualitéitssécherung, a wat och ganz wichteg ass a wat och een Element clé ass an dësem Spidolsplang, d'Zesummenaarbecht tëschent de verschiddenen Akteuren am Gesondheetswiesen.

D'Spideeler, dat si keng ëffentlech Betriber wéi déi aner, mä si brauchen awer och eng Managementstruktur, si brauchen och Gestionsprinzipien. Dat gëtt mat dësem Gesetz agefouert oder verbessert.

D'Spideeler kënnen mat dësem Gesetz besser zesummeschaffen, méi zesummeschaffen a sech spezialiséieren. Mir kréien eng besser Organisatioun vun de Spideeler an doduerch kréie mer och eng besser Zesummenaarbecht. Dat beschtméiglecht Material kënnen mer eis uleeën, mir hu besser Konditiounen beim Akaf, an d'Doktere mussen och mat der Direktioun zesummeschaffen. Well eng modern Medezinn, Dir Dammen an Dir Hären, Här President, dat ass Equippenaarbecht. Dat ass net jiddweree fir sech, mä dat ass Zesummenaarbecht, dat ass an der Equipp zesumme kucken, wat dat Beschit fir de Patient ass.

Et sinn also d'Rechter an d'Flichte vun allen Akteuren am Spidolsweisen heimadder definéiert ginn oder besser definéiert ginn an net nëmmen déi vun den Dokteren. An dobäi ass déi therapeutesch Aarbecht a Fräiheet ni a Fro gestallt ginn, well dat kënnen mer och guer net

maachen, déi steet am Grondgesetz. An do kann een och an et wëllt een och näischt dorunner änneren.

Zur Unzuel vun de Better: Ech hunn nach haut de Mëtten op de soziale Reseauen e bësse gelies, wat déi eng oder aner esou vu sech ginn hunn, an do hu se oft geschriwwen, wat d'Betterzuel ugeet, datt dat eng Katastroph wär. Bon, hei hu mer eng méi héich Maximalzuel vun de Better festgehalten an doduerch hu mer méi Flexibilitéit a mir kënnen all zwee Joer och nobesseren.

D'Spideeler an déi spezialiséiert Haiser, déi kréien déi Better, déi se och brauchen. Dat ass ee Qualitéitssprung an et si Garantië fir de Patient. An ëm dee geet et eis jo awer och haaptsächlech. D'Zuel vun de Better, dat ass eng Ofsécherung vun eise Spideeler an alle Spidolsregiounen.

Bon, e puer Wieder och zu der Aarbecht an der Kommissioun an zu mengem Virriedner. Ech hunn heiansdo d'Impressioun gehat, datt d'CSV léiwer gehat hätt, mir hätten, wéi dat an esou villen Dossieren an deene leschte Jore war, déi d'CSV hat, näischt gemaach. Léiwer näischt maachen, wéi eppes falsch maachen.

► **M. Marc Spautz** (CSV). - D'Santé hate mir net, Här Engel!

► **M. Georges Engel** (LSAP). - Léiwer näischt maachen, wéi eppes falsch maachen.

► **M. Marc Spautz** (CSV). - Ech wëll Iech dat just soen.

► **Mme Octavie Modert** (CSV). - Viru 50 Joer hate mer d'Santé fir d'Lescht.

► **M. Georges Engel** (LSAP). - An et wonnert mech och heiansdo, wéi eng Positioun datt d'CSV huet, well an der Kommissioun huet se sech enthalen, haut stëmmt se dergéint, an der Positioun huet se eng Kéier derfir geschwat, huet se eng Kéier dergéint geschwat. Si huet eng Kéier Froe gestallt.

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (CSV). - Dat ass net wouer. Mir hunn eis ëmmer enthalen.

► **M. Georges Engel** (LSAP). - Neen, Dir hutt och heiansdo dergéint gestëmmt.

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (CSV). - Derfir gestëmmt.

► **M. Georges Engel** (LSAP). - Dat war ganz um Ufank. Dat ass scho laang hier.

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (CSV). - Dir waart heiansdo net do, Dir hutt dat net matkritt.

► **M. Georges Engel** (LSAP). - Mä ech weess, datt Der Iech och heiansdo dergéint ausgeschwat hat. Herno hutt Der gesot: Mir enthalen eis bei allem, souguer bei deene Punkten, wou mer derfir sinn. Dat ass eng ganz kloer Positioun. Eng typesch Taktik, vill Froe gestallt, eng Kéier derfir, eng Kéier dergéint, eng Kéier Froen, déi hätten assuméiere kënnen, datt se fir de Projet sinn, mä eng Kéier Froen, déi derzou gefouert hätten, datt ee gemengt hätt, si wären dergéint. An zum Schluss effektiv hu se sech...

► **M. Jean-Marie Halsdorf** (CSV). - Et geet ëm de Fong an net ëm d'Form, Här Engel. Et geet ëm de Fong an net ëm d'Form!

► **M. Georges Engel** (LSAP). - ...an der Kommissioun enthalen. An haut hei am Plenum hu se dergéint gestëmmt. Si hunn awer eng kloer Ausso gemaach, an déi geet fir eis kloer an eng Richtung vun enger Zwouklassemédezzinn: D'CSV fënnt näamlech d'Monopolstellung fir den LNS, wat d'Tester vun der Genetik a vun der Anapath ugeet, net gutt.

Ma ben, Dir fannt déi net gutt, mir fannen dat richtig. Mir fannen, datt dat gutt ass, datt mat deem neie Centre diagnostic vum LNS elo net méi déi Méiglechkeet ginn ass, fir op e Wee vun enger Zwouklassemédezzinn ze goen. Dat éiert, mengen ech, d'Ministesch, datt se dat doten esou duerchgesat huet, wéi et ass.

Zur Positioun vun der AMMD: Bon, mir hate ganz gutt Gespréicher mat eenzelne Leit vun der AMMD, eenzelne Verrieder, déi ganz konstruktiv waren, déi och verstanen hunn, wou datt et sollt higoen a wéi datt de Projet sollt agencéiert ginn. D'Kommunikatioun no bausse war awer net esou richtig kohärent. Haut soe se, d'Gesetz géif net wäit genuch goen, et wär u sech schonn iwverlieft. Viru sechs Méint, quasi gëschter, war hinnen alles ze vill, wat am Gesetz stoung. Souguer déi ganz elementar Saachen, datt se missten als Equipp zum Wuel vum Patient zesummeschaffen, déi waren hinnen dee Moment schonn ze vill.

Wat ass dann elo richtig? Ech mengen, datt, wann een zum Wuel vum Patient soll, muss zesummeschaffen, datt ëmmer dee richtige Wee ass. Gradesou widderspréchelech war och hir Positioun zur Conférence nationale vun den Dokteren, déi jo aus dem Gesetz geholl ginn ass. Et kann ee sech d'Fro stellen: Wëllen d'Spidolsdokteren da méi Responsabilitéit oder wëlle se déi net?

Bon, ech sinn op alle Fall elo emol frou, datt se elo zefridde sinn an datt d'Matschaffe bei der Émsetzung vum Gesetz vun hinnen elo assuréiert ass. Dat ass gutt esou. Wa mer alleguer zesummen un engem Strang zéien, ass dat besser.

Fir dëst Gesetz ass vill consultéiert ginn, vill Avis sinn erageholl ginn. Niewent dem Avis vun der AMMD sinn d'Avis vun der CSL, dem Comité directeur vun der CNS, dem Collège médical, der Commission permanente pour le secteur hospitalier, der Fédération des hôpitaux, dem Syndicat santé vum OGB-L, der Patientevertriedung, all déi Avis sinn erageholl ginn. Also et ass net nëmmen e Gesetz, wou mer op d'Doktere gelauschtert hunn. Et ass also net en Dokteschgesetz, et ass awer och keen Antidokteschgesetz. Vill Erwaardungen hu missen an dësem Gesetz matenee vereinbart ginn. An et ass och net ëmmer deen, deem am härteste jäizt, deem am meeschten ze soen huet an deem am meeschte recht huet.

Dat hei ass e gutt Gesetz, fannen ech, an et ass eis och gutt gelongen, fir hei alleguer déi eenzel Erwaardungen an engem Text zesummenzefaassen, deem an d'Zukunft kuckt, an et ass ee Gesetz, wat fir d'Zukunft ass, wat fir déi nächst Generatiounen ass, wat sozial, solidar an effikass ass.

An duerfir kann ech d'Kommissioun an och d'Ministesch nëmme felicitéieren zu dësem Gesetz.

Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président.* - Nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Edy Mertens fir d'DP.

► **M. Edy Mertens** (DP). - Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, Madamm Minister, ier ech ufänken, wëilt ech zwar just heibanne soen, datt mer awer net esou ganz schlecht sinn, wéi virdru vläicht vum Här Halsdorf bericht gouf, well ech hat elo de Freideg virun enger Woch - also, datt ass ewell laang, iwver eng Woch hier - dobannen an eisem Openthaltsraum den Här Professor vun Nanzeg um Telefon wéinst engem schwéier kranke Patient. Dee waart elo schonn zéng Deeg zu Nanzeg an der Uniklinik, wou de Patient och elo hospitaliséiert ass, op d'Resultat vu senger Biopsie.

Also, et ass och esou, wann een am Milieu hospitalier an universitaire ass, datt et sech awer kann erauszögeren, ier een eppes kritzt; déi histochemesch Untersuchungen a wat nach alles ze maachen ass. Dat nëmmen zur Berouegung. Mir hunn eis jo awer gebessert. Dir hutt zwar och gesot, Här Halsdorf, datt do awer wierklech... Et ass net esou, datt alles bis elo hei schlecht ass oder datt an eise Spideeler eppes Schlechtes wier.

Ech fille mech zwar am Abléck hei no laangem Waarde wéi an enger Salle d'attente - dat hat ech mer hei geschriwwen -, datt ech elo all Moment erageruff ginn an den Dokter seet: „Komm eran!“ Mä ech mengen, d'Salle d'attente ass hei awer éischer eng Salle d'attente vun enger Salle d'accouchement, wou ech da virun der Dier waarden a wou et heescht: „Elo ass d'Gebuert geschitt. D'Gesetz ass do a mir kënnen endlech hei an der Chamber driwwer debattéieren.“

► **M. Gast Gibéryen** (ADR). - Wat ass et ginn?

► **M. Edy Mertens** (DP). - Jo, dat kucke mer elo.

(*Hilarité*)

Wann ech esou zrëckkucken, dann hate mer an deenen zwee leschte Joren also vill Reuniounen an der Santéskommissioun - dat gouf och gesot -, wou mer bei deene verschiddene Punkten dacks animéiert Diskussiounen haten; awer ëmmer fair, dat muss ee soen. An och ganz villes, wat mer do gesot hunn, gouf bis an de leschten Detail duerchdiskutéiert an iwverluecht.

Et ass dofir och kee Geheimnis, wann ech elo virop soen, datt déi eng natierlech op verschiddene Punkte méi wäit gaange wieren, déi aner vläicht manner wäit. Dat ass awer och normal bei esou engem Text zu engem grousses Gesetz. Emmerhi gi mat dësem Gesetz de Fonctionnement, d'Gouvernance an d'Relatiounen tëschent deene verschiddenen Akteuren am Spidolsweise fir déi nächst Jore festgeluecht. Do si Spideeler derbäi, déi ëmmerhi knapp iwver 2.000 Leit beschäftegen. Déi sollen op Basis vun dësem Gesetz jo mateneen an net géinteneen oder laanschtenee schaffen.

Eppes ass awer elo ewell sécher: De Rôle vun der Chamber gouf op jidde Fall mat deem Projet gestärkt, well eleng déi ronn 40 Amendementer zum initialen Text beleen dat. Mir hunn d'Gesetz an der Kommissioun op de Leescht geholl, konnten den Text op ville Punkten nobesseren. Ech kommen awer nach dorop zrëck.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, och dobaussen hu sech d'Leit, wat jo och verstëndlech ass, fir de Spidolsplang interesséiert. De Spidolsplang gouf vill mediatiséiert, net och zulescht, well déi verschidden Associatiounen sech mat vill Engagement fir hir Cause agesat hunn. Soulaang dobäi ëmmer de Ball gespillt gëtt, ass dat jo begrëssenswäert a férdert den demokratesche Prozess.

Här President, et si grouss Erwaardungen un den neie Spidolsplang gericht ginn, an dat zu Recht. Dat lescht Spidolsgesetz - et gouf och erwänt - ass bal 20 Joer hier, 2001 an 2009, op dat sech da baséiert gouf, mä de medezinnesche Fortschritt eleng mécht et ewell néideg, datt dat Gesetz hei esou séier wéi méiglech gestëmmt gëtt. Well wat viru Joren nach war an der Medezinn, ass elo iergendwéi aneschters ginn.

Dat heescht, bei ville Saache gouf eleng den Openthalt vum Patient - mir schwätze vu Mikrochirurgie, vu minimalinvasiven Agrëffer -, wann ech dat bedenken, déi lescht 30 Joer oder 25 Joer vläicht vun nach dräi Woche bei enger Hernie hiatale op e puer Deeg erfogesat. Dat war näischt Seltenes. Ech hat ee Patient, dee war sechs Wochen do. Dat muss ee sech emol virstellen! Also, villes huet geännert. Mir schwätze vu Robotermedezinn, Telemedezinn an esou virun.

D'Medezinn an d'Fuerschung hunn eben e Quantessprung an deene leschte Jore gemaach, an deem muss onsen neie Spidolsplang Rechnung droen.

Do kommen dann nach d'Fusiounen vun eise Spideeler, ëmmer méi spezifesch Fachrichtungen an net zulescht déi demografesch Entwécklung vun eisem Land derbäi. All dëst sinn Elementer, un déi sech eis Spideeler an domat och de Spidolsplang mussen upassen.

D'Demokratesch Partei fënnt et dofir, wéi gesot, och begrëssenswäert, datt mer dës Kéier hei an der Chamber kënnen iwver de Plan hospitalier debattéieren. De Statsrot hat jo ewell méi laang gefuerdert, fir den Text an e Gesetz flëissen ze loossen an dann hei an der Chamber ofzestëmmen.

Här President, ech wëll dann och nach hei der Rapportrice fir hiren ausféierleche schrëftlechen a mëndleche Rapport felicitéieren, villmools Merci soen och fir déi vill Gedold, déi si muss mat eis hunn, an och der Ministesch Merci soen, déi praktesch an alle Reuniounen derbäi war.

Dat erlaabt mer vläicht, mech op dat ze konzentréieren, wat der Demokratescher Partei an dësem Projet besonnesch um Häerz louch an erwänenswert ass. Duerno wäert mäi Kolleeg a Frënd, den Dokter Alexander Krieps, Iech awer nach e puer méi generell Denksteiss mat op de Wee ginn.

► **Plusieurs voix.** - Aah!

► **M. Edy Mertens** (DP). - D'Demokratesch Partei mécht keng...

(*Hilarité*)

► **Une voix.** - Mir freeën eis.

► **M. Edy Mertens** (DP). - Ech wëll awer hei betounen, datt d'Demokratesch Partei keng Gesondheetspolitik mécht fir oder géint d'Spidolsdokteren, fir oder géint d'Dokteren, mä eenzeg an eleng fir d'Wuel vum Patient. Et ass de Patient, deem am Mëttelpunkt vun dësem Spidolsplang soll stoen. An d'Ministesch huet dat och a villen Interviewe betount, an dat ass och esou.

Et ass wierklech net esou, wa gesot gëtt dobaussen: „Bei deem ganze Spidolsplang hat Der d'Doktere vergiess. Dir hat de Patient vergiess.“ Neen! A wann déi Revendicatiounen gestallt goufe vun den Dokteren, da ware se jo awer schliisslech fir de Patient. Et geet näamlech drëms, fir him déi beschtméiglech Prise en charge iwverall a ronderëm d'Auer kënnen ze garantéieren.

Ech wëll dofir als Éischt dann drop agoen, wat ech ewell virun dräi Joer hei gesot hunn, wéi mer och iwver de Spidolsplang am Haus diskutéiert hunn. An deemools hat ech ënnerstrach, datt den Norden, den Osten, mä iwverhaapt de ländleche Raum bei deem Spidolsplang net ze kuerz kommen däerf. Och do ginn d'Leit krank a si brauchen och eng gutt medezinnesch Versuergung.

An ech kann net méi wéi et widderhuelen: Et ass esou, datt et heiansdo ganz laang dauert, bis de Patient mat senger Pathologie an deem Spidol, wou en dann higefouert gëtt, lant. Dat bréngen d'Distanze mat sech.

A mir haten och an der Kommissioun gefrot oder drop higewisen: Et hätt ee gäre gesinn, wat hei och ewell erwänt gouf, wat elo aussteet an deem nächste Samusgesetz, wéi dat da soll an Zukunft mam CGDIS goen. Ech mengen, do musse mer eis jo nach e bësse ge-

dëllegen, well ech krut esou mat, wéi wann an deem Gesetz awer virgesi wier, datt den Urgencendéngscht dann do och daitlech soll verbessert ginn.

Ech betounen awer hei, datt et net duergeet mat deem Dénagscht, fir ze soen, datt a fénnef Minutten iergendee gerannt kënn mat enger Posch, deem seng Aarbecht ech voll a ganz respektéieren. Ech hat och gëschter nach erlieft, wéi ech vun hei heemgefuert sinn: zwee Accidenter mat Frontalzesummestéiss beim Tipp zu lerpeldeng an zu Maarnesch zur selwechter Zäit praktesch do beim Cactus oder an där Géigend.

Da gesäit een, wéi séier... Wann elo nach en Häreinfarkt derbäikënn an et kënn nach en Hireschlag oder soss eppes, da gitt Der mir hei net verzielen, datt ee Samu zu Ettelbréck, een Dokter dat soll maachen! An ech selwer kann aus Erfahrung soen, datt ech an enger Nuecht op fénnef Plaze war, mam Samu deelweis. Mir hunn eis et gedeelt. Dee leschten Asaz war ee ganz flotten, dat war zu Huldang. An do koum et zu enger Gebuert oder et sollt jiddefalls dozou kommen.

Also, ee Mann kann dat doten net maachen. An dofir ass et ganz wichteg... Oder mir hate gemengt, gewuer ze ginn: Wéi ass dat Gesetz? Wou sinn déi do drun an deem Noutdénagscht? Well dat muss hei dragräifen. Dat muss an d'Spidolsgesetz näamlech... Déi musse mateneen am Spidol schaffen.

Firwat soen ech dat? Ebe well et net duergeet, datt dann en Dokter schnell do ass - wéi dat geht, wesse mer jo nach net - an datt en op eng Plaz gefouert gëtt. Mä op där Plaz, wou e gefouert gëtt - an ech hat natierlech haapt-sächlech fir mech un Ettelbréck geduecht, oder fir d'Land, an u Woltz, wann en dohinner gefouert gëtt -, muss natierlech eng gewësse medezinnesch Basisversuergung ze fanne sinn.

Dofir stoung fir d'Demokratesch Partei vun Ufank u fest, datt all Spidol, muss ronderëm d'Auer Garde huet, weiderhi muss déi Servicer ubidden, déi een ebe brauch, fir e schwéier kranke Patient ze behandelen, fir em d'Liewen ze retten. An net nëmmen dat, mä allgemeng sollt wierklech all Spidol déi Servicer ubidde kënnen, déi basismedezinnesch Versuergung maachen.

D'DP ass dofir frou, datt mir den Text nach eng Kéier opgemaach kruten, fir wichteg Servicer wéi zum Beispill d'Neurologie, d'Kardiologie, den ORL, d'Urologie an esou virun, d'Orthopädie, als Basiservicer festzeleeën. Dat gouf vun der Rapportrice hei virgedroen.

Et hätt een nach eventuell kënnen schwätzen iwwer eng Neurochirurgie oder Ophtalmologie an eng Neurochirurgie de base, fir eventuell bei engem Polytrauma kënnen anzegräifen. Mä ech mengen, bis elo fonctionnéiert dat recht gutt, wann dann de Patient an dat nächst Spidol gefouert gëtt, wou esou ee Service ze fannen ass.

Da gëtt et jo och nach eng Lëscht mat Servicer, déi all Centre hospitalier net muss, mä kann ubidden. Op där Lëscht gouf ënner anerem eng Pédiatrie de proximité derbäigesat, wat natierlech och ganz sënnavoll ass fir eis kleng Patienten an och am ländleche Raum, wou et heiansdo ganz wäit ass bis an d'Kannerkliniken an déi do total iwwerlaascht gëtt.

Ech muss soen, et ass och esou, datt d'Ministesch dauernd dorop gehalen huet. Si huet drop gepocht, datt dat wier. Meng Meenung war och e bëssen déi an der Kommissioun, datt d'Generaliste sech do sollte méi engagéieren. Ech sinn einfach där Meenung, dat ass ganz, ganz wäit.

Och wann ee Kand dann eng Kéier eppes méi Dramatesches erlieft mat der Famill wéi e Féiwerkrampf, dat gesäit zwar alles ganz dramatesch aus, ass an deene meeschte Fäll awer harmlos. Meeschtens ass et de Papp, dee schwaachfält, an d'Kand gëtt dann duerno am Spidol gekuckt. Mä et wier net schlecht, wann d'Kolleginnen an d'Kollege Generaliste vläicht och an engem anere Kontext, d'Ministesch hat ewell driwwer geschwat, wierklech erëm géifen e Service maachen, deen eis géif zefriddstellen.

Well et ass awer nach wäit, wann ee 45 Kilometer muss fueren, vill Leit sinn a Panik, fir dann do de Generalist ze consultéieren - zu Ettelbréck hu mer eis Maison médicale direkt niewent dem Spidol - oder dohinner geschéckt ze ginn, wou dann am Abléck alles strubbelvoll mat Leit sëtzt, wéi et elo eben ass.

Een anere wichtige Punkt war natierlech déi Geschicht mat der Bettenzuel, datt déi net erfogeschraut gëtt. Dat huet sech erleelegt. Wann ee sech esou ukuckt, wéi eist klengt Land wissst, all Joer 10.000 bis 12.000 Leit bäikommen, da mécht et a mengen Aen awer wierklech weineg Sënn, fir do Better ze strächen. An do wiere mir, wéi et am Ufank ausgesinn huet, am Norde méi schlecht ewechkomm.

Dat ass geännert ginn. Et bleift ee jo an engem gewëssene Mooss flexibel, well d'Gesetz engem eng maximal Forschett virgëtt. Esou kann een d'Bettenzuel vum Service da kuerzfristeg un d'Besoine vun de Patienten upassen. Ech hat gelies, zum Beispill hutt Der an der Urologie an deene véier Haiser e Service. Deen huet da véier, fénnef Better a kann awer eng maximal Bettenzuel, ech mengen, vun 80 hunn. Also, dat ass schonn eng relativ grouss Ausdeenung. Bei enger Populatioun, déi ëmmer weider wissst an och méi al gëtt, ass dat sécherlech vun Notzen.

Här President, ech kommen dann zum Organisme gestionnaire, ee wichtegt Organ, wat am Fong d'Richtung vum Spidol virgëtt an deem wichteg Decisiounen ënnerleien, wéi zum Beispill d'Ästelen oder d'Entloosse vum Directeur général oder d'Arrêteiere vum Règlement général vum Spidol an esou virun.

Fir d'Demokratesch Partei konnt et einfach net méi sinn, datt d'Dokteren an engem gewëssene Mooss dobäi ausse vir géife bleiwen. Fir eis war et kloer, datt d'Dokteren an deenen Organismes de gestion ee Stëmrecht misste kréien, an dat an alle Spideeler. Si gehéieren nun eemol zum Pilier. Si sinn e Pilier vun engem Spidol. Si gesinn dagdeeglech d'Erausforderunge vun an um Terrain selwer an droen niewebäi eng ganz grouss Verantwortung.

An an där Verantwortung läit et och mat dran, datt si ebe mussen d'Méiglechkeet hunn, dem Patient, deen ageliwwert gëtt, deen do behandelt gëtt, sief et ambulant oder stationär, dee leschte Stand vun der Medezinn kënnen unzëbitten. Also, e muss en Optimum vun der Ausstattung zur Verfügung hunn.

Et ass an eisen Aen dofir nëmmen normal, datt ee si bei de strategesch Decisiounen iwwert d'Ausrichtung an Zukunft vun engem Spidol mat un den Dësch hält, datt si hir Meenung net nëmme kënnen zum Ausdrock bréngen, mä datt hir Stëmm och zielt. Mat dësem Gesetz setzen an Zukunft zwee Vertrieeder vum Conseil médical mat um Dësch: ee mat enger deliberativer Stëmm an ee mat enger consultativer Stëmm.

Mir hunn eis awer och agesat, datt nieft den Dokteren och d'Personaldelegatioun hir Stëmm kritt. Och si kréien eng deliberativ an eng consultativ Stëmm. Dat war ugangs net esou virgesinn, mä et steet awer elo schwaarz op wäiss esou am Text. Mat jeeeweils zwee Vertrieeder am Verwaltungsrot gëtt an Zukunft net méi einfach iwwer hire Kapp ewech decidéiert. Ech mengen, domat suerge mer fir den néidegen Equilibre an deem Gremium an honoréieren och de Medezinner an Netmedezinner hir jeeeweileg Aufgab a virun allem och hiren Know-how.

Här President, och d'Schafe vun de Réseaux de compétences ass eng gutt Saach. Etablissementer solle méi zesummeschaffen, sech a Beräicher spezialiséieren an dem Patient eng interdisziplinär Prise en charge garantéieren. Esou geet d'Qualitéit sécherlech an Zukunft och an d'Luucht. Mir hunn dat jo ewell, wéi et elo leeft, am AVC, am Schlag, wou da wierklech kann och elo... Also, do hutt Der kee Problem, dat gëtt akut behandelt.

Zu Ettelbréck muss dann awer neurochirurgesch intervenéiert ginn. Da gëtt de Patient schnellstens op d'Neurochirurgie transferéiert. Et ça fonctionne jour et nuit. Do war ech e puermol derbäi. Dat klappt jiddefalls och an deem Spidol an, ech huelen un, an all deenen anere ganz gutt. Da kënnen d'Spideeler sech zesummendoe fir neurodegenerativ Erkrankungen - déi goufe genannt -, awer och Rheumatologie a Maladies psychosomatiques. Do waarde mer drop, datt d'Spideeler dann an de Ministère eruntrieden a sech och dozou entschleissen.

An der Kommissioun hu mer vill driwwer diskutéiert, wéi een de Kader misst definéieren, fir datt et fir de Patient am sënnavollste wier. Et schaaft een elo an engem éischte Schrëtt d'Méiglechkeet, fir datt d'Spideeler op deem Niveau awer kënnen zesummeschaffen.

Et hätt ee sech duerchaus och nach kënnen virstellen, datt een d'Spideeler zwéngt - driwwer hate mer souguer geschwat an der Kommissioun -, op d'mannst fir verschidde Krankheitsbiller, sech an e Réseau de compétences zesummendoe an dem Patient doduerch eng méi koordinéiert a multidisziplinäresch Prise en charge ze offéieren.

Do ass e bëssen d'Angscht opkomm, jee no deem a wat fir e Spidol een da kann ageliwwert ginn, datt se do vläicht net op deem leschte Stand si wéi an engem anere Spidol. Ech gesinn dat awer ëmmer méi locker, well ech weess, wéi dat fonctionnéiert. Et gi Renseignermenter ageholl, ee Kolleg schwätzt mat deem aneren. A gewéinlech fonctionnéiert dat awer gutt.

Och de Spidolsdirekter soll an Zukunft net nëmmen Dokter sinn, mä och nach eng Formatioun an der Gestion hospitalière hunn an eng gewëssen Experienz matbréngen. Dat ass begreissenswäert.

Här President, fir d'Demokratesch Partei sti weiderhi bei der zukünftiger Entwécklung vun eiser Spidolslandschaft niewent der Qualitéit an enger adequater Prise en charge vum Patient an alle Regiounen vum Land zwou Saachen am Vierdergrond: méi Effizienz an eng besser Transparenz. Mir brauchen niewent moderne medezinneschen Apparater och ee modernen eenheetlechen Informatiksystem. Dat gouf hei och ewell erwänt. Dat erméiglecht, spidol-iwwergräifend ze schaffen. Et kann net sinn, datt all Spidol an deem Beräich do seng eegen Zëppche kacht an deen ee mat deem aneren net ka kommunizéieren.

D'Informatiksystemer aus deene verschiddene Spideeler mussen ënnerenee konnéktéiert sinn a vläicht och konnéktéiert si mat der Gesondheetskeess. Nëmme esou kënnen mer an Zukunft méi transparent an effizient schaffen.

Et muss an eisen Aen och zu engem Emdenken an zu engem Paradigmewissel an der Spidolsfinanzéierung kommen. D'Demokratesch Partei ass nach ëmmer der Meenung, dass mer vum globale Budget ewechkomme mussen, vläicht de System op e Finanzement, deen op der Aktivitéit berout, ëmstellen: vun der Tarification à l'acte op d'Tarification à l'activité.

D'DP wäert sech an deene kommende Joren och weiderhi fir déi beschtméiglech Patientenversuergung setzen, déi weder eist Gesondheetswiesen iwwerreguléiert nach déi therapeutesch Fräiheet vun den Dokteren aschränkt. Dat brauch et jo einfach net ze ginn. D'Wuel vum Patient, d'Offer vun enger héich qualifizierter Medezinn an d'Zil, eist gutt Gesondheetswiesen nach besser ze maachen, bleiwen dobäi der DP hiert éischt Uleies.

An ech wëll soen: Ech géif mech ewell drop freeën, wat elo an Zukunft nach kënnt. Mir hunn hei e Spidolsplang. Et ass sécher näischt Perfektes, mä d'Dokteren an de Spideeler kënnen elo domat schaffen. Si kënnen eppes opbauen.

An ech wëll awer emol eng Kéier hei soen: Wann ee vun der Direktioun aus eppes organiséiere kann an do vläicht elo méi Méiglechkeeten huet, da fonctionnéiert et och besser, well et ka kee mir soen, datt, wann elo d'Urgence... also d'Ambulanz an engem Spidol total iwwerlaascht ass, datt dat all Dag esou ass, datt dat net fonctionnéiert. Da muss et méiglech sinn, datt d'Kollegen an d'Kolleginnen, déi do Dénagscht maachen, dorop hiweisen, an datt dann och vun der Direktioun un de Ministère erugetruede gëtt, wann zum Beispill Raimlechkeeten eng Roll spillen, wann d'Personal eng Roll spillt. Ech ka mer net virstellen, datt dann de Minister seet: „Dat do kann net fonctionnéieren, dat geet net.“ Et ass jo och net ëmmer esou, mä leider ëmmer méi.

An dann dat Zweet, dee grouse Wonsch och vun der DP, dat wier: Mir musse kucken, datt mer nach eng Kéier d'Médecine générale op de Leescht huelen, datt mer nach eng Kéier do eraginn. Déi Geschicht mat de Maisons médicales gëtt mir jiddefalls als Dokter an DP-Member keng Zefriddeneet. Do misst et erëm méiglech sinn an de Géigenden a Gemeinschaftspraxen, datt mer eis andeelen, esou war et freier, datt dat exzellent fonctionnéiert. Mir waren nëmme fir dee ganze Kanton zu véier oder fénnef a mir haten Dauerdénagscht „rund um die Uhr“.

Ech verstinn och, datt dat haut einfach net méi geet. Mä mir hunn och nach Samu misse spillen. An et huet deemools fonctionnéiert. Da misst et awer och méiglech sinn, wa méi Doktere sech do an deene Géigenden néier géife loossen, mat hinne ze schwätzen an eng Organisatioun ze fannen, fir näamlech dat Beschtméiglecht fir de Patient ze maachen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauscheren a ginn den Accord vun der DP op alle Fall zu dësem Gesetz. Also, nach eng Kéier Merci der Madamm Minister fir hir Ennerstëtzung.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng). - Schwätzt d'DP nach?

(**Interruption**)

Aah!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Präsident.* - Déi nächst Riednerin ass d'Madamm Josée Lorsché fir déi gréng.

► **Mme Josée Lorsché** (déi gréng). - Villmools Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, eng Spidolslandschaft, déi vu vir bis hanner vum Stat finanziert gëtt, ka sech laangfristeg keng Konkurrenz tëschent de Spideeler leeschten. An esou engem System muss et dréms goen, zesummeschaffen an d'Geld, wat zur Verfügung steet, effizient anzesetzen.

Aus där Iwwerleeung eraus, Dir Dammen an Dir Hären, stoungen déi gréng nach ëmmer hanner der Iddi, d'Kompetenzen am Spidols-secteur ze bündelen, onnéideg Duebelstrukturen ze verhënneren an d'Investitiounen an d'Spideeler besser ze steieren. An deem Sënn hu mir dem neie Spidolsplang am Débat de consultation vum Juli 2013 eng glécklech Gebuert gewënscht an lech, Här President, als deemolege Gesondheetsminister eng glécklech Hand bei der Ëmsetzung.

Mä duerfir war et ze fréi. Aus der glécklecher Gebuert ass eng schwéier Gebuert ginn, mä dat huet seng Grënn. Et si scho verschidde Riedner drop agaangen. D'Haaptursach ass bekannt: Et ass déi, datt de Statsrot en zimlech radikalen, mä och net ganz onerwaartene Kurswissel virgeholl huet an drop bestanen huet, de Spidolsplang net wéi an der Vergaangeneheet iwwer Règlement grand-ducal ze regelen, mä an engem Gesetz, an dësem Fall d'Spidolsgesetz.

Domat war schonn e gewëssene Retard virprogramméiert, well eng ganz Rei Date sollten zesummeleissen. An déi gouf et zu deem Moment nach net. Se si vum LIH zesummegeesat a geliiwert ginn.

En aneren net onwesentleche Grond, firwat dëse Projet de loi esou laang op sech waarde gelooss huet, läit awer och am System selwer. Et ass deen - an dat ass bekannt -, datt d'Verhandlungen am Spidolssektor ëmmer e waarmt Eise sinn. D'Madamm Minister huet dat waarmt Eisen ugepaakt an huet sech d'Fantere bal verbrannt. Se huet se awer net verbrannt, well mir stinn haut hei a mer sinn um Enn ukomm. An d'Madamm Minister huet nach ëmmer glécklech gesond Hänn.

Besounesch an dësem Sektor ass et näamlech ganz schwéier, jiddwerengem gerecht ze ginn, wann dat iwwerhaapt méiglech ass.

Op där enger Säit stinn d'Dokteren, déi hire Beruff als Vokatioun, als Heelkonscht a moralesch Identitéit erliwien an der Amëschung vum Stat generell ganz kritesch vis-à-vis stinn. Ganz nom Motto vum Aristoteles, dee behaupt huet, datt en Dokter schonn eleng duerch d'Ausübung vun den dokterlechen Tugenden e gudde Mënsch wier, dee seng medezinnesch Tätigkeiten och gutt ausféiert an dowéinst net muss bevormunt ginn.

(**M. Henri Kox prend la présidence.**)

Op där anerer Säit stinn d'Spidolsdirektiounen, déi ganz aner Tugende brauchen. Si mussen d'Gestioun vun hiren Haiser an de Grëff kréien, hire Budget verwalten a fir e gudde Budget kämpfen. Vun hinne gëtt manner oft geschwat.

An der Mëtt steet d'Politik, déi d'Kompetenze vun deenen engen an deenen anere méiglechst gutt openeen ofstëmme muss, an dat am Interesse vum Patient a vun der Allgemengheet, woumat och de Steierzueler gemengt ass.

Här President, mir mengen oder mir hoffen zumindest, datt dee Spagat mat dësem Projet de loi gelongen ass, och wann de Wee bis heihin zimlech holpereg war a munchmol un d'lechter-nacher Sprangprozessioun erënnert huet. Mir zéien d'Konklusioun a mir sinn iwwerzeegt, datt dëse Spidolsplang en transparenten a gutt strukturierte Kader schaaft, an deem de Secteur sech weiterentwëckele kann, ouni datt d'Therapiefräiheet vun den Dokteren a Gefor geréit. Dat war hir grouss Suerg.

Op d'Dokteren, déi an der ganzer Diskussioun net ze kuerz komm sinn, kommen ech nach zrëck. Fir d'Éischt awer e Wuert zum Personal, ouni dat kee Spidol iwwerliewe kann.

Fir d'Qualitéit vun der Prise en charge ze sécheren, brauch e Spidol ganz sécher gutt Dokteren, mä net nëmmen. E Spidol brauch och gutt a virun allem genuch Fleegepersonal, fir den Uspréich vun enger patientenorientierter Medezinn gerecht ze ginn. An deem Sënn ass et souwuel fir d'Patiente wéi och fir d'Aarbechtskonditiounen vum Personal e grouse Gewënn, wann d'Personal net ze knapp bemooss ass an effikass agesat gëtt. Dëst émsou méi, well den Infirmiersberuff net méi deen ass vum 19. Jorhonnert, mä héich spezialiséiert Aktivitéite muss ausféieren, déi mat enger grousser Verantwortung verbonne sinn.

An deem Kontext woen ech ze bezweifelen, datt de Berechnungsschlüssel, deen de Personalbedarf an domat och d'Aarbechtsbe-laschtung vum Personal berechent, nach ëmmer ganz zäitgeméiss ass. Well spéitstens wann ee weess, datt Iwwerstonnen am Infirmiersberuff alles anescht si wéi eng Ausnam an datt verschidde spezialiséiert Servicer mat engem Minimum u Personal mussen auskommen, da

weess een och, datt et un der Zäit ass, de PRN ze iwwerschaffen. Quitte datt d'Berechnung vum Personal net direkt mat dësem Projet de loi ze dinne huet, esou spillt d'Personalausstattung vun de Spideeler awer eng wesentlech Roll bei der Ëmsetzung vun engem gudden Spidolsplang.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Direkt mat dësem Projet de loi verbonnen ass d'Spidolsdokumentatioun. Et ass e wichtegt Instrument, fir de Spidolsplang no alle Regele vun der Konscht ëmzesetzen. Och dat ass wichteg. Dozou gehéieren och d'Patientendossieren, déi net am Tirang däre leie bleiwen, mä regelméisseg à jour gesat mussen ginn.

E weidert wichtegt Element, Dir Dammen an Dir Hären, wat nach muss ausgeschafft ginn, ass d'Nomenclature, déi der Realitéit vun der Behandlung muss entsprechen a mat där vum Ausland vergläichbar muss sinn. Ech erënneren un d'Patientenrechte, déi och am Ausland gëllen.

Mir sinn eis eens: Et ass wichteg, kompetent Servicer a genuch Bettcapacitéite fir déi nächst zéng Joer ze schafen. Dat hu mer mat dësem Projet de loi probéiert. Mir mussen awer och adequat Instrumenter schafen, fir de Käschtepunkt vun där Entwécklung kënnen ze berechnen.

Mir mussen wëssen, wéi laang eng bestëmmte Behandlung, jee no Krankheitsbild, jee no Alter, jee no Krankheitsverlaf, dauert a wat déi Behandlung ebe just kascht. A mir mussen wëssen, wéi eng Zorte vun Dokter an der Behandlung bedeelegt sinn an aus wéi enger Aktivitéit déi ganz Behandlung besteet. Dat ass momentan nach zimlech nebulös. Se sinn net dokumentéiert, an dohier och den Numm Documentation hospitalière, deen nach feelt.

Onkloerheet besteet momentan och bei den Honorair vum den Dokter, déi awer nach eppes si wéi eng schwartz Këscht, mat Ausnam vum CHL, wou d'Dokter als Salarié ugestallt sinn, mat neierdengs, mengen ech, engem Sputt, fir dach zousätzlech Aktivitéiten duerchzuféieren.

Weider Onkloerheet herrscht bei der Informatioun vun de Patienten, wat an eisen Ae ganz wichteg ass, datt mer do Verbesserung virhuelen. No engem Spidolsopenthalt kritt e Patient eng Abberzuel vu Rechnungen ausgestallt, e gëtt awer net informéiert, wéi eng Behandlung a Spidolservicer e mat deene Rechnungen soll finanzéieren.

Dësen ongerechten an et kann ee scho bal soen zäitweis mëttelalterlechen Zoustand gëtt zum Gléck mat dësem Projet de loi béendegt, an zwar doduerch, datt d'Spidolsdokumentatioun an d'Mise à jour vun de Patientendossieren obligatoresch ginn an datt Transparenz geschäfe gëtt. Dat begrësse mir ausdrécklech.

Här President... Dir sidd erëm do. Ah, et ass een aneren.

► **M. Henri Kox**, *Président de séance*.- Et ass een aneren.

(*Hilarité*)

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- En anere Punkt, deen enk mat der Spidolsplanung a virun allem mam Gesamtbudget vun de Spideeler a Verbindung steet, betrëfft d'Tarifikatioun vun deenen eenzelnen Akte respektiv d'Honoraren, déi vun de Patienten bezuelt an duerno vun der CNS rembourséiert ginn.

Hei muss ee feststellen, datt d'Honorair vum den Dokter jee no Fachgebitt onverständlech Differenzen opweisen. Dat fanne mir net glécklech, well se stinn a kenger Relatioun mat der kierperlecher a geeschter Belaaschtung vum Dokter oder mat der Verantwortung, déi den Dokter bei liewenswichtigen Akten iwwerhëlt.

Obwuel d'Patientegesprécher vill Zäit an Usproch huelen an e wesentlecht Element vun der Behandlung kënnen sinn, gëtt och de Facteur Zäit net a Betruecht gezunn, ausser an der Psychiatrie, mä normalerweis net, fir d'Honorair vum den Dokter ze berechnen.

Mir sinn der Meinung, datt dee Volet ganz wichteg ass an der Schmäerztherapie, déi jo an engem Réseau de compétences soll funktionéieren. An et ass kontraproduktiv, wann een der Zäit net méi Gewicht gëtt, well d'Patientengesprécher an d'Berodung vun de Patienten d'Basis vun der Algologie duerstellen an nun emol vill Zäit brauchen.

Här President, op där anerer Säit stellt ee fest, datt d'Honorair vun den Dokter, zesumme mat de fixen Dépense vun de Spideeler, e groussen Deel vum gesamte Santésbudget aus-

maachen an deemno net als onwichtig Niewenerscheinung vum Spidolsplang oder vum Spidolsgesetz däre ugesi ginn.

Aus dem Rapport 2016 vun der IGSS geet beispillsweis ervir, datt d'Honorair vum de Spidolsdokteren an hire Confrères aus dem Secteur extrahospitalier - d'Zäindokteren net abegraff - an zwee Joer ëm bal 20 Milliounen eropgaange sinn: vun 343 Milliounen am Joer 2014 op 362 Milliounen am Joer 2016. Dat bedeit eng Steigerung vun iwwer 5%.

Aus deemselwechte Rapport geet ervir, datt déi fix Spidolskäschten ënnerhalb vun zwee Joer ëm 6,1% geklomme sinn, vun net grad 765 Milliounen am Joer 2014 op 809 Milliounen am Joer 2016. Dat bedeit, datt déi fix Fraise fir d'Spideeler momentan 47% vum gesamte Santésbudget ausmaachen, ouni d'Dokteschfrais an d'Personalkäschten derbäizerechnen. Proportional gesi leie mir mat deem Taux wäit iwwert der europäescher an der internationaler Moyenne, déi sech ëm déi 35% usidelt. A mir liwweren domat de beschte Bewäis, Dir Dammen an Dir Hären, datt de Spidolssektor an eise Land méi prioritär behandelt gëtt wéi an anere Länner. Dat soll keng Kritik sinn, mä et ass eng Tatsaach.

Ee Grond méi awer, fir dësem Zuelematerial Rechnung ze droen an derfir ze suergen, datt de Spidolssektor sech och a wirtschaftlech méi schwierigen Zäiten, déi och nach wäerten eng Keier kommen, iwwer Waasser hält, ouni datt en u Qualitéit muss abëssen.

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech kommen zu der Tarification à l'activité, déi jo virgesinn ass am Regierungsprogramm. Ëm Qualitéit geet et nämlech och bei der Tarification à l'activité, déi momentan nach do ass, pardon, ëm Qualitéit geet et och bei der Tarification à l'acte, déi d'Enveloppe globale vun de Spideeler soll ersetzen - ech hunn elo „acte“ gesot, et ass „activité“ -, wann déi néideg Spidolsdokumentatioun bis erëstallt a gepréift ass.

An eisen Aen ass och dat e wichtege Schrëtt, fir de Budget vun de Spideeler ze steieren a fir net de Volumen, mä d'Qualitéit an de Mëttelpunkt ze stellen. Et ka jo net sinn, datt verschidden Akten, beispillsweis Operatiounen, aus reng finanziellen Iwwerleeungen eraus méi heefeg duerchgefouert ginn, nëmme well d'Zuel vun den Operatiounen d'Héicht vun der Enveloppe globale bestëmmt!

► **Une voix.** - Très bien!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- An deem Kontext misst emol eng Analys gemaach ginn, fir erauszefannen, wivill deier Réchenoperatiounen beispillsweis an eise Land iwwerflësseg sinn an ënnert dem Stréch méi Problemer schafen, wéi se der léisen. Heiansdo gëtt gefaart, datt déi Operatiounen ebe just duerchgefouert ginn, fir d'Enveloppe globale an d'Luucht ze setzen.

Op där anerer Säit däre d'Tarification à l'activité, déi jo ugeduecht ass, kee Fräifaartsschäi ginn, fir e Surcodge ze bedriewen, d'Openthalter vun enger Persoun am Spidol ze segmentéieren oder fir mat de Soine bei engem Patient ze iwwerdréien. Alles dat sinn Abusen, déi a Frankräich scho festgestallt gi sinn, nodeems d'Tarification à l'activité bei eise franséischen Noperen am Joer 2007 agefouert ginn ass. Esou Abuse mussen vu virera verhënnert ginn. An dat sinn eiser Meinung no souguer „effets pervers“ vun deem System.

Ech kommen zu der Organisatioun, der interner Organisatioun, déi d'Häerzstéck vun dësem Projet de loi natierlech duerstellt. Generell ass et fir eis begrëssenswäert, datt d'Organisatioun vun de Spideeler an Zukunft eenheetlech strukturéiert gëtt mat Posten a Gremien, déi an all Spidol d'selwecht heeschen, déi an all Spidol d'selwecht funktionéieren, déiselwecht Missionen erfëllen an d'selwecht zesummeschaffen. Dat ass virdrun och scho gesot ginn.

Kloer definéiert sinn och d'Kritären, déi de Finanzement vun neien Infrastrukturen, neie Projeten an neiem Material iwwert de Finanzfong vun de Spideeler erlaben, soudatt dee Fong net „à la tête du client“ kann ugezaapt ginn. Och dat ass wichteg.

Dobäi ass et an eisen Aen e fundamentale Fortschrëtt, datt de Commissaire des hôpitaux, dee jo e Vertrieber vum Stat ass, an Zukunft souwuel an den ëffentleche wéi och an de private Spideeler un de Reunione vun de Verwaltungsreite deelhëlt. Doriwwer eraus kritt en och sämtlech Dokumenter ausgehëngt a kann d'Decisiounen vun de Gestionnaires suspendéieren, wa se géint d'Gesetz verstoussen. Mir sinn eis eens, dës Dispositioun ass längst iwwerfällig a verlaangt kee groussen Kommentar.

Et ass ganz einfach evident, datt ee Stat, deen d'Spideeler finanzéiert, och an de Verwaltungsreite vun deene Spideeler muss vertrauede

sinn, wat bis haut a Privatspideeler net iwwerall de Fall war.

De Contrat type. Begrëssenswäert ass fir eis, datt d'Dokteren duerch e Contrat type un d'Spideeler gebonne ginn, wat souwuel fir d'Doktere selwer, mä och fir d'Direktiounen Kloerheet schaaft. Datt d'Conférence nationale des conseils médicaux - an anere Wieder, d'Verriedung vun de Spidolsdokteren - der AMMD d'Kompetenz wollt iwwerloossen, fir d'Contrats types mat den Direktiounen auszuhandelen, huet eis dach awer e weening iwwerrascht, ëmsou méi, well d'AMMD eng ganz Rei Dokter regruppéiert, déi guer net an engem Spidol aktiv sinn. Vläch muss een Insider sinn, fir dee Choix ze verstoen. E féiert jiddefalls derzou, datt d'Conférence nationale des conseils médicaux heimat keng legal Basis kritt, op déi se sech an Zukunft awer hätt kënnen berufen. Wéi gesot, respektéiere mir dee Choix!

Här President, e Volet, deen net nei ass, mä an der Vergaangenheet net genuch zum Droe koom, betrëfft d'Zesummenaarbecht tëschent de Spideeler. Datt d'Spideeler sech schwéierdinn, wann et heescht zesummenzeschaffen, dierft jiddwerengem heibanne bekannt sinn. An dat mécht d'Saach natierlech net méi einfach.

Scho viru 66 Joer, am Joer 1952, huet déi deemoleg Santésdirektioun d'Spideeler opgeruff, zesummenzeschaffen an d'Kompetenzen ze bündelen, fir d'Geld besser kënnen anzesetzen. Richtig zustane koom déi Zesummenaarbecht awer ni, ganz einfach, well de Spidolssektor sech zanter éiwegen Zäite vum Konkurrenzdenke leede gelooss huet an d'Solidaritéit tëschent deene privaten an deenen ëffentleche Spideeler op der Streck blouf.

Mat dësem Projet de loi sollen an där Fro endlech Neel mat Käpp gemaach ginn, nodeems d'Privatspideeler sech jo schonn am Virfeld eng gewësse Positioun erkämpft hunn doduerch, datt se de Groupe Robert Schuman mat iwwer 700 Better gegrennt hunn.

Dëse Projet de loi ass allerdéngs net geduecht, fir weider grouss Fusiounen an d'Liewen ze rufen. Dorëms geet et net. Et geet drëms, d'Kreatioun vu Réseaux de compétences ze féieren am Fall, wou op d'mannst zwee Spideeler op dee Wee wëlle goen. Fir d'Autorisatioun ze kréie vun der Madamm Minister, mussen déi zwee Spideeler eng entsprechend Demande de projet un de Comité de gestion interhospitalière erarechen. Dëse Comité leet d'Demande pour avis un d'Commission permanente du secteur hospitalier weider. An duerno ass et zoustännege Minister, fir d'Demande unzuhuelen oder ze verwerfen. Dat Ganz ass gutt strukturéiert, vläch och e bësselche schwéierfällig.

Eng Suerg mécht eis dobäi d'Tatsaach, datt d'Entwécklung vun de Réseaux de compétences keng Obligatioun gëtt, mä datt déi nei Kompetenzreseauen exklusiv op fräiwëlleger Basis berouen. „Peuvent“ steet am Gesetz, an et ass dat Wuert, wat mech e bëssen nodenken deet.

Et gëtt also kee Spidol forcéiert, sech um Opbau ze bedeelegen. Noutgedrungen ergëtt sech doraus d'Fro: Wat geschitt, wa kee Spidol sech derzou entscheet, un engem Réseau de compétences matzeschaffen a léier weiderhin a sengem eegenen Eck manövréiert? Mir fäerte ganz, datt de Risiko an eiser zimlech gespléckter Spidolslandschaft net ausgeschloss ass, datt dat wäert passéieren an datt d'Reseaux de compétences an deem Fall net esou richtig zustane kommen. Mir hoffen natierlech, datt dat net wäert esou antrieden, wéi mir et fäerten.

Méi einfach ass et bei de Basisservicer, déi an all Spidol kënnen oder mussen assuréiert ginn a wou sech de Problem vun der Zesummenaarbecht net wäert stellen.

Méi einfach ass et och bei den héich spezialiséierten nationale Servicer, déi just op enger Plaz ausgewisen däre ginn, soudatt d'Zesummenaarbecht mat anere Spideeler sech hei och eriwirregt. Esou, wéi d'Spidolslandschaft sech am Laf vun de leschte Joren entwéckelt huet, sinn d'Weihe fir dës héich spezialiséiert national Zentren oder Servicer schonn zu engem gudden Deel geluecht. Dat heescht, déi meescht vun den nationale Servicer an Zentren hunn hir Heemecht scho fonnt a kréie mat dësem Projet de loi nach just déi néideg legal Basis.

Dozou gehéieren ënner anerem d'Kannerspidol mat der Intensivversuergung fir Kanner, den CHNP, de Rehazenter an anerer, mä och den INCCI an de Centre Baclesse, déi allen zwee en autonome Statut kréien, an aner méi kleng Servicer, wéi och dee vun der Ëmweltmedezinn, dee mer laang gefuerdert hunn. A mir si ganz frou, datt mer elo esou wäit sinn, datt mer eng Keier mussen driwwer nodenken, ob deen net nach kéint ausgebaut ginn, wann d'Spidsidol bis dosteet.

Alles dat schaaft keng gréisser Problemer, ganz am Contraire. Verschidden Ongereimtheeten an der Organisatioun ginn op dës Manéier geléist.

Ech kommen zum LNS, wou d'Diskussioun méi heikel ass. Méi heikel, well de Centre de diagnostic fir d'Anatomopathologie an d'Genetik ausgewise soll ginn a wou ëmmer driwwer diskutéiert gëtt, ob dat dann elo eng Monopolstellung soll sinn oder net. Schon am Joer 2012 bei der Ëmwandlung vum Laboratoire national de santé, dee fréier eng Verwaltung war an an en Établissement public ëmgewandelt ginn ass, hu mir drop higewisen, datt et juristesche heikel wär, op dee Wee ze goen, well mer gefaart hunn, datt permanent Plainté vum Privatsektor géife kommen am Beräich vun de Laboen, well se eben eng staatlech finanzéiert Monopolstellung ufechten. An dat ass jo och agefuerden.

Vum politeschen a medezinnesche Standpunkt hier si mir awer ganz d'accord, datt d'Feingewebeanalysen, d'Anatomopathologie, mä och d'Genetik zwee ganz sensibel a liewenswichtig Zweiger vun der Santé publique mussen sinn.

Éischters geet et jo drëms, d'Qualitéit ze garantéieren, eng grouss Qualitéit, wat nëmme méiglech ass, wann déi néideg Masse critique erreecht ass.

Zweetens ass et awer och wichteg ze verhënnern, datt dës Aktivitéiten Ulass ginn zu Profiten op d'Käschte vun de Patienten, wat bei Privatlaboe jo net ganz ausgeschloss ass. Aus deem Grond ënnerstëtze mir d'Approche vun der Regierung, d'Anatomopathologie an d'Genetik méiglechst am LNS ze konzentrieren, ebe just fir déi néideg Masse critique an domat och d'Qualitéit sécherzestellen.

Eng absolutt Monopolstellung kritt den LNS awer net, well et weder vum juristeschen nach vum medezinnesche Standpunkt hier méiglech ass, Privatlaboe ganz auszeschléisse vun d'Ufank un.

(**M. Mars Di Bartolomeo reprend la présidence.**)

Mir hoffen natierlech och, datt déi bekannte Problemer vum LNS a puncto iwwerméisseg Waardezäite séier behuewe ginn. D'Statistike loosse drop schléissen, datt mer um gudden Wee sinn. Verschidde Fäll, déi ee rapportéiert kritt, weisen leider nach ëmmer de Contraire.

► **Une voix.** - Genau!

► **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- E ganz wichtigen nationale Service ass och déi geplangte Stroke Unit vum Typ 2, wou den Här Mertens och schonn drop agaangen ass. Se ass do fir d'Akutbehandlung vu Schlagpatienten, nodeems déi Leit an engem Spidol vun hirer Region eng éischt Basisversuergung kritt hunn, wat och ganz wichteg ass. Alles weist drop hin, datt dës Service am CHL ugesidelt gëtt, well op deem Site schonn eng Rei Spezialisten an deem Beräich aktiv sinn.

Bekanntlech ass an dësem Service eng gutt vernetzt, interdisziplinär Zesummenaarbecht vun Neurologen, Neurokardiologen, Radiologen, Gefässchirurgen an anere ganz heichkärtege Medezinner verlaangt. An déi Equipe sinn net einfach ze fannen. Duerfir ass et utopesch ze mengen, et kéint méi där Equippen am Land funktionéieren. Mir si frou, datt eng Equippp gutt opgestallt soll ginn an engem Spidol, déi 24 Stonnen op 24 a siwen, pardon, 24 Deeg op 24...

(**Hilarité et interruption**)

Jo, 24 Stonnen op 24 a siwen Deeg op siwen aktiv ass. Esou kann een d'Zuelen duerjernegeheien. Ech wäert jo net och nach Schlagpatient ginn!

Schon eleng de Fait, datt een eenzege Service als zertifizéiert Stroke Unit soll ausgewise ginn, werft an eisen Aen awer Froen op. Éischters déi, wéi eng Kritären - an dat ass eng Fro un lech, Madamm Minister - dee Service muss erfëllen, fir datt en den Numm „Stroke Unit“ iwwerhaupt däre droen an och als solchen zertifizéiert ka gi laut internationale Kritären.

Déi zweet Fro ass déi, wéi dem Personalmangel an deem Service entgéintgewierkt ka ginn, net nëmme um Niveau vun deene ville Spezialisten, déi bei der éischter Prise en charge gebraucht ginn, mä och um Niveau vum Fleegepersonal, wuel wëssend, datt Schlagpatienten 24 Stonnen - richtig gesot - iwwerwaacht mussen ginn. An dat ass wierklech eng intensiv Begleedung, déi do gebraucht gëtt. Menges Wëssens ass déi momentan nach net an deem Mooss garantéiert.

Eng weider Remark an deem Kontext betrëfft méi speziell d'Thrombectomie, dat heescht d'Opmaache vun Oderen, déi duerch Caillote verstoppt sinn an zum Doud vum Patient kënnen féieren, wann déi Thrombectomie net a kuerzer Zäit erfollegt. Souwäit ech weess, sinn

d'Medezinner, déi d'Thrombectomie kompetent ausféieren, och ganz rar geséit, wat natierlech e Problem duerstellt.

Eng méiglech Léisung gesi mir doran, datt geziilt an déi Formatïoun investéiert gëtt an datt eng Rei Fachmedezinner motivéiert ginn, dës Formatïoun nach nozehuelen, fir am Noutfall anzespargen. Dat ass eng Pist, déi um Terrain diskutéiert gëtt.

Eng lescht Iwwerleeung, déi ech am Kontext vun de Schlagpatienten nach wéilt ubréngen, betrëfft hir Noversuergung, dat heescht, net d'Noversuergung an der Reha, wou se gutt opgehuewe sinn, mä déi Zäit duerno. Well och nom Openthalt an der Reha sinn d'Problemer vu Schlagpatienten an hire Familljen net geléist, loin de là.

Kierperlech Aschränkungen, de Verloscht vun der Sprooch, d'Isolatioun an depressiv Stëmmunge bleiwen oft nach jorelaang erhalen a féiere gären derzou, datt déi Betraffen net méi richtig an d'Liewen an an d'Gesellschaft zrëckfannen. Fir hinnen aus deem Däiwelskrees erauszehëlfen, plädéiere mir fir d'Schafung vun engem professionellen Noversuergungszentrum, esou wéi et der schonn am noen Ausland gëtt.

Eng Associatioun vu Benevollen, déi Dir bestëmmt schonn alleguer kennt, bekëmmert sech ganz gutt ëm Schlagpatienten a soll och weiderhin implizéiert ginn. Mir mengen awer, datt et do u Ressourcé feelt, u professionnelle Ressourcen, fir déi vill Aarbecht ze leeschten, déi an dësem Fall muss geleescht ginn. Dobäi muss ee wëssen, datt all Dag véier Mënschen zu Lëtzebuerg e Schlagfall kréien. Dat sinn der wäit iwwer 1.000 am Joer.

Nach e Wuert zu der Pädiatrie, déi jo och an de leschte Jore vill fir Diskussiounen gesuergt huet, mä et ass an der Lescht méi roueg ginn, an dat ass e gutt Zeechen. An eisen Aen ass et richtig, en héich spezialiséierte Service an der Kannerklinik auszewiesen. An et muss ee soen, datt dee Service haut ganz gutt fonctionnéiert, och dat gëtt een um Terrain gewuer.

Datselwecht zielt fir d'Maison médicale pédiatrique an der Kannerklinik an de Service vun der Neonatologie an der Maternité.

Am Beräich vun der Pädiatrie gesäit de Projet de loi jo och vir, datt Kanner mat der sougenannter „Bobbologie“ oder mat méi klengen Problemer wéi Mandelentzündungen, wou d'Mandelen eventuell mussen erausgeholl ginn, och kënnen an der Pédiatrie de proximité opgeholl ginn. Dat ass eng gutt Saach, well och verschidde Familljen, Elengerzéiend haaptsächlech, déi méi Kanner hunn, manner mobill sinn an dann net onbedéngt wëllen oder kënnen wäit fueren.

Mir sinn och der Meenung, datt een net muss Pädiater sinn, fir Kanner mat klengen Bobboe gutt ze behandelen. Generell si mer awer der Meenung, datt virun allem kleng Kanner besser an engem kandgerechte Spidolsëmfeld ënnerbruecht sinn an datt d'Prise en charge vun de Kanner an der Kannerklinik méi adaptéiert ass, och wann et sech ëm méi kleng Problemer handelt. Ech denken do un d'Röntgenopnamen. D'Kannerklinik ass einfach besser ausgestatt, fir Kanner ze röntgen, huet méi detailléiert Biller zur Verfügung. An do hu mer eis soe gelooss, datt et besser ass, bei Frakture beispillsweis an d'Kannerklinik ze fueren. An ech mengen, do misst och eng gewëssen Opklärung bedriwwen ginn.

Wichtig ass et och, d'Kanner vun der éischter Minutt un an de Spideeler net eleng ze loosse, well se Vertrauen an de Spidolssecteur mussen entwëckelen. Mir fannen dat eng ganz wichteg Saach, fir ze verhënneren, datt se herno als Erwuessener déi néideg Soinen net eescht huelen. Dozou gehéiert och Personal, wat hir Sprooch schwätzt a wat déi néideg Sensibilitéit huet, fir de Kanner hir Ängschten ze verstoen an dermat ëmzegoen.

Ech kommen nach zu enger vulnerabler Grupp vu Patienten, dat sinn déi eeler an offhängeg Leit. Och hei brauch ee besonnescht Fangerspëtzegefill, Gedold a Kompetenz bei der Prise en charge. Fir déi geriatresch Versuergung gesäit de Projet de loi eng ganz Rei Better vir, déi op Basis vun der Alterspyramid an der demografescher Entwëcklung gebraucht ginn. Dat ass an der Rei. Verbesserungsbedarf, Madamm Minister, gesi mir net direkt an den interneren Strukturen vun deene Spideeler, wou déi Leit dann ënnerbruecht ginn, mä am Informationsfloss tëschent de Strukturen vum Fleege-secteur an deene vum Spidolssecteur. Dat ass net Objet vun dësem Projet de loi, mä wa mer et ni soen, da gëtt et och ni gehéiert.

Well dës Secteure verschiddene Keesen ënnerstinn, hu se net direkt mateneen ze dinn, obwuel d'Patienten awer ganz oft déiselwecht sinn. An deem Kontext si mir der Meenung, datt d'Puzzlestécker vun der ganzer Versuergungskette vun eelere Leit - der „filière de

soins“ - besser mussen aneneegräifen an Zukunft an datt méi Synergien tëschent deene betraffene Secteure mussen entstoen, inklusiv dem Secteur vun der Famill. Esou Synergie spueren net nëmme Geld, se erhéijen och d'Qualitéit an d'Sécherheet beim Encadrement vun eelere Leit.

Zum Virage ambulatoire nach just e puer Wieder. Mir ënnerstëtzen déi Approche virun allem och, well se soll verhënneren, datt nosocomial Erkrankungen oprieden, an et ass ze féerden, datt déi Leit, déi éischter aus dem Spidol kommen, méi autonom bleiwen a sech eigentlech och selwer versuergen, op Däitsch seet een „zum Selbstversorger“ ginn.

Mir fannen awer och essenziell, datt déi Betraffe sech no der Sortie aus dem Spidol net selwer iwwerlooss bleiwen an eng gutt Noversuergung kréien, falls de Besoin dozou besteet. An ech denken, och do misst méi kommunikeiert ginn, well vill Leit fäerten, se wärend duerno mat sech eleng.

Ech kommen zu der Konklusioun, obschonn nach vill iwwert de Spidolsplang ze soen an ze froe wier. Haaptsächlech hu mer nach déi Fro um Häerz, wou d'Addiktologie ënnerbruecht gëtt. Mir schwätze vill vun Drogentherapie a mir wéilt wëssen, wou dës Service dann elo wäert fonctionnéieren.

Dëst Gesetz schafft an eisen Ae ganz vill Verbesserungen, mä et beantwert net all Fro. Dat ass normal. Et ass awer e wichtige Bausteen, fir eist Spidolsweise méi transparent, méi demokratesch a méi effikass opzestellen. An natierlech schafft et och d'Virussetzung, datt et an enger nächster Etapp qualitativ weiderentwëckelt gëtt.

Haut brauch ech dem Spidolsplang keng glécklech Gebuert méi ze wënschen, well en ass esou gutt wéi op der Welt.

An domat soen ech Iech Merci fir d'No-lauschteren a ginn den Accord vun der grénger Fraktioun mat bal enger Punktlandung a menge Minutten.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Une voix.**- Gutt getimed!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Jo, Merci. An d'Wuert huet den Här Gast Gibéryen fir d'ADR.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).**- Merci, Här Präsident. Léif Kolleginnen a Kollegen, ech wëll och vun eiser Säit aus der Rapportrice, der Kollegin Cécile Hemmen, Merci soe fir dëse Rapport, dee si souwuel schrëftlech wéi mëndlech hei am Detail gutt virgedroen huet.

Et ass ëmmer e wichtegt Gesetz, mengen ech, wann et ëm d'medezinnesch Betreierung hei am Land geet. Et ass e Gesetz - wéi eng Rei vu Virriedner gesot hunn -, dat eng laang Geschicht huet. Et war en holprege Wee, ass de Mëtte gesot ginn, eng Schwéiergebuert, et war wéi d'lechternacher Sprangprozeessioun, et war e laange Wee. Bon, et waren iwwer 30 Kommissiounssätzungen, et sinn dräimol Amendementer virgeluecht ginn. An ech mengen, dat beweist an engems, wéi komplizéiert déi ganz Gesetzgebung hei ass, an och, wivill Leit - wat och gutt ass - an dem Oflaf vun dem Zustanekomme vun esou engem Gesetz matdiskutéieren an och matdiskutéiere mussen.

Ech mengen, d'Gesondheitsversuergung vun enger Populatioun ass eng vun deene wichtigste Missiounen, déi e Stat huet, vläicht souguer déi wichtigst. A fir ee räiche Stat wéi Lëtzebuerg, do muss déi optimal medezinnesch Betreierung eng Normalitéit sinn. An ee Stat, deen esou räich ass wéi Lëtzebuerg - an ech soen dat net nëmmen an dësem Beräich, ech hunn dat och ëmmer gesot, wa mer iwwert d'Fleegeversécherung geschwat hunn -, dee muss bereet sinn, déi finanziell Mëttelen zur Verfügung ze stellen, fir eiser ganzer Populatioun eben déi medezinnesch Betreierung an och, am Alter, Fleegebetreierung zoukommen ze loosse, déi esou engem Stat gutt zu Gesiicht steet.

An dat muss och flächendeckend iwwert d'ganz Land geschéien. An dach muss ee feststellen, datt dat net ëmmer de Fall ass. An d'Fro, déi ee sech muss stellen: Gëtt dëst Gesetz dann elo Äntwerten op déi Froen? Sinn déi berechtigt Suergen, déi awer eng Rei vu Leit hei am Land hunn, zoutreffend a kënnen déi Leit berouegt ginn?

Ech wëll net méi op déi ganz Strukturproblemer agoen, déi d'Rapportrice an och meng Virriedner gesot hunn. Duerfir, a well och meng Zäit méi limitéiert ass, wëll ech eng Rei vu Punkten ervirhiewen. An ee vun de Punkten ass d'Zuel vun de Better.

Ech mengen, et ass ëmmer eng Diskussioun ginn hei am Land, ob d'Zuel vun de Better soll erofgoen oder eropgoen. Fir d'Éischt war geplangt, datt se soll erofgoen. Elo am Projet gëtt awer festgehalten, datt d'Zuel eropgeet vun

2.846 op 3.107. Dat ass e Plus vun 261 Better. An dat ass e Maximum, deen op zéng Joer festgesat ginn ass.

Mä et muss een awer och wëssen, datt Lëtzebuerg dat Land ass, wat am Verhältnis zu den Nopeschlänner déi gréissten Augmentatioun vun der Populatioun huet; et hunn och scho Virriedner dovunner geschwat. Mir ginn am Abléck vun 12.000 neie Residenten hei am Land pro Joer aus, a wa mer dat héichrechnen op zéng Joer - an dës Regierung huet jo awer an dës fënnf Joer vun hirer Legislaturperiod op e Rekordvuesstum gesat, wat elo och nach wäert iwwer Joren unhalen -, da bedeit dat, datt mer an zéng Joer 120.000 Leit weider hei am Land hunn.

Gläichzäitg schafe mer all Joers och 12.000 Aarbechtsplazen, déi vun 8.000 Frontalieren ausgeübt ginn. Dat heescht, mir hunn an zéng Joer och 80.000 Frontaliere weider hei am Land schaffen. Also zesummen an zéng Joer 200.000 Leit weider, déi sech pro Dag hei am Land bewegen. A wann een dat dann a Relatioun stellt mat deenen 261 Better, déi iwwer zéng Joer solle bäikommen, da sinn dat Peanuts vis-à-vis vun där demografescher Entwëcklung, déi mer hei am Land hunn.

Wa mer emol d'Bettenzuel pro 1.000 Awunner vergläiche mat eisen Nopeschlänner, da läit Lëtzebuerg do bei 4,77 Better pro 1.000 Awunner. Eis franséisch Nopere leie bei 6,13 Better pro 1.000 Awunner, eis belsch Nopere bei 6,14 an eis däitsch Nopere bei 8,13 Better pro 1.000 Awunner, also praktesch dat Duebelt, wéi mir et hei zu Lëtzebuerg hunn.

An da muss een nach bedenken, datt keent vun deene Länner esou eng staark Progressioun an der Populatioun huet wéi Lëtzebuerg an och keent vun deene Länner all Dag esou vill Frontalieren am Verhältnis zu senger Populatioun huet, déi an d'Land erakommen, déi jo awer och wäerten en Deel vun de Better gebrauchen, déi een am Secteur huet.

Et geet also eiser Meenung no guer net duer. A mir froen eis och, firwat datt een an e Gesetz e Maximum aschreift. Firwat schreift een an ee Gesetz an, et dierften nëmmen esou vill Better an zéng Joer hei zu Lëtzebuerg geschaaft ginn? Firwat schreift een net an ee Gesetz an, datt de Secteur an och de Stat derfir ze suergen hunn, datt déi Better do sinn, déi gebraucht ginn? Dat géif mer méi logesch schéngen, datt een esou eng Bestëmmung géif an ee Gesetz schreiwen, wéi datt een dohinnergeet a seet: Et dierfen nëmmen esou vill Better bäikommen. An et soll flächendeckend eng Garantie ginn, déi een also misst hei am Land garantéieren.

An da misst ee sech och d'Fro stellen iwwert d'Reserven. Et ka jo och emol eng Kéier eng Noutsituatioun, et kann eng Kéier eng Katastroph kommen: Wa mer wëssen, wéi mer haut alles beluecht hunn, dann hu mer an esou Situatiounen grouss Problemer hei am Land. Also, mer mengen och, datt an Hisiicht vun enger Reserv onbedéngt hätt misse weidergeduecht ginn. Et gëtt een de Verdacht net lass, datt hei net déi optimal medezinnesch Betreierung am Vierdergrond steet, mä éischter ekonomesch Iwwerleeungen.

Datselwecht fanne mer bei den Urgencen. Wien huet net schonns selwer et erlieft oder dervun héieren, datt d'Leit musste stonnelaang waarden, fir an enger Urgence bäizekommen? Ech mengen, haut ass nach en Artikel am „Lëtzebuerger Wort“ vum Generaldirekter vum Hôpital Robert Schuman Kierchbiere. Hie seet, si wiere momentan bei enger Moyenne vun 2,5 Stonnen ukomm, wat d'Waardezäit an den Urgencen ubelaangt. Dat ass eng Moyenne, dat heescht, eng Moyenne, do sinn dann och Leit, déi nach méi laang musse waarden.

Ech ginn do de Spideeler net d'Schold. Mä et ass einfach eng Saach vun de Strukturen, vun de Moyaenen, vun den Infrastrukturen, vun de Leit, déi do beschäftegt sinn, wat einfach net duergeet. Mä et muss ee wëssen, datt d'Leit dat net kënnen esou akzeptéieren. Heivun hunn ech net genuch héieren an dëser Debatt: Wat mer maachen, fir eben och déi Urgencë kënnen esou erofzesetzen, datt een zu enger vernünftiger Zäit bäikënn. An datt och eng Selektioun muss kënnen gemaach ginn, datt also Leit, déi net esou krank sinn, vläicht net esou séier bäikommen, a Leit, déi méi schwéier krank sinn, méi séier bäikommen.

Eng äänlech Situatioun hu mer bei de Maternitéen. Mir hate viru Joren dramatesch Situatiounen hei am Land, wou d'Maternitéen esou voll waren, datt mer zum Beispill e Fall haten, wou eng Fra, déi Zwillingen erwaart huet an déi dunnt urgent huet missen ageliwwert ginn, hei am Land keng Plaz méi kritt huet. A si huet missen an d'Ausland transferéiert ginn. Leider huet déi Fra dunnt am Ausland an engem Spidol e Virus opgeraf, wat zur Konsequenz hat, datt déi zwee Kanner ganz staark handicapéiert op d'Welt komm sinn. An der Tëschenzäit ass eent vun deene Kanner gestuerwen, dat anert

Kand, ganz schwéier handicapéiert, leeft awer nach.

Ech hat deemools eng Question parlementaire gestallt, wéi dat méiglech wier, datt mir hei am Land keng Plaz hunn, wann esou Fall virkommen, déi mer iwwerhaupt net kënnen ophuelen, an datt mer déi da mussen an d'Ausland schécken. Et ass schummesswäert fir e Land ewéi Lëtzebuerg, datt esou eppes nach hei an dësem Land virkënn! D'Äntwert, déi ech vun der Madamm Ministesch deemools kritt hunn, ass: Si huet confirméiert, datt mer zäitweileg esou Situatiounen hunn, datt mer Leit mussen an d'Ausland schécken, well mer eben net genuch Better hunn.

An ech hat och gefrot, wou d'Ursaache sinn. An d'Ursaache sinn am Fong - ech wëll dat elo awer net negativ gesinn -, datt mer eng ganz Partie vu Fraen hunn, déi aus der Grenzregioun hei op Lëtzebuerg accouchéiere kommen. An et waren deemools tëschent de Joren 2010 an 2014, kann ee bal soen, 500 Accouchementen, déi hei zu Lëtzebuerg gemaach go si vu Fraen, déi an der Grenzregioun wunnen.

D'Ursaach, firwat datt déi heihinner kommen, ass och beäntwert ginn, an zwar engersäits aus praktesche Grënn, wa se hei schaffen. Se si vläicht och gär méi no bei engem Dokter an alles. Dat ass alles verständlech. An déi zweet Ursaach, déi d'Madamm Minister awer geäntwert huet, ass, well an der Grenzregioun Maternitéen zougemaach si ginn. Dat heescht, déi hu genau dat gemaach, wat mir och zum Deel hei gemaach hunn, wann ech u Woltz douewen denken: Déi hunn zougemaach. An dann ass et fir déi Leit ebe méi bequém, op Lëtzebuerg ze kommen.

Duerfir mengen ech, wann een och Woltz kuckt, wat mer zougemaach hunn, wat e Spidol war, eng Maternité war, wou d'Leit awer méi wéi zefridde waren, do ass zougemaach ginn. An all déi Leit muss sech elo op Ettelbréck oder an d'Stad bewegen. A souguer sonndes, d'Weekender a während den Nuechte muss se an d'Urgencen an d'Stad fueren. A wann ee weess, wivill datt dat un Zäit bedeit, fir bis heihinner dann an d'Stad erofzekommen, a jiddweree weess, wéi wichteg, jee no deem wat fir eng Krankheet et ass, den Zäitfaktor ass, dann ass dat och eng Situatioun, déi net kann toleréiert ginn.

Datselwecht ass bei de Maison-médicallen, mengen ech, wou een net därfer vergiessen - wat jo eng gutt Iddi war, wou een zwar och kann driwwer diskutéieren - a wou mer awer wëssen, datt zum Beispill e ganze Bezierk, den Osten, keng Maison médicale huet. Dat heescht, all déi Leit an deem Bezierk - deen zitt sech jo relativ vu Jonglënster, lechernach, d'ganz Musel erop - mussen dorobber verzichten. An ech mengen, et ass awer eng vun de Verpflichtungen vun engem Stat, fir derfir ze suergen, datt mer flächendeckend jiddwer Bierger déiselwecht Méiglechkeeten ubidden, fir ebe kënnen déiselwecht optimal medezinnesch Betreierung garantéiert ze kréien.

An deem Zesammenhang wollt ech och hei aklénken, wéi wichteg d'Sprooch am Gesondheitssecteur ass, datt d'Leit sech ënnereene kënnen verstoen a matenee schwätzen. Dat ass selbstverständlech d'Sprooch. Mir wëssen, datt mer hei am Land Gott sei Dank kënnen an d'Grenzregioun medezinnescht Personal siche goen, well ouni dat géif eise Gesondheitssecteur net méi fonctionnéieren. Déi kommen aus Däitschland, aus Frankräich oder aus der Belsch.

Mä mer wëssen awer och, datt dat mat Problemer ze dinn huet, wat d'Sprooch, wat d'Kommunikatioun ubelaangt. A mer wëssen awer och, wéi wichteg datt et ass, datt déi Leit matenee kënnen diskutéieren a sech verstinn. Dat hu mer engersäits beim Personal ënner sech, awer och beim Personal mat de Patienten. Et ass net all Mënsch hei am Land, deen engem direkt op Franséisch kann erklären, wou e wat wéini wéi huet. Dat ass, mengen ech, am normale Jargon vun de Leit derbäi.

An duerfir si mir der Meenung, datt et misst obligatoresch ginn, datt am Spidolssecteur déi Leit, déi hei an d'Land kommen an déi d'Sprooch och net schwätzen, bannent engem bestëmmten Zäitraum missten eis Sprooch kënnen schwätzen, an datt een och misst geziilt asetzen, datt déi Leit hir Coursen obligatoresch während der Aarbechtszäit kréien, fir datt déi Kommunikatioun tëschent dem Personal an tëschent dem Personal an de Patiente ka besser an optimal fonctionnéieren.

► **M. Roy Reding (ADR).**- Très bien!

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- E Personal, wat sécherlech eng enorm wichteg Roll spillt. An ech mengen, keen heibanne gesäit déi ganz medezinnesch Betreierung am Gesondheetssecteur aneschtens, wéi datt d'Leit do ganz vill gutt Aarbecht leeschten an datt déi Leit awer ganz vill ënner Drock stinn.

An ech mengen, ech hu virdrun iwwert d'Zëm-mere geschwat, d'Bettenzuel, déi eiser Mee-nung no net genuch eropgesat gëtt, och am Verglach zu deenen anere Länner. Esou wësse mer awer och, datt d'Besetzung vum Personal, vun Infirmiëren an esou weider, datt mer där net genuch hunn an datt déi Leit dann och ganz dacks ënner Drock stinn an net kënnen déi Fleg zoukomme loossen, déi d'Patiente bräichten.

Een anere Punkt, wou d'Leit am Land och kee Versteesdemech hunn, dat ass den IRM, well mir wëssen, datt een hei am Land heiansdo muss méintelaang waarden, fir do bäizekommen, datt mer d'Leit da léiwer an d'Ausland transferéieren. Et ass zwar elo e weideren IRM an Aussicht gestallt ginn, mä ass et net traureg, datt mer hei am Land net déi Infrastrukturen, wat d'IRMen ubelaangt, hunn, déi ee wierklech bräicht?

Et ass eis elo kuerz wierklech erëm e Fall zouge-droe ginn, wou eng Persoun samschdes an d'Spidol ageliwwert ginn ass a gesot kritt huet, se géif awer net virun dëschdes beim IRM bäikommen. An iwwert de Weekend ass d'Fra ge-stuerwen. An d'Leit hunn duerfir kee Verstees-demech. A mat Recht hunn d'Leit duerfir kee Versteesdemech, datt mer déi Infrastrukturen net hunn!

Vill Leit soen haut, datt eise Statsminister an eise Wirtschaftsminister geschwënn an de Wel-traum fléien, op de Mound fléien, mä mir hu kee Geld, fir déi IRMen hei ze bezuelen. An ech mengen, datt muss eng absolut Prioritéit sinn. An d'Fro stellt sech och, firwat datt mer do net Privatiniciativen akzeptéieren. Et gëtt jo och Gruppe vun Dokteren, déi wëllen esou eppes uschafe loossen. Mir als ADR sinn der Mee-nung, datt een dat sollt ënnerstëtzen. Eng ge-sond Konkurrenz deet och engem Ge-sondheetssecteur gutt: engersäits de Spideeler, anersäits den Dokteren, déi dat solle maachen. An et soll een déi d'selwecht behandelen, wéi dat soll sinn. Awer mir sinn do fir eng ge-sond Konkurrenz.

Dann ass ganz vill iwwert d'Diskussioun mat der Dokteschassociatioun, der AMMD, gesot ginn. An ech mengen, wann dat Gesetz haut aneschtens ausgesäit, wéi et ausgesinn huet, wéi et deponéiert ginn ass - a mir erënneren un all déi Amendementer, déi gemaach gi sinn -, dann ass dat awer... Et muss een da fairerweis... Verschidde Riedner vun de Majoritéiten hunn haut hei am Fong op d'AMMD geklappt, mä ech géif mengen, se hätte besser, se hätten deenen haut Merci gesot, well vill vun deene Verbesserungen, déi haut an deem Gesetz bäikomm sinn, déi hutt Der deenen ze verdanken.

Well wann ech de Communiqué kucken, deem d'AMMD de 27. November d'lescht Joer eraus-ginn huet, do schreiw se am Fong, datt dat anert, wat am Fong als Projet de loi deponéiert ginn ass: «n'a été rien d'autre qu'une base de travail», schreiw se am Fong. De Rescht ass am Fong en cours de route gemaach ginn, awer och datt versicht ginn ass, d'AMMD quasi an Zukunft auszeschlësse vun allen Diskussiounen, vun alle Verhandlungen, déi solle kommen.

A wann een alles kuckt, wat se an hirem Communiqué do geschriwwen hunn, dann ass dat wierklech eng ganz grav Accusatioun. An ech mengen, et huet och vläicht missen am No-vember esou ee krassen a staarken... Ech hu selte vun enger gewerkschaftlecher Organi-satioun esou e schaarfe Communiqué gelies wéi deem, deem d'AMMD do de 27.11. public ge-maach huet.

An d'„Tageblatt“ huet et am Fong gëscher gutt resuméiert, wou se soen, datt d'AMMD dee richtegen Drock zum richtegen Zäitpunkt ausgeübt hätt an datt am Fong d'Ge-sondheetsministerin doropshin agelenkt huet an et an der Schlussphas geännert huet, fir datt eben do konnt eng gewëssen Entwarnung kommen.

Mir, Här President, sinn der Meinung, datt et net un der Politik ass, fir an d'medezinnesch-therapeutesch Behandlungen anzewierken. Dat ass e Recht, wat reng d'Medezinner hunn.

Mir hunn heiansdo de Verdacht, datt hei wierklech richtig vum Stat aus versicht gëtt, eng Muecht auszeüben, dee ganze Secteur ënner seng Fittichen ze kréien. Do si mir als ADR net

dermat d'accord. Déi Leit musse fräi sinn, fir kënnen hir therapeutesch Betreierung esou ansetzen, wéi et méiglech ass, fir déi besch-tméiglech Medikamenter an Apparater anzeset-zen, déi si fir richtig halen, an déi dat net däerfe vun engem anere vu bausse virge-schriwwen kréien.

D'ADR ass duerfir mat ville Punkten aus dësem Gesetz net averstanen. A mir wäerten duerfir dergéint stëmmen.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- An d'Wuert huet elo den Här Marc Baum fir déi Lénk.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Här President, d'Organisatioun vum Spidolswiesen ass ee vun deene groussen a wichtige Piliere vun eise-m Gesondheetssystem. De Spidolssecteur gëtt bal ganz ëffentlech a solidaresch finanzéiert a be-rout um Prinzip vum universalen Zougang fir jiddwereen, onofhängeg vu senger finanzieller Situatioun.

Déi meescht vun eis kennen a gesinn d'Spidee-ler aus der Perspektiv vum Patient respektiv vun deem, deen e Patient besiche geet. A wann ee selwer Patient ass, ass et dacks eng onange-neem Situatioun, zumindest awer eng ganz sensibel, well se per Definitioun an déi intiimste Beräicher vun engem Mënsch agräift. Duerfir ass et eng absolut Noutwendegkeet, datt am Spidolswiesen de Patient mat sengen indivi-duelle Besoinen am Mëttelpunkt steet.

Mir müssen awer och feststellen, datt dat net ëmmer de Fall ass. Et ass schonn e puermol ugeklongen: D'Beispill vun der Organisatioun vun den Urgencen ass esou eent, wat bei ganz ville Leit zu hefteger a berechtigter Kritik ge-fouert huet an och am Moment nach am-gaangen ass ze féieren.

Gläichzäiteg misst et den Usproch vun der Spi-dolsplanung sinn, souwuel op déi aktuell Pro-blemer anzegoen doduerch, datt ee se erkannt huet, a Léisungen dozou ze proposéieren, wéi awer och de Kader ze schafen, fir zukünfteg Entwécklungen ze antizipéieren.

An déi Erausforderunge fir déi nächst Jore si komplex a villfältig. D'Krankheetsbiller ännere sech. De medezinnesche Fortschritt muss am Interessi vum Patient encadréiert ginn. D'Al-terstruktur vun der Populatioun, an domadder vu potenzielle Patienten, evoluéiert. A virun allem zu Lëtzebuerg: D'Populatioun wüsst, a se wüsst ganz schnell.

Grad zu Lëtzebuerg ass also d'Planung vun der Organisatioun vum Spidolswiesen essenziell an déi zentral Fro ass: Ass dëst Gesetz, dësen Text, dee mer elo hei virleien hunn, op der Héicht vun deenen Erausforderungen? Mir mengen, datt d'Äntwert mitigéiert ass.

Mir begreifen als Éischt, datt d'Planification hospitalière iwwer Gesetz geschitt an net iwwer Règlement grand-ducal. Well eréischt d'Obliga-tioun, e Gesetz ze maachen, huet et er-méiglecht, datt hei an der Chamber intensiv konnt driwwer diskutéiert ginn. An doduerch ass et och zu enger ëffentlecher Debatt komm. Enger kontroverser, deels kontradiktörescher Debatt, déi och deementspriedend gefouert gouf, mä déi awer och gehollef huet, deen ur-spréngleche Projet op verschiddene Punkten ze verbessern. Mä punktuell Verbesserunge be-deiten net automatesch, datt et doduerjer och schonn e gudde Projet ass.

Fir dat ze verstoen, muss ee vläicht e bëssen an der Zäit zrëckgoen a kucken, a wéi engem poli-tesche Kontext en entstanen ass. Mir hate viru fënnef Joer, am Juli 2013, eng éischt Consulta-tionsdebatt iwwert den zukünftige Spidols-plang. A wann een déi Debatten nach eng Kéier noliest, da stellt ee fest, datt do ganz vill vu ville Säite geschwat ginn ass iwwer Käschte-reduzéierung a Käschteeffizienz.

Mir waren deemools, 2013, matzen an der Héichzäit vun der Austeritéitspolitik, an alle Beräicher, an iwwerall ass gekuckt ginn, fir an éischter Linn Ausgaben erofzesetzen. An an dësem Esprit ass eben och dëse Projet entstanen. An doranner besteet eis Haaptkritik.

Och haut mierkt een an dësem Text nach de Geescht vun enger Spuerpolitik, déi zwar am Verlaf vun den Aarbechten deelweis ofge-schwächt gouf, awer där hir Logik sech nach ëmmer duerch den Text zitt. An am offensicht-lechsten ass dat fir eis um Fait vun der Begren-zung vun der Bettenzuel, op jidde Fall an am offensichtlechsten am Fall vun der Begrenzung vun den Akutbetter, déi den allergréissten Deel vun de Spidolsbetter duerstellen.

Well et ass schonns erstaunlech, datt een eng Spidolsplanung fir zéng Joer mécht an e ganz restriktive Maximum u Better definéiert, déi an de Spideeler zur Verfügung stinn. Mir mengen, datt een domadder d'Päerl vun hannen opzeimt. Et grenzt een näamlech de Spillraum fir zukünfteg Entwécklungen extrem an an et

erhéicht een domadder den Drock op all d'Be-deelegt: op d'Spideeler, op d'Dokteren, op d'Fleegepersonal, méiglechst käschteneffikass ze schaffen.

Ech bezweifelen allerdéngs, datt dat an der Realitéit ëmmer am Interessi vum Patient ass, well d'Gefor besteet, datt hie mat sengen indi-viduelle Besoine mat esou enger Approche ze kuerz kënnt.

Déi begrenzte Bettenzuel gëtt ënner anerem domadder begrënnt, datt et am Spidolssecteur drëms géif goen, de Virage ambulatoire virze-huelen, also datt d'Patienten eventuell moies en Agrëff am Spidol gemaach kréien an owes erëm doheem kënnen sinn, an datt duerch déi Entwécklung proportional manner Better an Zukunft gebraucht ginn.

Dee Virage ambulatoire ass awer eng zwee-schneideg Geschicht. Engersäits ka sécherlech de medezinnesche Fortschritt derzou féieren, datt bestëmmt Agrëffer fir de Patient manner belastschend sinn. Dat ass eng positiv Ent-wécklung, déi och schonn amgaangen ass. An natierlech ass jiddwer Patient frou doriwwer, esou séier et geet erëm op de Been ze sinn an doheem ze sinn. Mä wann e Virage ambula-toire net anstännesch encadréiert ass, da ris-kéiert en en Alibi ze sinn, fir Käschten erofzeset-zen, ze spueren an domat de Patient ëmmer méi zum onangeneeme Käschtefaktor ze maa-chen.

An esou zimlech jiddem Avis, deen zu dësem Gesetzesprojet verfaasst gouf, steet, datt deen ominéise Virage ambulatoire awer justement net encadréiert wier. Dat soen d'Dokteren, dat seet d'Fleegepersonal, dat seet d'Salariatskum-mer, déi vun enger „Nébuleuse“ schwätzt. An dat seet souguer de Statsrot.

Well déi ambulant Behandlung féiert zwar der-zou, datt e Patient manner laang e Spidolsbett besetzt, mä se bräicht awer, wann ee se kon-sequent virundreiwéi wëllt, e klore Encadre-ment vir an nom Agrëff, dat heescht och am ausserspidolesche Beräich. De Virage ambula-toire misst eigentlech eng Zort Jarnéier sinn tëscht Spidol a Fleg doheem a bräicht och duerfir an eisen Aen en eegene Kader. Dovun-ner ass an dësem Text hei keng rieds. Wat bleift, ass den Drock, d'Bettenzuel proportional zur Populationsentwécklung ze reduzéieren.

Der Spidolsplanung zugronn läit d'Carte sani-taire, déi eng Zort Bestandsopnam ass vun der aktueller Situatioun an op där hirer Grondlag d'Projektiounen an d'Zukunft gemaach ginn.

Vu ville Säiten ass kritiséiert ginn, datt déi Zue-len aus der Carte sanitaire just schwéier novoll-zéibar sinn, an dowéinst gëtt souguer un der Fiabilitéit vun dësen Zuele gezweifelt. Virun allem awer ginn, an dat schéngt eis am bedenklichsten, d'Projektiounen un den zukünftige Besoinen a Fro gestallt. An effektiv: Zu Lëtzebuerg wäerte bei der aktueller Ent-wécklung an zéng Joer tëscht 100.000 an 150.000 Awunner méi liewen. Dat stellt eist Land viru grouss Erausforderungen, och a grad am Spidolssecteur.

An duerfir ass et fir eis net novollzéibar, datt bei esou enger staarker demografescher Ent-wécklung gläichzäiteg e ganz restriktiven De-kel op d'Bettenzuel geluecht gëtt. An dobäi ass och déi wuessend Zuel vu Frontalieren net mat agerechent, déi dagsiwwer hei am Land sinn an och medezinnesch Besoinen hunn. Iwwerhaupt bedauere mer, an och do si mer net eleng, datt bei dësem Projet net de Versuch ënnerholl ginn ass, iwwer eis Grenzen ewech ze denken a Partnerschaften oder Koopera-tiounen mat eisen Nopeschregiounen ze sichen.

Här President, wa mer an Europa ronderëm eis kucken, da si mer ganz besuergt iwwer neoli-beral Tendenzen a villen europäesche Länner, déi drop ofzilen, d'Santé als Maart ze gesinn. É Maart, an deem gewënnorientéiert Entreprise versichen, sech a virun allem hiren Aktionäre säfteg Profitteer zoukommen ze loossen. A mir wieren eis vehement dergéint, datt d'Santé pu-blique, d'Gesondheet vun de Leit, zu enger Wuer degradéiert gëtt!

Zu Lëtzebuerg hu mer an deene leschte Joren a Méint äänlech Tentativé gesinn, notament vu verschiddene Multinationallen am Beräich vun de Laboratoiren. Doduerch ännert sech natier-lech de Wäert vun enger Blut- oder Urinpruf. Gëtt se an engem ëffentleche Labo gemaach, dann ass de Wäert vun esou enger Pruf demo-kratesch festgeluecht. Gëtt se dergéint vun engem Betrib definéiert, da geschitt dat an enger Profitlogik, da gi verschidde Prouwen ekonomesch méi rentabel wéi anerer.

An doduerch ginn Entwécklungen lassgetrue-den, wéi mer se elo och schonn zu Lëtzebuerg gesinn hunn. Et entbrennt näamlech eng Kom-petititioun ëm verschidden Aktivitéitsberäicher oder ëm Type vun Analysen, déi besonnesch lukrativ sinn. Déi vill Privatlaboen, déi mëttler-weil wéi Champignonen aus dem Buedem wuessen, maachen dës Entwécklung siichtbar.

Déi wuessend Rentabilitéit vun de Laboen zitt Investoren un, déi natierlech nach méi Rentabi-litéit wëllen. Zu Lëtzebuerg ass dat ganz ak-tuell. Virun e puer Méint eréischt ass dee gréisste lëtzebuergesche Betrib an deem Beräich vun engem Schwäizer a kanadeschen Investmentfong opkaaft ginn, nodeems dee Betrib e puer Joer virdu schonns vun engem aneren Investmentfong opkaaft ginn ass. Dat ass also e ganz rentabele Business, wou riseg Margen erziilt ginn.

Dës verschidden Aspekter weisen, datt d'Priva-tiséierung vu verschiddenen essenzielle Servicer am Spidolswiesen zu perversen Entwécklungen féiere kann. An dat ass de Contraire vun där soi-disant gesonder Konkurrenz, vun där virdu mäi Virriedner geschwat huet.

Duerfir begreisse mer ausdrécklech, datt zu-mindest d'Prouwen, fir Anapath respektiv ge-netesch Dispositiounen ze diagnostizéieren, ausschlieslech vum LNS dierfe gemaach ginn an dës Beschränkung och eng gesetzlech Basis kritt. An dësem Punkt ënnerstëtze mer d'Regie-rung voll a ganz. Grad bei dëse Prouwen, deenen hiert Resultat oft iwwer Liewen an Doud entscheede kann, erschéngt et eis wich-teg, datt se net enger privatwirtschaftlecher Lo-gik sollen ënnerworfen sinn.

Här President, et wäert wuel iwwerraschen, datt mir, bei engem Aspekt, deen elo nach rela-tiv weineg ugeschwat ginn ass, wat d'Beschäf-tegung vun den Dokteren ugeet, staark Sym-pathië fir de Modell vum Médecin salarié hunn; e Modell, deen et och schonn zu Lëtzebuerg gëtt an deen och seng Preuv gemaach huet. Domadder wëlle mer natierlech net soen, datt dat d'Léisung vun alle Problemer wier, mä et entsprécht awer och enger reeller Demande vun enger Retsch Dokteren a grad jonken Dok-teren.

Ech denken och net wéi anerer, datt dat zu engem massive Mangel un Doktere féiere géif, well och de Médecin salarié au besoin Iwwer-stonne maache kann, esou wéi all Salaré am Kader vum Code du travail. An op där anerer Säit woen ech awer och ze bezweifelen, ob d'Qualitéit vun der medezinnescher Aarbecht onbedéngt an d'Luucht geet, wann ee bis 50, voire 60 Stonne geschaff huet. An dat ass onofhängeg vum aarbechtsrechtliche Statut.

A wann ee sécherlech laang a breet iwwer Vir-an Nodeeler vun deenen zwee Modeller disku-téiere kéint, fanne mer et awer schued, datt zu-mindest op eng Propos vum Conseil supérieur des professions de santé net zrëckgegraff ginn ass. An dat ass d'Propos, datt een zumindest bei deene Medezinner, déi den allergréissten Deel vun hire medezinneschen Aktivitéiten am Spidol selwer maachen, mat Apparater, déi vun der ëffentlecher Hand finanzéiert sinn, seriöser-weis iwwerleee sollt, se als Salaré anzustellen.

Här President, d'Planung ass eppes Wichteges, wann een d'Zukunft préparéiere wëllt. An eist Land leit zanter Joren ënner enger mangelnder oder inkohärenter Planung, an dat a ganz ville Beräicher. Den Usaz vun der Gesondheets-ministesche ass sécher richtig, net nëmme wë-len e Spidolsplang opzestellen, mä eng Pla-nung, also en dynamesche Prozess, dee regel-méisseg evaluéiert an au besoin kann ugepasst ginn.

Mä mer mussen leider feststellen, datt dës Pla-nung an engem ze vill enke Corsetle stattfënt an datt wichteg Elementer dovunner net kon-sequent duerschduecht sinn. Mir zweifelen och drun, datt aktuell Mësstänn, wéi zum Beispill bei den Urgencen, duersch dësen Text kënnen verbessert ginn. An dat misst awer d'Aufgab vun esou engem Projet wéi deem heiten zu-mindest och sinn.

Duerfir menge mer, datt trotz verschiddenen a punktuelle Verbesserunge par rapport zur ak-tueller Situatioun dësen Text net op der Héicht ass. An duerfir kënnen mer em och net eis Zou-stëmmung ginn. Mir wäerten eis enthalten.

Ech soen lech Merci.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Déi nächst Riednerin ass d'Madamm Martine Mer-gen.

► **Mme Martine Mergen** (CSV).- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Härren, och ech géif mech enger Rei vu menge Virriedner uschlëssen, fir souwuel der Madamm Minister wéi och hire Mataarbechter, no deene ville Stonnen, déi mer geschaff hunn an der Kommis-sioun, Merci ze soen. A vill Leit hunn et och scho gesot: Den Text ass an deenen 30 Sët-zungen, ob dat elo vu bausen oder ob dat duerch d'Aarbecht vun ons aneren aus der Kommis-sioun komm ass, verbessert ginn. Trotzdeem, wa mer en haut kucken, wa mer haut driwwer diskutéieren, et ass e bësse wéi den Anticlimax. Well mer esou laang driwwer geschwat hunn, ginn ech awer un dat Zitat vum Horaz erën-nert: „Der Berg kreißte und gebar eine Maus.“

Hei gi 15 Joer Gesondheetspolitik aus der Vergaangenheet, wann net 20 Joer bëtonéiert. Dat heescht, dëst Gesetz ass eigentlech d'Fortféierung vum fréiere Règlement grand-ducal iwwert d'Planifikatioun vun de Better, mat anere Moyene selbstverständlech. Ech soen, déi Moyenen, déi opgewannt gi sinn, déi ware beträchtlech. Mä ech sinn och der Meenung, dass de Secteur hospitalier mat enger Rüstung ëmklamert gëtt, an där e sech net oder nëmme ganz schwéier ka weiderentwéckelen.

Weiderhin hu mer an deemem Land eng spidols-orientéiert Gesondheetspolitik. An do menge mir och, dass dat net den Nec plus ultra ass. Ons feelt villméi, an den Här Halsdorf huet et scho gesot, eng Gesamtapproche vun der Offer am Secteur vun der Gesondheet.

Zwee Drëttel vun den Akten a Consultatiounen ginn net an de Spideeler gemaach, mä am ambulante Beräich. Mir sinn der Meenung, dass et hei hätt misse parallel zu enger massiver Mobilisatioun vun de Kollaboratiounen tëschent dem Ambulanten an dem Secteur hospitalier kommen, well soss kënnen mer nach dräi Spideeler bäibauen, mä op d'Besoinen vun onser Populatioun ass d'Spidolsentwicklung net eleng eng Antwort.

Mir lafen hannendru mat Moosnamen, déi vläicht engem Istzoustand entsprechen, déi awer net genuch Flexibilitéit an Dynamik versprechen, fir op d'Fortschrëttler vun der Medezinn an awer och vun der Technik - d'Roboter, d'robotiséiert Medezinn, och dat ass verschid-dentlech ugeschwat ginn -, op d'Entwécklung vun onser Populatioun, mä awer och op eng méi grouss Mobilitéit vun engem groussen Deel vun onser Populatioun Rücksicht ze huelen.

Virprogramméiert ass domadder e Medezinn-tourismus an der Groussregioun, nonobstant zu deene Leit, déi heihinner kommen, fir hir Kanner op d'Welt ze setzen; wat ech begräissen, déi ugeschwat gi sinn. Mir sinn awer der Meenung, dass de Medezinntourismus leider nëmmen an eng Richtung geet, an zwar aus onsem Land eraus.

Den Här Halsdorf huet schonn ons global Approche virginn an och déi Avantagen, déi mir an deemem Gesetz awer fannen, erausgeschéit. Duerfir kann ech mer et erlaben, op déi puer Saachen hinzewisen, mat deene mer net d'accord sinn. Ech géif och, wann nach ee sech kann erënneren, op meng Ried vun 2013 hiweisen, wou ech ganz am Detail op déi verschidde Spezialitéiten a Punkten agaange war.

De Virage ambulatoire, deen eigentlech „Virage vers l'ambulatoire“ misst heeschen, wäert et an e puer Joer erméiglechen, datt zwee Drët-tel vun den Agrëffer a Behandlungen an engem Dag ofzewéckele sinn. Ob dat elo zwou Stonne sinn, véier Stonnen oder aacht Stonnen ass u sech onwesentlech, mä et ass: Entrée a Sortie vum Patient deeselwechten Dag.

Dat wäert klorerweis de Bettenbedarf relativ erofsetzen an de Spideeler. Awer doranner ass nach ganz vill Zäit an Entwécklung ze stiechen, bis et esou wäit ass. De Virage vers l'ambulatoire, dee wäert nëmmen da méiglech sinn, wann déi néiergeloossen Dokter an Virfeld vun dësen Agrëffer an och am Postoperative agebonne ginn.

Wann eng Operatiounswonn muss den Dag no der Operatioun gekuckt ginn, wann e Verband muss gemaach ginn, da kann et net sinn, dass de Patient sech muss Kilometeren a Kilometeren deplacéieren, fir fënnf Minutte vun engem gesinn ze ginn. Dat kann och säin Hausdokter maachen. Dat kann den Edy zum Beispill maachen an engem Patient erlaben, dass en net muss zweemol 30 Kilometer...

(Interruption)

Souguer an der Chamber.

(Hilarité)

Dat kann och en Dokter doheim maachen. Dat muss net onbedéngt an engem Spidol sinn.

Ech selwer hunn Erfahrungen, well ech an engem Domän sinn, deen net gradesou oppen ass wéi d'Spideeler, andeem ech Fotoe maache vun de Pathologien a se dann net an de Statslabo, mä awer weiderschécken un ee vu menge Spezialistekolleegen.

Ganz viles kann een iwwer Kommunikatioun an deemem Domän maachen. A mir mengen, dass de Virage vers l'ambulatoire nëmme kann dann optimal passéieren, wann den ambulante Secteur mat agebonnen ass.

Ech wëll och haut op dem Här Schummer säin Interview an enger... an onser Zeitung... an der Zeitung, pardon,...

► **Une voix.** - „An onser Zeitung“!

► **Mme Martine Mergen** (CSV). - ...am „Wort“...

(Brouhaha et hilarité)

► **Mme Viviane Loschetter** (déi gréng). - „An onser Zeitung“!

► **Mme Martine Mergen** (CSV). - Pardon, dat war e Lapsus. An „der Zeitung“!

► **M. André Bauler** (DP). - Am Bëschof senger Zeitung.

► **Mme Martine Mergen** (CSV). - An enger Dageszeitung, okay? Hale mer et esou fest.

(Interruption par M. Gast Gibéryen et hilarité)

...rappeléieren, wou den Dokter Schummer, deen ëmmer ganz fortschrëttlech Iddien huet, vun engem Hotel bei hirem Spidol schwätzt. An ech fannen och déi Iddi net oninteressant.

Richteg wier et also deemno, d'Ëmfeld vum Patient ze berücksichtegen a vu virewech d'Generaliste mat anzebannen. Esou wéi dat elo virge-sinn ass, packt de Spidolssektor dat net.

A wann ech bei Entrée a Sortie an engem Dag sinn, da wëll ech och gär, wéi esou vill Virriedner, en Ofstiecher an d'Service-d'urgencë maachen. Dir wësst, dass ech deen éischten Dokter hei am Land war, dee spezifesch fir d'Urgencen an engem Spidol agestellt gouf. Ech hunn deemno materlieft, a wat fir engem Ausmooss dëse Secteur explodéiert ass. An dat ass net nëmmen op de Wuesstum vun der Populatioun zréckzeféieren, mä op eng déif verwuerzelt Opfaassung: „Urgence heescht, et muss schnell goen“; obwuel d'Medien ons Dag fir Dag de Contraire erzielen.

Mat der Schafung vun de Maison-médicallen ass versicht ginn, d'Urgencen ze desengorgéieren. Dat ass awer, wann een d'Kloen dobaussen héiert, wuel net gelongen. Onser Meenung no misst een den Accès zu den Urgencen anescht organiséieren.

E Patient misst zum Beispill kënnen op enger zentraler Telefonsnummer scho virorientéiert ginn. E muss gesot kréien: Wou hunn ech hei am beschten ze goen, fir dat, wat ech hunn? Wou kréien ech am séiersten an am beschten Hëllef? Dat kéint zum Beispill den 112 maachen, awer mat deem richteg Personal, oder awer eng aner Plaz, wou ee souguer vläicht géif Medezinner op den Telefon setzen, déi d'Leit kéinten do beroden.

Et kéint een och Incitante virgesinn - a wann ech Incitante soen, da mengen ech net nëmmen d'ar Moralescher, mä ech mengen och d'finanzieller -, fir d'Generalisten, besonnesch déi, déi a Gemeinschaftspraxen organiséiert sinn, dozou ze incitéieren, fir hir Praxis méi laang opzeloossen. Well dee gréissten Undrang ass erfahrungsgeméis an den Urgencen zu deenen Zäiten, wou d'Leit net méi kënnen bei hiren Dokter oder bei en néiergeloossenem Dokter goen. Et ass meeschtens owes a méindes moies, well do sinn et der ze vill, déi wëlle bei den Dokter goen.

D'Service-d'urgencë verfügen iwwer Lit-porten. Si hunn d'Autorisatioun, déi ze féieren, mä d'Dokteren hu keen Tarif d'fir. Dat heescht, si këmmere sech dee ganzen Dag ëm de Patient fir den Tarif vun enger Consultatioun. De Personalschlüssel vun den Infirmière geet net duer an de Polykliniken an den Urgencen. A schlisslech fir déi Patienten, déi müssen herno dobleiwen, do müssen och genuch Better am Spidol zur Verfügung stoen.

Mir hunn effektiv eng Moyenne de séjour an de Spideeler, déi erfoget. Dat ass och eng richtig Entwécklung, och da mam Virage vers l'ambulatoire. Allerdéngs ginn et ëmmer Stousszäiten, ginn et ëmmer Zäiten, wou méi Better gebraucht ginn. An dee Moment ass et awer da leider esou, dass der an engem Spidol net genuch zur Verfügung stinn.

An dofir menge mir, dass een hätt kënnen mat enger gewëssener Flexibilitéit eng Aart Reserv-better virgesinn, wou e Spidol oder wou de ganze Secteur zesumme ka kuerzfristeg a fir eng kuerz Zäit Better mobiliséieren, déi soss net do sinn.

De System vun den Urgencë muss am Ganze reforméiert ginn, souwuel en aval wéi och en amont. D'Leit mussen besser berode ginn an dat ass nëmme méiglech, wann Der déi néierge-loosse Generaliste mat an d'Boot huet.

Kuckt emol an d'Urgencen! Déi Dokter, déi do schaffen - an ech mengen, vill vun lech hu Responsabilitéiten och am Spidolssektor -, déi packen et meeschtens net méi wéi e puer Joer. An da sinn der vill, déi maachen nëmmen eng Garde am Mount oder zwou Garden am Mount. An ech kann lech soen, et ass schrecklech frustrant, net nëmme fir e Patient, laang ze waarden, mä och fir d'Personal an den Urgencen, well se nëmme granzeg Patienten hunn, net well se schlecht pris en charge geholl gi sinn, mä well se esou laang hu misse waarden.

Wann ee vum Spidolsplang schwätzt - an dat hunn och schonn e puer vu menge Virriedner

gemaach -, da muss een awer och kuerz iwwert d'Tariffer schwätzen, och wann dat an engem anere Ministère geschitt.

Mir hunn nach ëmmer nëmmen en Embryo vun enger Nomenklatur. Ech hu mer soe gelooss, dass mer amgaange sinn, eng spezifesch Lëtzebuergesch Nomenklatur ze entwéckelen, wou ech mech zwar froen, ob mer wierklech keng am Ausland fonnt hätten, déi mer hätte kënnen hei am Land an enger adaptéierter Form iwwerhuelen. Mä mir sinn der Meenung, dass dat net séier genuch geet.

Mir hunn an der Vergaangenheet, enfin och elo nach, an engem System geschaff, wou d'Nomenklatur dauernd de medezinnesche Fortschrëttler an de Méiglechkeeten hannen-drugelaft ass. Mir hunn eng Nomenklatur - an dat ass, mengen ech, vun der Madamm Lorsché gesot ginn -, déi dem Facteur Zäit an dem Acte intellectuel an der Responsabilitéit net genuch Rechnung dréit. Dofir sinn net arméiert Spezialitéiten par rapport zu deenen anere Spezialitéiten vill méi schlecht gestallt. An dorënner leit och net nëmmen den Dokter. Wann en Dokter muss oder wëllt vill schaffen, fir méiglech vill Patienten ze gesinn, dann huet en natierlech net déiselwecht Zäit fir deen eenzelne Patient.

Mir müssen och an de Spideeler schwätzen... Et huet, mengen ech, och d'Madamm Lorsché vun der Tarification à l'activité geschwat. Mir müssen einfach kënnen an de Spideeler och eng Kéier chiffrieren: Wat kascht eppes a wat kritt e Spidol fir en Akt? Dofir si mir am Prinzip enger Tarification à l'activité géigeniwwer positiv agestellt. Et kann net sinn, dass e Spidol mat engem Passage moyen fir e Polytrauma deen nämlechten Tarif - et ass zwar net verdéngt, mä awer - zougesprach kritt wéi mat engem gebrachene Fanger.

Ech wollt e puer Beispiller nach opzielen, déi ons an deemem Spidolsplang feelen oder net an der richteger Form präsent sinn, ouni dass ech awer wëll den Usproch erhiewen, fir se all fonnt ze hunn.

Mir hunn an der Psychiatrie säit enger Rei Jore 45 Better, obwuel d'Populationszuelen ëm 50% eropgaange sinn an dee groussen Themekrees vun de psychiatreschen Erkrankungen sécher net zréckgaangen ass.

Mir sinn dofir och der Meenung, dass een am groussen Formekrees vun der Psychiatrie, wou awer och aner medezinnesch Spezialitéiten, mä och aner Akteuren implizéiert sinn, eng Rei spezialiséiert Services hätt misse virgesinn, fir op speziell Pathologien eng speziell oder spezialiséiert Antwort ze ginn.

Mir sinn zum Beispill der Meenung, dass d'Psychogeriatrie e puer Better verdéngt hätt. Mir wëssen, dass mat der Alterung vun der Bevëlkerung déi Pathologien zouhuelen. An och wann de moyen Séjour an de long Séjour besser gestalt ginn an Zukunft, ass et awer sécher néideg, dass ëmmer erëm Patienten an eng Psychogeriatrie opgeholl ginn. Wa se mat deenen anere psychiatresche Fäll einfach vermëscht ginn, dann ass dat net déi richteg Aart a Weis. Mir wëssen, dass d'Geriatric an d'Psychogeriatrie am Besonneschen eng aner Approche verdéngen.

Mir sinn der Meenung, dass een, amplaz vun engem Service de médecine environnementale ze schwätzen a souguer vun zwee Better - ech mengen, déi Diskussioun hate mer scho viru Joren, ech freeë mech och drop, dass mer se sécher nach eng Kéier wäerten erëmkreien -, hätt misse d'Psychosomatik als Service hei am Land verankeren. Patienté mat psychosomat-esche Pathologie stinn ënner engem héije Leidensdruck a fille sech oft net seriö geholl, well se ëmmer erëm gesot kréien: „Dir hutt näischt Somatesches“, mä se leiden awer drun.

Heirop huet eng modern Psychosomatik eng Antwort. Patienté brauchen eng spezialiséiert Behandlung. An alle Länner ronderëm ons gëtt et psychosomatesch Kliniken oder Services an de Kliniken. Op menger Unisklinik zu Wien, do ass eng Psychosomatik agefouert ginn am Joer 1983; dat war dat Joer, wéi ech mäin Diplom krut, nëmme fir lech ze soen. An ech kann lech soen, dass déi Better net eidel stinn!

Fir beim Fach vun de groussen Deelberäicher an der Psychiatrie ze bleiwen, och dat ass schonn ugeschwat ginn, feelen ons nach d'Präzisiounen zu engem aneren Deelberäich, dat ass d'Addiktologie. Och hei ass eng pluridiszi-plinär Approche gefrot. Mir behandelen hei net nëmmen eng Sucht, mir behandelen haapt-sächlech d'Suitle vun der Sucht an deem, wat sech allgemeng Addiktologie nennt. Dat kann eng gastroenterologesch Prise en charge sinn, wann een e Liewerproblem huet. Dat kann eng infektiologesch Prise en charge sinn, wann een eng ustiechend Krankheet huet.

An dofir si mir der Meenung, dass een do och hätt kënnen Better vu virera virgesi respektiv e Service, well mer müssen domadder rechnen,

dass et net einfach wäert sinn, an deene 45 psychiatresche Better, déi ech virdru genannt hunn, Better fräizemaachen. Da muss een an de Service des médecines internes goen an da sinn dat déi nämlechte Streidereien, déi ëmmer schonn an de Spideeler waren: „Ass dat e Patient fir dech? Neen, dat ass e Patient fir dech!“ Dat sinn allgemeng Patienten, déi elo net d'Liiblingspatiente vun deene meeschte Spezialitéiten sinn. An dofir si mir der Meenung, dass een hätt misse e Service d'addictologie virge-sinn.

Och hei gëllt et, an engem Réseau d'Kollaboratioun mat dem ambulante Secteur ze erreechen. An ech hunn elo hei keng selte Pathologien opgezielt, fir déi ee schrecklech deier Apparater brauch. Ech hunn eigentlech vu Pathologie geschwat, déi zimlech heefeg sinn.

An ech wëll da profitéieren, fir der Madamm Minister nach eng Fro ze stellen, déi elo net nëmmen um Rand mat deemem Sujet ze dinn huet. Ech wollt d'Madamm Minister froen, Här President, wou dann eigentlech de souge-nanntene PALMA drun ass, de Plan d'action luxembourgeois contre le mésusage de l'alcool, dee schonn hätt sollen Enn 2016 presentéiert ginn. Duerno war vun Ufank 2017 rieds. Mä mir sinn awer elo 2018 a mir waarden nach ëmmer drop.

D'Madamm Minister an och d'Membere vun der Majoritéit hunn oft an onsen Aarbechten an der Kommissioun gesot, dass de Spidols-plang fir zéng Joer geduecht ass. Den Här Halsdorf huet scho gesot, firwat dass mir der Meenung sinn, dass en net flexibel genuch ass an dass en als Instrument net duergeet, fir d'Gesondheetspolitik déi nächst zéng Joer ze organiséieren, mä et wäert villméi weiderhi mam „good will“ vun den Akteuren an de Spideeler gerechent ginn.

Verschidden Aufgabe wäerten och an Zukunft iergendwéi vun anere Reseauen, vun anere Services musse mat iwwerholl ginn, well et wäerten dauernd nei Besoinen kreiéiert ginn. Dat ass fir ons weder am Interêt vum Patient nach am Interêt vun der medezinnescher Innovatioun.

Mir musse weiderhin drop hoffen, dass mer deen een oder aneren Dokter aus dem Ausland kréien, fir hiert Wëssen an hirt Kënnen zur allgemenger Verfügung ze stellen. An dann hoffe mer, dass et net méi esou laang dauert, fir deenen neien Akten och eng Nomenklatur ze ginn, well dat gehéiert zesummen.

Ech wëll och nach eppes soen: Mir schwätze vum Spidolssektor a vun der Tarifikatioun. Lëtzebuerg ass fir auslännesch Dokter, déi héich spezialiséiert sinn, guer net esou interessant, fir heihinnerzecommen. An ech mengen, dat wësen déi meescht Leit, déi mat Spideeler ze dinn hunn. Mir hunn ëmmer erëm an deene leschte Joren Doktere verluer, déi eng wäertvoll Aarbecht geleescht hunn an onsem Land an déi sech no enger gewëssener Zäit hei eppes anescht erswaart haten an enttäuscht erëm an hirt Land oder enzwousch anescht higaange sinn.

D'AMMD huet an hirem Avis gesot, de Projet wier demotivierend fir d'Spidolsdokteren. An ech wëll derbäisetzen, dass en och fir de Rescht vum Secteur vun den Dokter net grad motivant ass. Wat ass zum Beispill, dat ass och eng Randbemierkung, mat dem Fonds d'indemnisation sans faute ginn? An der Vergaangenheet ass vill driwwer diskutéiert an driwwer geschriwwen ginn, wéi ee kéint deene Patienten hëllefen, déi ouni Feeler vum Dokter oder vun engem Spidol zu Schued kommen. Och dat ass en Dossier, deen een hei hätt kënnen onser Meenung no drunhänken, mä deen awer iergendwéi warscheinlech an engem Tirang verschwonne ass.

A well et esou schéin ass a well ech schonn esou vill driwwer geschwat hunn, wëll ech och nach eemol kuerz op de Statslabo kommen. Mir stellen ons effektiv Froen iwwert deen elo bëtonéierte Monopol, ben, elo nach net, mä an enger Stënnchen, iwwert dee bëtonéierte Monopol an der Anapathologie (veuillez lire: Anatomopathologie). Et sinn immens Moyenen an dës Institutioun gefloss, den Här Halsdorf hat se genannt, een Zéngtel vun de Fraisen, déi a Frankräich budgetiséiert sinn.

Ech hunn, säit ech an der Chamber sinn, eng ganz Rei Question-parlementairen un divers Gesondheetsministere gestallt iwwert den Zoustand vum Statslabo. An ech kann awer bestätegen, wat d'Madamm Minister op meng lescht Fro geäntwert hat, an zwar dass d'Leeschungen a leschter Zäit besser gi sinn. Et si ganz kloer Efforte gemaach ginn, mä d'Moyene ware jo och zur Verfügung gestallt ginn.

Trotzdeem gött et, an och dat ass scho gesot ginn, ëmmer nach an eenzelne Fäll vill ze vill laang Delaie fir e Patient, dee mat senger Angscht viru sengem Verdikt muss op eng Diagnos waarden.

Ech hu mer ausserdeem nach soe gelooss, dass säit Méint an de Spideeler Equipementer sti fir Telepathologie, matfinanzéiert vun ONGen. Dat sinn Apparater, fir während enger Operation Biopsies extemporanées, dat heescht, direkt kënnen d'Gewebe, wat entholl gött während darselwechter Narkos, ze ënnersichen. D'Telepathologie ass e moderne Moyaen a verlaangt net, dass e Patholog op der Plaz ass. Dee Schnëtt gött direkt gemaach, e gött dann iwwer Tele, wéi den Numm et seet, an de Labo geschéckt an dann do ënnersicht.

An do froe mer ons awer, firwat dass dës deier, modern Equipementer, déi en plus net nëmme vun de Krankeeseen a vum Stat, mä och nach vun ONGe finanzéiert gi sinn, net schonn a Betrieb sinn.

Staatlech Monopolen hannerloossen als Begrëff iergendwéi e schlechten Arrière-goût. Ech weess vu kengem staatleche Monopolbetrieb, dee sech mat der Zäit zu sengem Avantage entwéckelt hätt.

D'Madamm Minister huet an der Kommissioun gesot, si géife sech awer zoutrauen, de Statslabo am Sënn vu méi Qualitéit ze entwéckelen. We wisch her luck. Ausserdeem hunn d'Gerichter, mengen ech, an deem Domän och nach net dat lescht Wuert geschwat.

Mir sinn also der Meenung, Här President, dass dëst Gesetz keng Äntwert gött fir eng zukünfteg Gesondheetsversuergung an onsem Land, oder net eleng eng Äntwert gött.

Den Här Engel huet virdrun déi albekannte Floskel vun der Zwouklassemdezinn erausgezunn, déi jo grad wéi de sougenannten Interêt vum Patient esou benotzt gött, wéi ee se grad brauch, déi vun alle Säiten a bei allen Diskussionen an egal ob bei Géigner oder Frënn ëmmer erëm benotzt gött.

Mir bedauere jiddefalls, dass, obschonn haut schonn eng Partie Akten an Tariffer däre verrecht ginn, déi net virgesi sinn - dat ass nottament de Fall an der Zännmedezinn an an der ästhetescher Medezinn -, an obwuel, esou wéi den Här Halsdorf et och sot, vill Leit hei am Land eng Zousazversécherung hunn, all d'Parteien an der Majoritéit sech enger, sief et och enger klenger Ouverture an de Privatsektor verschléissen an dëst erëm eng Kéier fir zéng Joer, am Numm vun der gëllener Kou vun der Zwouklassemdezinn!

Déi Privatmedezinn, déi ons Patiente gären hätten, déi gi se sech an d'Ausland sichen, an dat wësst Der, dat sinn der net weineg. Viru Joren hat ee vun Äre Virgänger, Madamm Minister, e Livre blanc erausginn iwwert de Gesondheetszoustand vum Land. Ech mengen, et war de Carlo Wagner. Dat war mat de Moyene vun där Zäit e klengen Tour de force.

Säithier waarde mer dann net op eng Neioplaz vun dësem Wierk, esou wéi dat deemools do war, mä mir waarden op eng transparent Bestandsopnam. Nëmme wie weess, wat e brauch, kann an déi richteg Richtung handeln. An nëmme wie sech genuch Flexibilitéit gött, fir op Entwécklung kënnen punktuell ze reagieren, ka fir sech an Ussproch huelen, d'Gesondheetspolitik fir d'Zukunft vun onsem Land ze gestalten.

Esou wéi den Här Halsdorf et scho sot, brauche mir dofir e Plan santé. Mir wënschen ons, dass déi nämlechte Moyene kënnen doranner erafléissen, wéi se an dëst Gesetz gefloss sinn. An esou wéi den Här Halsdorf et scho gesot huet, wäerte mir als CSV-Fraktioun dëst Gesetz net matdroen.

Ech soen Iech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.* - Leschten ageschriwwene Riedner ass den Här Alexander Krieps.

► **M. Alexander Krieps** *(DP).* - Merci, Här President. Ech wollt Iech fir d'Éischt froen, ob Dir eng Zousazversécherung hutt.

Wann Der en agerassenen Zéiwennol hutt an Dir dot moies d'Schong un, da kënt Der och nach de Fliger op Roum huelen, fir Iech deen zéien ze loossen. Mä wann Der owes um hallwer zwoelf en Hireschlag hutt oder en Häerzinfarkt, roden ech Iech, op Är Zousazversécherung ze verzichten an an den INCCI ze fueren. Dat ass méi no an dat ass méi gesond fir déi krank Leit. Déi richteg krank! Ech schwätzen

net vun deenen, déi bei den Naturheilpraktiker ginn. Et hat ee mer dat virdru gesot.

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.* - Op Är Fro, Här Krieps,...

► **M. Alexander Krieps** *(DP).* - Jo?

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.* - Op Är Fro, Här Krieps: Ech hu keng Zousazversécherung.

► **M. Alexander Krieps** *(DP).* - Ech och net, ech och net!

► **M. Mars Di Bartolomeo,** *Président.* - Voilà!

► **M. Alexander Krieps** *(DP).* - Ech war dëst Joer wivillmol, neen... Chrëschttag louch ech sechs Deeg am Spidol, well do hat ech e Mikrob opgeraaf an um Ufank war ech schlecht drun, well d'Kollegen hate mer déi éischt zwee Deeg eng Schlofpëll ginn, wat ech net wosst.

(Hilarité et brouhaha)

Am Oktober hunn ech missen op de Kierchbiere goen, du war ech op meng Héft gefall. An deen aneren Dag hat mäin Neveu Dénsgscht um Kierchbiere, sonndes, du sot d'Infirmière zu deem: „Sot, Äre Monni, ass dat en nervösen?“ Well ech hat dem Meedche gesot: „Gitt mer den CD mat, ech kucken en doheim an da rufen ech Iech un, ob ech eppes hunn.“

(Hilarité)

Mä seriö, also nëmme fir Iech ze soen, ech hunn eng gutt Relatioun mat all de Spideeler. Dat Joer virdru koum ech vu Madrid erëm, op eemol hat ech e Bols vu 35. D'Kollegen hunn dat an d'Rei bruecht. Meng Fra war schonn zu Eech. Wéi ech sollt d'Fédération des hôpitaux gesi bei ons an der Fraktioun, louch meng Fra zu Eech am Spidol. Mir waren och am CHEM zu Esch e puermol mat de Kanner a meng Fra erëm. Also, maacht Iech keng Suergen, ausser dem Edy säi Spidol zu Ettelbréck kennen ech se all!

Wat ech wollt soen, Här President, den 13. Dezember 1999 stoung ech fir d'Éischt hei während de Budgetsdebatten op dëser Tribün an hunn deemools gesot, wat ech haut widderhuelen, dass d'Education an d'Gesondheitsversuergung missten eng primär Aufgab vum Stat sinn. An, wat ech och deemools gesot hunn: Dat soll kee parteipolitesche Spillball sinn! An do stinn ech nach haut derzou. Ech wëll net, dass an Zukunft ee säin Haus verkaufen, wann en eng Häerzoperation huet oder fir 40.000 Dollar e Stent gesat kritt ambulänt.

Dat gesot, an all déi, déi ech elo héieren hunn, et wär en ekonomeschen Interêt an dëser Reform, Madamm Minister, domadder sinn ech guer net d'accord, well mir sinn no den USA an der Schwäiz déi, déi am meeschte Suen ausgi fir d'Gesondheitsversuergung. Mä mam Ennerscheid zu deenen aneren zwee Länner bezuelen hei quasi d'effentlech Hand an de Cotisant, de Steierzueler an de Cotisant 97% vun den Ausgaben. Dat ass an deenen aneren zwee Länner wäit manner. Et sollt kee kommen an hei vun ekonomeschen Interête schwätzen!

Vum Historique vun der Spidolsmedezinn - fir déi, déi interesséiert sinn, an dat sollt Der -, do gött et e Buch, dat 2013 a Frankräich erauskoum, wat regelméisseg erauskënt, iwwert den „Hôpital“, publizéiert vun der Inspection générale des affaires sociales. Ech hunn d'ailleurs de Privileeg, dass meng eelst Duechter elo do schafft, no hirem exzellente Resultat an der ENA.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Alexander Krieps** *(DP).* - Mä dat beschreift d'Spidolsevolution vum Mëttelalter u bis d'Franseisch Revolution an no der Franséischer Revolution. An do geet och rieds vun de Kongregatiounsspideeler, vun den effentleche Spideeler an hei an do. Dat ass extrem interessant ze liesen. Do stinn och d'Missiounen vun de Spideeler dran.

Ech hunn e ganz gudd Souvenir vu Leit aus effentleche Spideeler. Ech war 1970 zu Ettelbréck am Stage - net als Patient, mä am Stage -, an do war den Dokter Mischo, en CSV-Member vum Ettelbrécker Gemengerot, dat war fir mech e Gott, dee Mann, well deen huet säi Beruff esou gäre gemaach. Ech hunn och nach aner Gestionnaire vu Spideeler kannt, wéi d'Schwëster Josepha Kayser an der Ziitha, déi fir hirt Haus gelieft huet. An déi géif sech ëmdreien, wa se géif héieren, wéi d'CSV sech haut vun der Sozialmedezinn ofgewannt huet! Also, ech soen Iech dat just.

E Méindeg de Moien um 7.30 Auer hunn ech den „Quotidien“ gelies, d'Säiten 2 an 3, an do hunn ech gemengt, ech hätt nach en décke Kapp vum Weekend oder ech hätt eng riicht op de Bak kritt. An dunh hunn ech dat mat mengem Kolleg André Bauler hei diskutéiert. Do huet dee gesot: „Erënnert se un dat aacht vun den zéng Geboter: Du sollst kein falsches

Zeugnis ablegen!“ Ech kommen herno do-robber zrëck.

Den Aarbechtsgrupp Santé vun der DP huet am Januar 2016 - nodeems d'Ministesch Lydia Mutsch den Avant-projet schonn duerch de Regierungsrat passéiere gelooss hat an ons Regierungsmemberen dat schéin duerchgewénkt haten - ugefaangen, dee Projet ze kucken. An do ware mer net ganz „amused“ driwwer. Mir hunn am Fong dräi Projeten an der Kommissioun analyséiert: den Avant-projet, de Projet, dee se am September 2016 deponéiert huet, an den Avis vum Statsrat, wat och en Dokument war.

Deen heite Projet haut, deen ass zweemol ganz ëmgeschriwwen ginn; dat weess och jiddweren, deen et wëllt wëssen. A mir hunn och intensiv an onser Partei dorunner geschafft. Mir hunn all méindes owes - an den Dokter Edy Mertens koum aus dem Éislek erof - dräi Stonne während Wochen a Méint un deene Projekte geschafft. A mir haten eng ganz gutt Relatioun mat der Ministesch. Mir sinn déi e puermol besiche gaangen, entweder eleng oder mat hire Mataarbechter...

(Brouhaha)

Neen, a mengem Alter hält ee sech zrëck. Also do...

(Hilarité générale)

Mir sinn dohigaangen an hunn och hir Mataarbechter gesinn, an dat war net téschent zwou Dieren, mä dat war oft stonnelaang. Dat huet dofir och e puer Resultater bruecht, well am Ufank war jo effektiv rieds, fir d'Betterzuel ze reduzieren, wat zweemol virdru geschitt war, an do waren och d'Populationsprojektione ganz schlecht. Dir kënt Iech jo erënneren, déi Jonk heibanne vun Iech, virun 30 Joer war de faméise Rapport Calot iwwert d'Demografie am Land. Wann dee gestëmmt hätt, wär mer nach haut zu 230.000 Leit am Land. Mä ech mengen, et ass net gradesou gewiescht.

Wat ech nach wëll soen: An där Zeitung e Méindeg, am „Quotidien“ - ech hunn dat och bei mir um Dësch éiersen leien -, do stoung d'Ausso, d'Demografie wär guer net considéréiert ginn. Dat war dat Éischt, wat d'Ministesch geschriwwen huet an engem Bréif, dee mir kritt hunn, dass se dat géif considéieren! Well deemools am Januar 2016 war schonn d'Bevölkerungszuel am Norden ëm 12,5% an d'Luucht gaangen an zéng Joer an am Osten och. Dofir, et ass net fir ze soen, do wär näischt geschitt. Awer et ass virdrun ugeklungen: Mir si praktesch zu 600.000 Awunner an - den Här Gibéryen huet et gesot - bal 200.000 Frontalieren, déi musse mat versuergt ginn.

Wat sécher ass: Mir hunn déi Servicer an de Spideeler frësch opgeléicht en fonction vun dem Typ vu Spidol. Mir hunn d'fonctionnell Onofhängegkeet vum INCCI a vum Centre Baclesse affirméiert. Mir hunn eng ganz Rei Saachen agefouert an der Gouvernance des hôpitaux. Mir hunn eng vertikal Hierarchie agefouert a keng horizontal Hierarchie, esou e Poterklub, ech kommen herno dorobber zrëck. Dat ass net gemaach ginn. Et ass eng vertikal Hierarchie, en Organisme gestionnaire, den Direkter a seng dräi Directeur-adjointen. Dat ass gutt gemaach ginn.

D'Demokratesch Partei huet suggeréiert, dass d'Dokteren an d'Conseile kéimen. An d'Personnalvertrieeder! Dat ass jo net ze gleewen! Et ass kee vun Iech, deen dat gleewe wëllt, dat war d'Demokratesch Partei!

An ech muss d'Ministesch luewen: Mir hunn 38 Verbesserungsvorschläg gemaach, ech hu se gezielt, a 35 sinn der am Gesetz festgehal ginn. Et sinn der zwee, dräi, déi net festgehal gi sinn, entre autres deen, dass d'Médecin-coördinateuren net vun hiren „Paire“ bestëmmt ginn. Dat ass net gutt, déi ginn nach ëmmer vum Organisme gestionnaire bestëmmt. Wat och net festgehalen ass, dat ass, den Edy Mertens huet et scho gesot, d'Ophtalmologie de proximité. Elo ginn d'Katarakten an der Geriatrie operéiert an d'Hernie-discal ginn net an enger Neurochirurgie de proximité operéiert, mä an engem Orthopädiesservice. Dat ass den däitsche Modell.

Wat muss een dann nach hei soen? Den Duerchbroch war effektiv deen - an do kann ech mech guer net identifizéiere mat deem, wat ons Kollege vun der Gewerkschaft ëmmer behaupt hunn, d'Doktere géifen ausgeschalt ginn -, dass d'Dokteren elo an de Spideeler esou vill ze soen hu wéi nach ni, wéi a kengem Gesetz virdrun. Dat ass eng gutt Saach, an do-uerch gi se responsabliséiert. Et ass awer net fir ze soen: Et ass dem Josy oder dem Männi oder dem Jänni seng Schold.

De Statsrat hat och festgehalen, dass den Directeur général misst e Medezinner sinn. An de Statsrat wollt souguer d'Cour des comptes erabringen an der Iwwerwaachung vun de Finanzen vun de Spideeler. Mir sinn där Meenung

och nach ëmmer, well wéi et momentan fonctionnéiert, dass d'Inspection générale vun der Sécurité sociale d'Konte vun der CNS iwwerwaacht an dat géigesäiteg, dat ass net gesond.

Vun der CNS soen ech Iech e puer Wuert herno, well déi brauchen en zolitten externen Audit an eng Reform. Hire Direkter huet an deem Artikel virun dräi Wochen am „Lëtzebuerger Land“ dat net esou empfonnt, mä ech wäert en nach e puermol drun erënneren.

An ech war virdrun hei net frou, wéi ech héieren hu vun der Kollegein Martine Mergen, dass d'Offer misst akzentuéiert ginn. D'Offer muss der Demande ugepasst ginn an net d'Demande der Offer. Wa mir nach méi Offere bréngen - an der Fleegeversécherung hu mer dat jo gesinn -, da komme mer ni méi eraus. Da brauche mer 8.000 Better am Land an esou virun.

Ech si frou, dass deen hei Plang op zéng Joer ausgeluecht ginn ass. Et ass gesot ginn, d'Betterzuel wär duerch d'Gesetz limitéiert. Dat ass de Fall. Mä wat net limitéiert ass: Pro Service si flexibel Zuele méiglech. Wann e Besoin méi grouss ass fir dëse Problem oder dee Problem, ass dat och dran.

Mir hunn eng jonk Bevëlkerung am Land duerch d'Immigration, mä mir hunn eng eeler Bevëlkerung, déi ganz al ass. „The oldest old“, dat ass dee Konzept. Ech hunn och nach néierens gelies, an dat freet de President Di Bartolomeo: D'Rente ginn net gekierzt, wéi dat am „Lëtzebuerger Wort“ virun e puer Woche stoung. Ech hunn nach näischt héieren dovunner. Awer wat d'Ministesch gemaach huet: Mir hunn elo bal 400 Laangzäitbetter fir d'Rehabilitation gériatrique vun der eelerer Bevëlkerung.

Do hu mir natierlech als DP och nach eng Proposition, déi mer schonn e puermol an der Kommissioun gemaach hunn: Mir musse par analogie zu der Infirmière pédiatrique och eng Infirmière gériatrique ausbilden. Dat ass schwéier noutwendeg, well dat gött e ganz spezifesch Boulot an enger méi aler Bevëlkerung an an engem Land, wou déi Eeler awer vill méi al ginn. Verhaalt déi Iddi, dat wär keng schlecht Saach, fir dat ze bréngen!

De Plang - esou ass kritiséiert ginn - baséiert op enger aktualiséierter Carte sanitaire. Déi Carte-sanitaire sinn net perfekt, mir wëssen dat. An déi musse verfeinert ginn. Mir hu schonn an deem laang kritiséierte Rapport Lenz, deen deier war an an deem - do hätt ee kënnen de Portier vun engem Spidol froen, wat hien hält vun der Medezinn - deemools schon total farfelu Zuelen dra waren. An engem Spidol am Minett sinn 160 Speiseröhrekräibse gewiescht, mir hunn awer keng 30 oder 40 am Land. Dat ass onkontrolléiert publizéiert ginn. Mä de Minister - deemools Di Bartolomeo - war net dofir responsabel, hie konnt deem Artist seng Zuelen net kontrolléieren. Mir hu se awer kontrolléiert.

(Brouhaha)

Jo, mir hu se kontrolléiert. Well et ass ganz einfach: Frot am Statslabo no, da kritt Der d'Zuelen!

De Kritär vun der DMS - durée moyenne de séjour -, do ass jo gesot ginn: Dat ass e wichtige Kritär! Neen, dee mécht d'Spidolsmedezinn méi deier, well wat Der déi Durée moyenne de séjour méi erofdréckt, wat den „turnover“ pro Bett méi deier gött, well déi kréie jo d'Basisënnersichunge gemaach. An do komme se am Ausland op den Taux de réadmission no 30 an 300 Deeg. Dat ass vill méi wichteg. Et ass zwar besser ginn, wat mer manner Spideeler hunn. Fréier ass d'Bomi vun engem Spidol an dat anert gaangen. An do musst Der dann d'Durée moyenne de séjour op ee Joer rechnen, net op fënnf Deeg.

Gutt berode wäeren d'Spideeler, wa se hir Conseils d'administration mat kompetente Leit besetze géifen, Ekonomisten, Juristen an esou weider. Ech soen do och d'ailleurs, all ons Spideeler hunn en anere juristesche Statut, dat ass och eng Saach, déi ee vläicht eng Kéier kéint harmoniséieren.

An der Kommissioun war d'Position vum Collège médical - ech sinn do e bësse bei Iech - déi ausgeglichenst. Ech deelen net d'Meenung vum Conseil supérieur des professions de santé, déi hu Standpunkte vertrueden aus dem 19. Jorhonnert. An ech sinn net der Meenung, dass dat ubruecht ass.

Ech hätt deenen d'ailleurs e Conseil gi fir en anert Buch, Kapitel 7 am Buch „The Youngest Science“ vun engem Dokter Lewis Thomas, d'Kapitel 7, wat de Rôle beschreift vun den Infirmieren an de Spideeler. Dat sollt Der Iech op d'Long zéien, well dat ass ganz interessant an do gesitt Der, dass déi Relatioun Dokter-Infirmière-Patient onbedéngt erfuerdert ass. Mä kommt mer net mat enger Médecine fonctionarisée, dat kann net klappen!

D'Kollege vun onser Gewerkschaft, ech hunn dat jo scho gesot, déi si lues a lues vun hire

Fuerderungen ofgeréckelt. Si waren am Ufank iwwerspëtzt. Si wollt méi ewéi 50% Dokteren an de Conseil-d'administration sëtzen hunn, dat fannen ech e bësse vill. A si hunn dann e bësse Charabia gemaach iwwert d'Liberté thérapeutique an esou weider, mä et ass eng Gewerkschaft. Si si vläicht net esou gutt wéi den OGB-L oder den LCGB, mä se wëllen an déi nämlech Kategorie aklasséiert ginn.

Ech kann lech op alle Fall soen: D'Liberté thérapeutique bleift bestoen. An den Här Gibéryen huet onse Syndikat an engem Artikel vum November 2017 zitéiert. Mä ech wëll lech soen: Mir hu laang virdrun ugefaangen, un deem Gesetz ze schaffen. An elo behaapte si, wéi e puer anerer - ech hat och Kolleegen a menger Partei, déi hu mer aus dem Éislek a lénks a riets ugeruff, Artikelen an d'Zeitung geschriwwen géint d'Ministesch -, et wär duerch si, dass dat Gesetz geännert gi wier. Mä déi haten dat Gesetz ni gelies, dat ass de Problem.

Also loosse mer elo net do Wonnen opräissen! Si hu sech natierlech e Méindeg parteipolitesch virspane gelooss, dat ass e schlecht Gefill fir eng Gewerkschaft. Si hätten och besser gehat, oder géife besser hunn, der Ministesch ze hëllef bei der Ausaarbechtung vun de Règlements grand-ducaux, well hei feelee jo nach eng Rei Règlements grand-ducaux.

Am Ufank war ech e bëssen ze haart a mengem Ziedel hei mat der Fédération des hôpitaux. Ech vermessen et zwar. Mir haten eng Reunion mat deenen, mä meng Fra war eben do zu Ech a si ass operéiert ginn, dat war mer méi wichteg. Déi Fédération des hôpitaux, fréier „Més“-Entente des hôpitaux, hunn ech ëmmer empfonnt als esou e Poterklub laut dem Lëtzebuerger Modell: „Mir een, dir een an heiansdo him e klengen.“

(Hilarité)

Et ass awer esou. Et ass awer esou! An ech ka mech net erënneren, wat an de leschten drësseg Joer aus deem Gremium vun Impulser komm si fir d'Spidolsmedezinn. Et deet mer leed, ech muss dat soen. Si hunn net d'Informatik tëschent de Spideeler an der CNS mutualiséiert. Si hunn, dach, si hu vläicht d'Leit incitéiert, Kompressere vu fënnf op fënnf Zentimeter zesummen ze kafen, mä net déi deier Equipementer, d'IRMen, et ass jo hei ugeklongen, déi se missten zesumme kafen, well do kréich ee vläicht e bessere Präis. Si hunn d'Hygiène hospitalière net mutualiséiert. An dann hu se zougelooss, dass eng Inflation, eng intolerabel Inflation vum dem administrative Personal komm ass. Mir hunn an deene véier Spideelsgruppen 160 Informatiker! Mä waart nach zéng Joer, dann hu mer där méi ewéi Dokteren!

(Hilarité)

An esou geet et virun an de Kontabilitéiten. Dir laacht elo, Här Gibéryen, mä esou ass et.

(Hilarité)

An och do feelen extern Auditen an d'Cour des comptes. An dann d'Reform vun der CNS, hunn ech hei opgeschriwwen. Mä dat kréie mer net an dëser Legislatur gemaach. Dat wäert och nach 19 Joer daueren.

Déi national Servicer mussen och zouloossen, dass qualifiziéiert Dokteren aus anere Spideeler do kënnen exercéieren.

Regreten hu mer e puer. D'DP huet e Regret, dass déi Réseaux de compétences net obligatoresch fir all Spideeler sinn. Dat hu mer och gesot. Mir hoffen, dass de Patient herno de Choix vu sech aus mécht, wou en higeet.

Ech hoffen och, dass d'Altersgrenz an dem pädiatresche Spidol, an der Kannerklinik, net nëmme bréngt - den Här Kox huet sech elo grad gehuewen -, dass nom Piccadilly nëmmen „binge drinker“ do ageliwwert ginn tëschent 15 an 18 Joer. Ech mengen, do muss mer en A drop halen, well soss setze mer déi Alterslimit e bësse méi erof.

Mir hunn och e kleng Regret, dass an deem ganze Projet de loi, an där nächster Gesetzgebung, kee Wuert iwwert d'Digitalisatioun steet, kee Wuert iwwer Cyber Security, net vill iwwert d'Protection des données. Mir hätte gäre gehat, wann dat do gestanen hätt.

Mir hunn aner kleng Detailer: D'Lit-porten an de Spideeler si fixéiert op zwielef Stonnen. Et si Kolleegen an deene Salle-d'urgences, déi soen, dat misst op zwanzeg Stonne gehuewe ginn. Mir wäeren och frou, wann de Patient, deen entlooss gëtt an engem Spidol, eng Kopie vu senger Rechnung kréich, dass e weess, wat et kascht huet a wat gemaach ginn ass. Eng Kopie, an net, dass e se bezuele soll. Dat ass extrem dréngend.

Regrettéiert ass jo och ginn - an dat huet d'Ministesch selwer regrettéiert a si huet recht, dat war net ze maachen an esou enger kuerzer Zäit -, dass d'Normen „assurance qualité“ an Normen am Allgemengen net méiglech waren

ze maachen, speziell well an deem Exercice ons Kolleegen, déi an de Spideeler schaffen - déi eng kommen aus Frankräich, déi aner aus der Belsch, aus Däitschland, aus Groussbritannien -, aus aller Häre Länner hierkommen. Dat ass esou.

Mä wou d'Ministesch recht hat: Si huet déi ganz Prozedur derfir gesuergt, dass den Interêt général virum Interêt particulier kënnt. An dat ass eppes, wat een an der Gesondheetspolitik muss am A behalen. Wat ee sech och hätt kënne virstellen: Mir brauchen an de Spideeler eng kulturell Kompetenz, well d'Halschent vun onse Patiente sinn Ausländer. An do sinn der och, déi vu wäit hierkommen.

D'Madamm Mergen huet et scho gesot: D'Revisioun vun der Nomenclature, d'Tarification à l'activité ass extrem. D'Digitalisatioun, d'Salle d'urgence ass ugeschwat ginn. De Samu fält elo aus der Santé an den Intérieur. Dat muss een och verfolge. Dir hutt geschwat vum Lien hospitalier an extra-hospitalier, Biomedezinn, dat ass en nächste Sujet.

An dann d'Kompassioun. Et gëtt keng Kompassioun méi an der Medezinn. Dat ass e grouse Manko, well haut si mer an enger Medezinn, déi am Fong eng Course géint d'Zäit ass.

An dann hätt ech och gären - dat fält elo net an der Ministesch Mutsch hir Kompetenz, mä an déi vun der reforméierter CNS -, dass all Dokter, deen hei an d'Land schaffe kënnt, e Kontrakt muss mat deenen ënnerschreiwen an d'Konditiounen vu sengem Kontrakt hunn. Mir hu vill Vertrauen net nëmmen an d'Ministesch, mä och an ons Kolleegen, déi an de Spideeler schaffen.

E puer Wuert natierlech zu der Kontributioun, och an der Kommissioun, vun onser gréisster Oppositionspartei. Ons Frënn vun der CSV hunn all Woch grouss Riede gehale virum Mikro vun RTL. Den Edy Mertens, de Gusty Graas an ech sinn ni eppes gefrot ginn. Mä an der Kommissioun hu se net vill gesot, do war esou e prozeduraalt Geplänkels.

Se haten e puer Propositione gemaach, wéi e privaten Dialysezentrum zu Jonglënster. Dee Moment, wéi dat proposéiert ginn ass - dat ass och an hirem Pabeier hei vun dem Gesondheetsplang -, do hate mer ee Patient, deen am Land ambulant dialyséiert ginn ass, een eenzeg. An dann hu se e Privatspidol fir Privatpatienten proposéiert. Ech hunn näischt do dergéint, wa se dat selwer bezuele vu vir bis hannen, vun uewe bis ënnen. Da kann een dat envisagéieren.

An der virleschter Sëtzung hu se zwar en Amendement bruecht, dee mer ugehall hunn no e puer Zaangegebueren, iwwert de Contrat type, do hate se recht, dat soen ech hei.

Mä an dann...

(M. Alexander Krieps montre un document.)

Dat hei hunn ech just als Informatioun matbruecht, mä ech liesen lech dat net vir; dat géif ze wäit goen...

(Hilarité)

...vun deenen 30 Sëtzungen.

Also d'Telemedezinn ass och hei ugeschwat ginn. An engem Land vun 80 op 40 km brauch een näischt esou eppes.

Beim Virage ambulatoire hu mer och 15 Joer Retard. Knéiprothesen an Amerika ginn an de Praxen operéiert, wann et en Anästhesierisiko 1 an 2 ass, an do kann ee sech soen, mir hunn... D'Verstaatlechung vun der Medezinn, dat war alles Blödsinn, wat do gezielt ginn ass, well dat ass ni de Fall.

Ech hu jo scho gesot: Vum agerassenen Zéiwennol bleift d'Zéif jo hei. Ech hunn de Kolleeg Halsdorf héiere schwätzen iwwert d'Paternitéits-DNA-Tester. Ech hu gemengt, hei am Land hätte mir keng Kuckuckskanner. Also, ech gesinn net an, firwat mer Paternitéitstester géifen hei organiséieren.

International Normen, déi si schwéier ze erreechen. Nei Spideeler komme keng, an deenen éischten zéng Joer mindestens net. A mir gleewen net, dass d'IRM oder den Accès zu der IRM d'Medezinnqualitéit hei am Land definéiert. Well wann d'Qualitéit besser wär, géife manner IRMe gemaach ginn. Dat ass ons Iwwerzeegung.

(Interruption)

Awer garantéiert!

An dann, wat hu mer nach hei ze soen? Den Här Gibéryen natierlech huet e puer Aussoe gemaach, do wëll ech en net a Bedrängnis bréngen. Hien huet eng Entschëllegung, hie war ni an der Kommissioun derbäi.

(Hilarité générale)

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Ech sinn net Member an der Kommissioun!

► **M. Alexander Krieps (DP).** - Jo, neen, et ass an der Rei. Mä dofir soen ech lech: Dir sidd entschëllegt.

An dann e puer lescht Punkte vläicht. Mir hu vun der Psychiatrie geschwat. Wéi wäit si mer mat der Forensic psychiatry, all déi schwéier Fäll, déi mer jo ënnerdeele mam Prisong an hei an do.

Ech soen op alle Fall all de Memberen, y compris dem Här Gibéryen, Merci fir hir Aarbecht an hire Support hei. Ech soe menge Leit awer och an der DP am Aarbechtsgrupp Merci an onse Fraktiounsmataarbechter, déi hei sech agesat hunn.

A mir soen haaptsächlech der Madamm Mutsch, Gesondheetsministesch, Merci, well se huet missen iwwert déi lescht zwee Joer, a wann et nëmme mat ons war, vill aushalen. A mir sinn och frou, dass Der kee Moschwiir kritt hutt. An Ärem Mataarbechter, Haaptmataarbechter, deem soe mer och Merci, dem Här Zanotelli, dee sech hei de Benemerenti verdéngt huet.

Ech soen lech Merci.

► Plusieurs voix. - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Do mat si mer um Enn vun der allgemenger Diskussioun an d'Wuert huet elo d'Gesondheetsministesch, d'Madamm Lydia Mutsch.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé.** - Ech hu mech an de leschten Deeg, Här Président, an och haut beim Nolauschiere vu verschiddenen Interventione gewonnen, dass de Krees vun deenen, déi sech selwer Merite fir dëst Gesetz zouschreiwen, ëmmer méi grouss gëtt.

(Hilarité)

Ech kann domadder ganz gutt liewen, well, wat d'Zuel vun deenen, déi sech herno an deem heite Gesetz erëmfannen, méi grouss ass, wat et besser ass fir seng Exekutioun herno um Terrain.

Tatsächlech hunn ech an deene leschten zwielef Méint eng Onmass vu gutt a manner gutt gemengte Rotschléi, Avisen, Textpropositionen, Annerungsvirschléi, Suggestiounen a Reklamatiounen kritt.

An, Här Krieps, Dir sidd e bëssen ze vill bescheiden, well et waren der iwwer 50, déi ech vun lech ganz eleng scho kritt hunn.

Trotzdem sinn d'Diskussiounen ronderëm dëse Gesetzesprojet do gefouert ginn an d'Konklusiounen do gezu ginn, wou se higeheieren, nämlech an der zoustänneger Chamberskommissioun.

An dofir geet meng Unerkennung haut un alleréischter Plaz un d'Rapportrice a Presidentin vun der Kommissioun, net nëmme fir hire virbildleche Rapport, mä och fir hir Ausdauer an hir Kompetenz, mat där si d'Aarbechte ronderëm dëst Gesetz geleet huet, an deen aktive Rôle, dee si beim Ausschaffe vun de Verbesserungsvirschléi iwwerholl huet. Chapeau, Madamm Hemmen!

Jo, et gouf Turbulenzen, et gouf kriddelech Momenter, Virstéiss, déi net ëmmer ganz sachlech an och net ëmmer der Saach förderlech waren. Wéi oft huet de Patient missen hierhalen, fir vermeintlech Geforen ze verhënneren, wann et a Wierklechkeet ëm d'Ausbremse vu wicthegen Adaptatiounen gaangen ass. Mä wahrscheinlech ass dat esou, wann een e Reformprozess entaméiert, e wicthegen, awer - wéi et hei ganz richtig vun e puer Riedner gesot ginn ass - nach laang net ofgeschlossene Reformprozess am Spidolswiese vum Land an och am Gesondheetswiese vum Land.

Dee vum Statsrot imposéierten, awer am Hanneren iwwerfällige Sprong vun engem Reglement fir e Fënnjoresplang hin zu engem moderne Kadergesetz fir d'Spidolswiese vum 21. Jorhonnert war keen einfache Wee.

E Wee awer, deen am Regierungsprogramm ganz kloer virgezeechent war:

- d'Gestioun an d'Gouvernance vun de Spideeler verbessern, wat geschitt ass;

- eng global Facturatioun en place setzen, wouvun déi am Gesetz verankert Codéierung vun den Akten eng éischt a wictheg Etapp ass;

- d'Kollaboratioun vun de Spideeler encouragéieren, dat ass en zentraalt Element vun dësem Gesetz;

- de Spidolsdirektiounen d'Instrumenter an d'Méiglechkeete ginn, fir d'Spidolsaktivitéiten ze steieren an ze surveilléieren, dat war eng zentral Fuerderung vun der Spidolsfederatioun an dat ass trotz zum Deel heftegem Widerstand an dëst Gesetz agefloss;

- de Rôle vum Spidolsdokter nei definéiere mat der Nuance, dass souwuel d'Rechter wéi och

d'Obligatiounen vun de liberale Spidolsdokteren ausgebaut an zum Deel och nei definéiert gi sinn.

Neen, mir sinn hei zu Lëtzebuerg net iwwerreglementéiert. Jo, et muss net alles vum Stat geregelt ginn. Awer et gi Saachen, déi mussen geregelt ginn. An dat huet den Här Mertens hei ganz schéi gesot.

D'Liberté thérapeutique heescht net keng Regeln, scho guer net an engem Spidol. A wann ee wëllt matgestalten, da muss een eben domadder liewe kënnen, dass d'Rollen an d'Aufgaben opgedeelt an definéiert sinn an dass jiddwereen en Deel vum System ass, soss ass d'Zesummeschaffen am Interêt vum Patient nämlech eng Illusioun.

Ech hunn oft genuch héieren an de leschte Méint an ech stëmmen deem och zou, léif Kollegen: Mir wëlle keng Eenheitsmedezinn hei zu Lëtzebuerg. Mir hu jo e System, ëm deen aner Länner eis beneiden, a wëllen dee gäre behalen an och an d'Zukunft eraprojéieren, mat engem garantéierten Accès fir all Bierger zu beschtméigleche Soinen, dem libre Choix vum Dokter, dat ass e Grondprinzip vun dësem System. D'Medezinn dierf fräi exercéiert gi bei eis am Land, och an de Spideeler.

An nawell, Dir Dammen an Dir Hären, bleiwen ech derbäi, dass d'Qualitätsstandarden an elementar Regele vun der Zesummenaarbecht an de Spideeler an och tëschent de Spideeler den A an O si fir eng beschtméigleche Prise en charge a Sécherheet fir de Patient. Dofir setzen ech mech an als Gesondheetsminister. An dorëms geet et mir och à la base an deem heite Gesetz.

An dass mer eise gudder System zu Lëtzebuerg och fir nofolgend Generatiounen erhalen a finanziell ofséchere wëllen, ass keng betriebswirtschaftlech, mä eng politesch Ausso, zu där ech stinn.

Am Kloertext, wann een e Gesetz iwwerschaaft, an dat ass jo hei de Fall, dat ëmmerhin zwanzeg Joer um Bockel huet, da geet et net duer, fir sech de Realitéiten unzepassen um Terrain an dobäi alle sensibelen Dossiere ronderëm Verbesserungen um Terrain an d'Exigence fir d'Zukunft aus dem Wee ze goen. Spideeler sinn, souwuel wat d'Gestioun wéi och wat de Fonctionnement ugeet, modern effentlech Betriber - dat ass haut esou -, wann och keng wéi all déi aner. Well schliisslech geet et ëm d'Gesondheet vun der Populatioun an ëm de fräien, gläichberechtegten a garantéierten Zougang zu de beschtméigleche Soine fir all Bierger.

Ech wëll elo net erëm hei resuméieren, wat alles an deem dote Gesetz drasteet a wat sech elo ännert. Dat ass hei ausräichend gemaach ginn. Ech wëll awer e puer Elementer dovunner opgräifen, eleng schon, well ech heiansdo den Androck hunn, dass mer bei deene ville Beem de Bësch net méi gesinn.

Zum Éischten, an dat ass awer en zentraalt Element, séchere mir eis Spideeler of. Mir séchere se of, andeems mir kloer definéieren, wéi eng Basisserver all Spidol hei am Land muss an dierf ubidden a bedriewen. Dat heescht, mir schafen hei richtig Acquisen, op déi déi Spideeler sech an der Zukunft kënne berufen. Dat ass awer ganz wichteg! An dat war bis elo net de Fall. Keng Diskrepanz tëschent de Regiounen, kee Bradéiere vun den noutwendege Servicer, déi jiddwer Spidol zoustinn.

An hei wollt ech eng kleng Klammer opmaachen: Firwat net an d'Groussregioun? Firwat net Partnerschaften? Firwat keen neit Universitéitspidol? Majo, ech soen lech ganz einfach, firwat!

Éischstens, well déi Partnerschaften schon existéieren. Eis Spideeler hu Partnerschaften a Synergie mat Spideeler an der Groussregioun, an zwar gewaltiger an zehleicher. An zweetens, all eis Spideeler, an zwar eis véier Spidolsgruppen, hunn de Potenzial, fir Universitätskliniken ze ginn an ze sinn an der Zukunft. An dofir ginn och d'Jalonen an deem heite Gesetz geluecht.

An dann ass hei ganz vill vun de Kompetenzreseau geschwat ginn, déi mer jo fir besonnesch wictheg Pathologien oder och Pathologien, wou Nohuelbedarf am Land ass, schafen, sief et fir de Kriibs, Hireschlag, Diabète oder Schmäerzbehandlung. A fir do och déi kritesch Mass ze kréie bei der Prise en charge, dat ass ganz wictheg an engem Land wéi Lëtzebuerg.

An hei war vun der Stroke Unit geschwat ginn. Ech mengen, et war d'Madamm Lorsché. Déi Kritären an och déi Norme ronderëm d'Stroke Unit, déi ee muss erfëllen, déi hu mer an der Annex 2 festgeluecht. Mä, Dir hutt ganz recht,

iwwert d'Personal muss herno d'CNS be-fannen. An do trifft et sech gutt, well dee Pro-jet de service, deen herno agreeecht gëtt fir eng Stroke Unit, dee kënnt jo an d'CPH pour avis an do ass d'CNS präsent. An da kënnen déi doten Elementer, déi Dir mat Recht hei als wichteg ausweist, och mat thematiséiert ginn.

Dann ass hei och gesot ginn - ech mengen, dat war den Här Halsdorf, deen dat gesot huet -, dass schonn an den 90er Jore Visiounen do wa-ren, fir Kompetenzen ze bündelen a fir Visiounen fir d'Zukunft ze entwéckelen an och d'Zesum-mewierke mat der Fuerschung unzedenken. Majo, ech wollt lech dozou zwou Saache soen.

Zum Éischten, wann an den 90er Jore schonn esou Prealabelen do waren, dann huet et awer trotzdeem bis elo gedauert an dës Regierung huet et an e Gesetz ageschriwwen. Dat stellen ech ganz einfach fest.

An zum Zweeten, Dir iert, wann Der mengt, dass mer dat net ugeduecht hätten, déi Syner-gien tëschent Santé a Fuerschung ze maachen, well ech ginn lech ee Beispill, an Dir hutt et selwer ugeduecht: Dee ParkinsonNet, deen ass Partie intégrante vun engem vun eise Réseaux de compétences, an zwar deem vun de Mala-dies neurodégénératives, an et ass ebe grad ugeduecht, dass an deene Reseau souwuel Vertrieder aus dem Milieu de la santé wéi och aus dem Milieu de la recherche regroupéiert zesummeschaffen, fir gebündelt Kompetenze fir d'Land auszuweisen. An dat fannen ech im-mens wichteg. An ech mengen dofir, dass déi Suerg onbegrennt ass.

Nei Servicer. Nei Servicer! Wann awer eppes zukunftsorientéiert ass, dann ass dat, wann ee seet: Déi Servicer, déi mir am Moment hei zu Lëtzebuerg an eise Spideeler hunn, déi si gutt, mä et mussen awer nach neier derbäikommen. An dat hu mer gemaach mat dësem Gesetz!

Ech wëll der hei just e puer nennen. Mir hunn e Kompetenzresau geschaaft am Beräich vun der Schmäerzbehandlung. Ech si perséinlech der Meinung, dass et do nach Sputt no uewe gëtt hei zu Lëtzebuerg bei der Behandlung vu chronesche Schmäerzpatienten. An dofir hu mer ebe grad esou een nationale Reseau virge-sinn.

Ech denken och un deen neien Diagnostikzen-ter fir Genetik a fir Anatomopathologie. Ma dat ass ganz wichteg, dass mer dat maachen, well do gëllt ebe grad - et ass fir mech keng Floskel, Madamm Mergen! - d'Entgéintwierke géint eng Zwouklassemmedezinn. Et ka jo net sinn, dass just een, dee vill Suen huet, sech en neie genetischen Test ka bezuelen, fir ze kucken, ob e predestinéiert ass, eng ierflech Virbe-laaschtung huet, fir Broschtkriibs zum Beispill ze kréien.

An dofir fannen ech dat grad gutt, dass mer engem Etablissement, deen awer en éffent-leche Charakter huet, dat uvertrauen, well fir mech si mer hei mat deem neie Service an der Logik vun enger éffentlecher Déngscht-leeschung, vun engem Service public. An et ass vun där Iddi, wou ech guidéiert sinn, fir dat der Chamberskommissioun ze proposéieren. An dofir fannen ech dat och esou gutt, dass dat ugeholl ginn ass.

Et war hei eng Fro iwwert d'Telepathologie ge-stallt ginn, wou déi drun ass. Majo, am CHEM an am CHL ass dat schonn en place. Ech mengen, et war den Här Gibéryen, deen déi Fro gestallt huet. Am Nordspidol ass et en pro-cessus de validation, an de Kierchbiereg huet zougesot, dass dat dëst Joer nach en place ass. Also Dir gesitt, och déi Saache sinn am Ver-bond mam LNS op engem gudde Wee.

An déi Qualitéitsprüfung, déi ass jo elo schonn en place! Deen LNS fonctionnéiert jo a kompletter Transparenz. Et gëtt keng Informa-tiounen, guer keng, déi mir net kréien an déi net der zoustänneger Chamberskommissioun kënnen zougestallt ginn. Do ass eng perma-nent Qualitéitsprüfung, och iwwer ee spe-zielle Gremium, deen dofir do ass. An déi Infor-matiounen si permanent do.

An dann ass hei och geschwat ginn iwwert d'Noutwendegkeet, de Patient méi staark ze maachen. D'Patientendossieren, ech mengen, dat war ee vun deenen Akzenter, déi d'Ma-damm Lorsché geluecht huet. Majo, dat fan-nen ech besonnesch wichteg, well et jo awer emol drëm geet, fir eis Spideeler och profes-sionell opzustellen, wa se wëllen hir Aktivitéite steieren. En obligatoresche Service de docu-mentation et d'information médicale, dat ass immens wichteg. An och déi multidisziplinär Approche vis-à-vis vun dem Patient, déi gëtt ageklot an dokumentéiert an dësem Gesetz.

A firwat ginn dann eng Rei vu Patienté ver-stärkt an d'Ausland? Net well déi auslännesch Doktere besser si wéi déi Lëtzebuergeser Doku-ten, mä einfach, well et oft esou ass, dass a ver-schiddene Milieux hospitaliers déi Prise en charge pluridisciplinaire am Ausland scho méi developpéiert ass wéi hei zu Lëtzebuerg.

An dofir muss mer eis nach verstärkt gutt op-stellen, fir dass eben an Equippen zesumme-geschafft gëtt, well dat brauch de Patient, dat verlaangt de Patient an dat huet de Patient och esou verdéngt. An deen, deen hei vun engem Paradigmewissel geschwat huet am Zesum-menhang mat de Rechter vum Patient, deen huet ganz recht, well dat ass ganz wichteg.

An dann déi berüümte Carte sanitaire.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Entschëllegt, Madamm Minister, erlaabt Der eng Zwëschefro vum Här Halsdorf?

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Zwou kleng Froen. Ech ginn net am Detail op dat an, wat Der gesot hutt. Mä zwou Saache géife mech trotzdem interesséieren. Dir hutt gesot: „Mir hunn, wat den LNS ugeet, Qualitéitsle-menter do.“

Ech hätt da gär gewosst, well d'Zertifizierung ass jo een Element vu Qualitéit: Wéi vill Proze-dure sinn dann zertificiert am Laboratoire na-tional de santé, wou ee weess hei, dass do déi Prozedur ugewannt gëtt vun deenen, déi mer elo brauchen am Beräich vun der Anatomopa-thologie zum Beispill an och am Beräich vun der Genetik? Dat géif ech gär wëssen. Wann Der et net haut kënnt soen, da sot eis dat eng Kéier, wéi vill et der sinn!

An déi zweet Fro, déi ech wollt stellen, dat ass, Dir hutt gesot, mir hätten dee Reseau vum Par-kinson opgebaut, deen ech och wierklech gutt fannen. Ech fannen dat eng gutt Initiativ.

Firwat hutt Der deen opgebaut eben esou, dass de Patient am Mëttelpunkt do steet? Dat heescht, dass eng Persoun - ech kennen der elo wéi vill, déi hu Parkinson - bei hiren Dokter geet an zu hirem Dokter seet: „Lauschtert emol, ech hu Parkinson, do gëtt et e Reseau, kann ech mech do eraklicken, do mat erakom-men, fir dann déi Donnéeën, déi do sinn, ze echangéieren a vun där Kompetenz, déi mer hunn, ze profitéieren?“

Firwat gëtt dat do gemaach, dass de Patient am Mëttelpunkt steet, d'Initiativ hält an erageet? Firwat maache mer dann en anere Modell am Spidolsplang, wou mer de Con-traire maachen, wou mer soen, dass et zwee Spideeler sinn, déi déi Initiativ huelen an da versichen, ebe Kompetenzen ze bündelen? An dann ass de Patient, deen ebe krank ass, eng Krankheet huet, forcéiert, an déi Spideeler ze goen, wou esou ee Reseau ass, soss kann en net vun deem Reseau profitéieren.

Dat fannen ech net gutt. Ech soen et nach eng Kéier hei. Mä da sot mer elo, an dat ass meng Fro: Firwat hutt Der dat net gemaach, wéi Der et bei der Parkinsonkrankheet gemaach hutt, am Beräich ebe vum Plan hospitalier? Wann Der mer dat géift soen, da wär ech fro.

Also firwat hutt Der dee Reseau anescht opge-stallt wéi dee Reseau virdrun?

► **Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé.**- Neen, Här Halsdorf, lech feelt leider d'Ver-trauen an dat heite Gesetz, well soss géift Der net dovunner ausgoen, dass déi Reseauen, déi jo mat Experten a mat Leit vum Terrain mat Liewe gefëllt ginn, aneschtens an net patienten-orientéiert géife virgoen.

En anert Element, wat nieft dem ParkinsonNet afléisst an esou e Kompetenzresau vun de Ma-ladies neurogénéralives, ass zum Beispill de PDP. Dat ass en Demenzpräventiounspro-gramm, deen absolutt patientenorientéiert a patientefokusséiert ass.

An ech menge ganz einfach, dass dat e bësse schlechte Wëllen ass, firwat Dir mengt, dass déi Reseauen, déi mer hei ugeduecht hunn, net patientenorientéiert wieren, well an de Re-seauen an och an dem Comité interhospitalier sinn och Representante vun de Patienté mat dran. An dofir mengen ech ganz einfach, dass mer lech nach e bëssen iwwerzeege mussen an deenen nächste Méint, wa mer d'Emstungs-modalitéite kläre vun deene Reseauen.

An dat Zweet, do ginn ech eng Proposition opgräifen, déi d'Presidentin virun zwou Woche gemaach huet, fir näamlech déi Responsabel vum LNS an d'Kommissioun ze rufen, well ech weess, dass déi international Zertifikatioun no-tamment och am Zesummenhang mat der Ge-netik a mat der Anatomopathologie existent ass. Ob et elo méi wéi eng ass, kann ech lech hei net soen. Mä ech géif da proposéieren, de Responsabele vum LNS déi dote Froen ze stellen a se och ze bieten, déi Elementer alle-querte matzebréngen.

An, Här President, Dir hutt mer dat doten elo vu menger Riedezeit ofgezunn, dat ass awer net an der Rei.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Dir kritt dat selbstverständlech ugeschriwwen.

► **Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé.**- Gutt.

► **M. Jean-Marie Halsdorf (CSV).**- Ech géif awer gär wëssen, wann ech elo, Madamm Mi-nister,...

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Wann ech gelift, loosst d'Ministesche fäerdeg schwätzen! Wann Der dann nach eng Fro hutt, kënnt Der se stellen.

► **Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé.**- Da wier ech awer fro, well soss kréien ech meng Elementer, déi ech awer op d'Froen vun deenen eenzelnen Intervenante mer nach no-téiert hat, net méi alleguerten artikuléiert. Ech soen awer Merci fir déi dote Fro.

Ambulatoire, do ass jo eng latent Suerg do. Ech spieren dat. Ech spieren dat, well och vill Leit mer dat soen: „Elo wëllt Der, dass d'Leit net esou laang am Spidol bleiwen, wéi se misste bleiwen, aus Spuergrënn.“ Dat wier wierklech eng falsch Richtung, wa mer déi géifen aschloen!

Hei geet et drëm, dass déi Pathologien, ech denken u Varicen, ech denken u Katarakten, ech denken u Bluttransfusiounen, ech denken u Chemotherapien, dat si Saachen, déi kënnen ambulant, also dagsiwwer am Spidol gemaach ginn. An d'Zil ass einfach, dass déi Saachen, déi kënnen ambulant gemaach ginn, sollen ambu-lant gemaach ginn, an dass et kee Sënn mécht, aus ënnerschiddleche Grënn, aus Confort-grënn, aus Autonomiesgrënn, aus medezin-nesche Grënn, et gëtt einfach kee Grond, fir Leit méi laang am Spidol ze halen, wéi se mussen.

A well mer do e Garde-fou brauchen, do hutt Der recht, gräife mir zrëck op déi Prealabelen, déi vum Conseil scientifique de la santé ge-schafft gi sinn, wou ganz kloer Richtlinne sinn, wou drasteet: Fir wéi eng Pathologien kënnt d'Médecine ambulatoire a Fro? A wat sinn d'Konditiounen, ënnert deenen d'Leit ambu-lant kënnen behandelt ginn an net stationär musse behandelt ginn? An dat fannen ech ganz gutt.

An ech mengen och, dass mer e richtege Qua-litéitssprong maachen, well wa mer déi Règles de bonnes pratiques do respektéieren, dann ass dat eng gutt Saach. An domadder wäerten d'Patienten och ganz zefridde sinn.

An och hei, well lech nach e bëssen de Glawe feelt, dass dat an der Praxis awer ka fonction-néieren, wëll ech lech soen, dass dat an enger vernetzter Approche geduecht ass an dass mir am Contraire zu deem, wat Dir mengt, souwuel bei den ambulante Strukture wéi och bei de Kompetenzreseauen eng Zesummenaar-becht tëschent de Spideeler uviséieren an do awer och domadder rechnen, dass mer keen ausschléissen, deen do wëllt matmaachen.

Ech wëll nach eng Kéier op déi Fro vun de Bet-ter zrëckkommen, well déi vun e puer Interven-anten opgestallt ginn ass. An zwee Interven-anten hu souguer hir ganz Ried dorobber opgebaut.

Wat richtege ass, dat ass, dass mir um Ufank nach am Zeenario ware vun engem Fënnef-joresspidolsplang. Mir hunn awer - an ech mengen, dat war effektiv den Här Krieps, deen déi Remark an der Kommissioun gemaach hat - deen Zeenario geholl fir eis Planung, deen eigentlech dovunner ausgeet, dass mer méi schnell wéi geplangt e Bevëlkerungsuwuess kréien.

An dofir hu mer eis ebe grad déi Flexibilitéit ginn, déi mer eis ginn hunn, fir eng grouss Zuel vu Better virzugesinn. Eleng bei der Zuel vun de Rehabilitationsbetter an der Geriatrie gi mer vun 150 op 300 Better an d'Luucht. An insgesamt gi mer vun 2.800 op 3.100 Spidols-better an d'Luucht. An dee Maximum, dee kënnt am Fond just dohier, well de Statsrot eis mam Hiweis op d'Constitution gesot huet, dass mer obligéiert wieren, an engem Gesetz, wou eng Planung vum Stat virläit, eng iewescht Limit dranzesetzen. Déi hu mer awer esou generéis definéiert, dass an der Zukunft keng Enkpäss wäerte kommen.

Här President, well ech verhënnere wëll, dass Der mer sot, dass meng Riedezeit epuiséiert ass, wëll ech zum Schluss kommen. Ech den-ken, dass mer an deem heite Gesetz grondleeënd Verbesserung bruecht hunn, déi alleguerten ënnersträichen, dass mer hei zu Lëtzebuerg keng Zwouklassemmedezinn hunn an och keng wëllen.

Dëst Spidolsgesetz ass e Kadergesetz - et kann a wëllt een net alles doranner reglementéieren -, bei deem et eis virun allem drëm geet, fir d'Rechter vun de Patienten anzekloen. Am In-terët vum Patient ass et wichteg an noutwen-deg, dass am Spidol jiddwereen um näamlechte Strang zitt, dass och tëschent de bedeelegten

Dokteren Informatiounen kënnen vertraulich a fachiwwergräifend opbereet ginn, fir dass de Patient dovunner ka profitéieren.

Mir sinn haut elo um Enn vun enger legislativer Aarbecht ukomm. Mä mir sinn awer net um Enn vun eiser Aarbecht ukomm, well elo muss dat heite Gesetz ëmgesat ginn. Do sinn nach eng ganz Rëtsch vu reglementareschen Dispo-sitiounen virgesinn.

An do huet een hei ganz richtege gesot: Do brauche mer all Bedeelegt, déi eis mathëllefen, déi Reglementer esou opzebereeden, dass se an der Praxis och fonctionnéieren. Mir kënnen wierklech houfreg sinn op dat, wat mer ge-schafft hunn.

Ech wëll ausdrécklech hei soen, dass ech fro, sinn iwwert déi Aarbecht, déi mir an der Kom-missiouen konnten zesumme leeschten. Et war net ëmmer einfach, mä et war wichteg. An ech wëllt am Nachhinein op keng Ronn verzichten, déi mer zesumme gedréit hunn.

A wann ech nach ee lescht Wuert dierf soen, da wëllt ech awer och wierklech gären dem Dok-ter Schmit, dem Direkter vun der Direction de la santé, der Dokter Berthet, Chef vun der Mé-decine curative, an dem Spidolskommissär Lau-rent Zanotelli ee ganz grouse Merci soen, well - gleeft mer! - ouni si hätte mer all déi gutt Aar-becht net kënnen leeschten. An och Merci fir déi gréisstendeels ganz, ganz beräichernd an inter-essant Debaten, déi mer haut konnten hunn. An all déi Froen, déi méi an den Débat général ginn, déi wäerte mer da bei anere Gesetzter a bei anere Geleeënheeten thematiséieren.

Villmools Merci!

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.**- Merci. Domat si mer um Enn vun eisen Diskus-siounen ukomm a mer kënnen iwwert de Projet de loi 7056 ofstëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7056 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt elo direkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen, dann d'Procuratiou-nen.

D'Ofstëmmung ass elo eriwwer: 32-mol Jo, 26-mol Neen, 2 Abstentiounen. Domat ass de Pro-jet 7056 ugeholl.

Ont voté oui: MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdig, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Han-sen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber och d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert. Ech soen lech Merci.

An da géife mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergeen, de Projet de loi 7075 betreffend den nationalen Observatoire fir d'Qualitéit vun eisem Schoulsystem. D'Wuert huet de Rapporteur, den Här Claude Lamberty.

3. 7075 - Projet de loi portant création d'un Observatoire national de la qualité scolaire

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

► **M. Claude Lamberty (DP), rapporteur.**- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kol-leegen, no där laanger Debatt hu mer haut awer nach zwee ganz wichteg Educationspro-jeten um Ordre du jour. Mat deem éischte schafe mer den Observatoire national de la